

Vast te stellen in de openbare vergadering van
8 juli 2024

Kadernota 2025

Inhoudsopgave

1	Financieel perspectief 2025-2028	4
2	Prognose op hoofdlijnen	7
2.1	Totaal programmabegroting 2024	8
2.2	Stelposten op basis van begrotingsuitgangspunten	8
2.3	Voorjaarsnota 2024 (concept, vaststelling 8 juli 2024)	9
2.3.1	Toetsingskader Provincie	9
2.3.2	Samenvatting begrotingsuitgangspunten komende planperiode	11
2.4	Structurele gevolgen meicirculaire 2024	12
2.5	Ambities en Middelen in Balans - Spoor 2	13
2.5.1	Vrijval bestemmingsreserves ten gunste van Algemene Reserve	13
2.5.2	Verminderen rentelasten (Treasury)	14
2.5.3	Aframen structurele onderschijdingen en overschijdingen	14
2.5.4	Eenmalige correctie index (0,625%)	14
2.5.5	Verlengen afschrijvingstermijnen (met ingang van 2026)	14
2.5.6	Invoeren restwaarden (niet afschrijven tot nihil, met ingang van 2026)	15
2.5.7	Stuwmeer Investerings: vrijval en fasering	15
2.5.8	Stuwmeer Investerings: Stelpost 'Onderuitputting Kapitaallasten'	15
2.6	Ambities en Middelen in Balans – Spoor 1 (onderuitputting, belastingen & tarieven)	15
	Toelichtingen Spoor 1 Categorie 'Onderuitputting'	17
2.6.1	Bijramen baten naheffingsaanslagen parkeerbelastingen	17
2.6.2	Aframen huur gymnastieklokaal en telefoonkosten	17
2.6.3	Aframen Tutorkosten	17
2.6.4	Aframen compensatie collectieve zorgverzekering	17
2.6.5	Budgetteren nog niet geraamde jaarlijkse opbrengsten uit anterieure overeenkomsten	17
2.6.6	Aframen budget onvoorzien	18
2.6.7	Aframen budget voor herziening oude bestemmingsplannen	18
2.6.8	Samenwerking Stadsbank Oost Nederland, niet benodigde deelbudget aframen	18
2.6.9	Structureel meer parkeeropbrengsten dan begroot	18
2.6.10	Doorschuiven van een deel van het budget Omgevingswet 2024	18
2.6.11	Indexering Algemene Uitkering op voorhand rammen; actualiseren rijksbijdrage WSW met loonindex WSW	18
2.6.12	Anders inzetten bedrijfsrestaurant	18
2.6.13	Aframen onderuitputting vegen op zondag	18
2.6.14	Aframen onderuitputting OZO verbindzorg	19
2.6.15	Afbouwen reserve werkgeverslasten buurtbeweegcoaches	19
2.6.16	Verkoop Paukenlaan	19
2.6.17	Verkoop Bentheimerstraat	19
2.6.18	Verkoop Hooge Lucht	19
2.6.19	Afboeken resterende Taakstelling Vastgoed (ombuigingstraject 2021)	19
2.6.20	Afboeken onderwijsbrochure	19
2.6.21	Aframen bijdrage aan asiel 'Goofy'	19
2.6.22	Aframen totale budget doelgroepenvervoer	19
2.6.23	Aframen lokaal Jeugdbeleid procesmanagement	20
	Toelichtingen Spoor 1 Categorie 'Belastingen & Tarieven'	20
2.6.24	Leges kabels en leidingen verhogen	20
2.6.25	Verhogen tarief OZB eigenaren met 10%	20
2.6.26	Verhogen tarief OZB bedrijfsobjecten met 10%	20

2.6.27	Kostendekkend maken leges burgerzaken	20
2.6.28	Taakstelling parkeerinkomsten.....	20
2.6.29	Tarieven toeristenbelasting verhogen met 100%.....	20
2.6.30	Verhogen lijkbezorgings- en begraafrechten en begraafplaatsrechtenvergunningen ...	20
2.6.31	Extra huurinkomsten zendmasten.....	21
2.7	Voorgenomen nieuw / aanvullend beleid	21
2.7.1	Te honoreren nieuwe beleidsontwikkelingen	21
2.7.2	Te honoreren aanvullende beleidsontwikkelingen	23
2.7.3	Niet te honoreren beleidsontwikkelingen.....	26
2.8	Indicatief subtotaal komende planperiode	27
2.9	Voorgesteld voorlopig dekkingsplan.....	27
2.10	Totaalresultaat.....	27
3	Ontwikkelingen en Risico's	28
3.1	Risico's en aandachtspunten	28
3.2	Gemeentefonds	29
3.3	Weerstandsvermogen.....	30
3.4	Overige risico's	30
4	Conclusies.....	32
Bijlage 1. Gedetailleerde uitwerking van de uitgangspunten		35
Bijlage 2. Toelichtingen voorstellen nieuw beleid 2025		43
Bijlage 3. Toelichtingen voorstellen aanvullend beleid 2025.....		72
Bijlage 4. Toelichtingen voorstellen niet te honoreren nieuw / aanvullend beleid 2025		85

Inleiding

Zoals u van ons gewend bent, leggen we vlak voor de zomerperiode de kadernota aan u voor. In dit geval de Kadernota 2025. Bij de kadernota vindt de integrale afweging plaats voor de meerjarenbegroting 2025-2028 en worden de kaders en uitgangspunten vastgesteld voor de programmabegroting 2025. Dit keer komt daar een voorstel bij: de uitkomsten van het project 'ambities en middelen in balans'. Zoals bij u bekend, stevenen we, net zoals vele gemeenten, af op flinke financiële tekorten doordat het Rijk fors schrapt in de algemene uitkeringen. Om hierop tijdig te kunnen anticiperen, hebben wij een overzicht gemaakt van mogelijke bezuinigingsmaatregelen. Dit overzicht vindt u terug in het voorstel 'ambities en middelen in balans'.

We komen afspraken na, ronden projecten af en vervullen onze taken goed. Dit waren de beloftes die we uitspraken bij het vaststellen van de begroting 2024. En hoewel het begrotingsjaar 2024 nog niet voorbij is, kunnen we alvast constateren dat we met mooie projecten en initiatieven bezig zijn. In de voorjaarsnota 2024, die tegelijkertijd met deze Kadernota 2025 wordt vastgesteld, delen we de eerste tussentijdse resultaten met u.

We brengen focus aan

We staan als gemeente de komende jaren voor grote maatschappelijke opgaven. Daarnaast hebben we te maken met een financieel tekort als gevolg van het Rijksbeleid. Om op deze ontwikkelingen in te spelen, brengen we focus aan in ons beleid conform uw raadprogramma. We zien hierin 3 speerpunten:

- toekomstbestendige stedelijke ontwikkeling;
- vergroenen van de stad;
- integrale aanpak en toegang sociaal domein.

Deze opgaven zijn van groot belang voor de toekomst van onze gemeente. Dat betekent dat we blijven investeren om de stad leefbaar en aantrekkelijk te houden. We zijn dit jaar niet voor niks uitgeroepen tot de Leukste Gemeente van Nederland. We scoorden een 8,5 als rapportcijfer. Compacte stad in het groen, het bruisende karakter en de vele sociale activiteiten worden vooral door onze inwoners gewaardeerd. Dat betekent niet dat we blijven stilzitten. We moeten juist investeren om de leukste gemeente te blijven, maar moeten tegelijkertijd kritisch kijken naar onze uitgaven. Dit lijkt een tegenstelling, maar is wel nodig als we de voorzieningen in de stad in stand willen houden terwijl het Rijk ons grote opgaven oplegt.

We blijven investeren

De ontwikkelingen vragen echter wel om zorgvuldigheid en realisme in de te maken (nieuwe) beleidskeuzes. Tegelijkertijd vraagt de snel veranderende samenleving om een flexibele en betrouwbare overheid. Dat betekent dat we doen wat we zeggen. De Kadernota 2025 zet dan ook de lijn uit het raadsprogramma 2022-2026 voort, vertaald in de programmabegroting 2024, bij het realiseren van de ambities en beleidsvoornemens. Op verschillende terreinen wordt fors geïnvesteerd, zoals onderwijshuisvesting, gymzalen en sporthallen, huisvesting sociaal plein, wijkverbeterplan Glinde Hooiland en toekomst stadhuis. We hebben een grote ambitie om als stad te groeien de komende jaren. In ieder geval willen we tot 2030 1.000 woningen bijbouwen. Maar we constateren ook dat dit niet voldoende is voor de lange termijn om een aantrekkelijke en leefbare stad te blijven voor jong en oud; groei is nodig. Bij al deze plannen geven we zowel wonen als vergroenen de ruimte. We maken Gravenweide fase 1 en Stakenbeek fase 2 bouwrijp en gaan verder met de plannen voor de Nieuwe Post en het Pakhuis. De toekomstvisie 2040 is af en wordt het komende jaar verder uitgedragen.

Kadernota 2025

Dankzij het doorvoeren van enkele bezuinigingsmaatregelen uit 'Ambities en middelen in balans' laat de Kadernota 2025 voor de eerste 2 jaar zwarte cijfers zien. Vooruitlopend op het Rijksbeleid om de verhoging van de OZB te maximaliseren en daarmee de beleidsvrijheid van de gemeenten verder te beperken, zien we ons gedwongen om nu al een aantal belastingen en tariefsverhogingen door te voeren. Bovendien zijn deze verhogingen nodig om niet te hoeven te bezuinigen op de voorzieningen in de stad.

In 2025 en 2026 sluiten we positief af met respectievelijk € 0,9 miljoen en € 175.000. In de jaren daarna sluiten we in de min, oplopend naar circa € 1,3 miljoen in 2028. Ondanks deze toekomstige tekorten, vinden we als college de investeringen noodzakelijk om de leefbaarheid, duurzaamheid en economische vitaliteit van onze stad te versterken. Tegelijkertijd zijn wij ons bewust van de financiële realiteit waarin wij opereren. De krapte op de arbeidsmarkt en de onzekere tijden zorgen ervoor dat we realistisch moeten blijven. Het Rijk houdt de Nederlandse gemeenten al tijden in een financiële wurggreep, zonder dat direct zicht is op een heldere en structureel passende oplossing voor de periode na het ravijnjaar 2026. Gemeente krijgen wel taken erbij, maar geen middelen van het Rijk. Daarnaast doen de effecten van inflatie, gestegen rentes en nadelen op aanbestedingen zich nog steeds gelden.

Ambities en middelen in balans

Prepare for the worst, hope for the best. Hiermee omschrijft de VNG in zijn begrotingsadvies (deel 1 en deel 2) de financiële situatie voor Nederlandse gemeenten. In lijn met dit advies laten we in de kadernota 2025 de tekorten zien en hebben wij met het project ‘ambities en middelen in balans’ geïnventariseerd welke mogelijkheden er zijn om een structureel sluitende begroting 2025-2028 te krijgen. U vindt het resultaat in de bijlage bij het betreffende raadsvoorstel.

Financieel perspectief en nieuwe beleidsvoornemens

Op basis van de voorliggende Kadernota 2025 zijn de financiële contouren voor de Programmabegroting 2025-2028, met name voor de laatste jaren, niet gunstig. De ontwikkelingen vragen dan ook om zorgvuldigheid en realisme in de te maken (nieuwe) beleidskeuzes. De mogelijke bezuinigingsmaatregelen gaan hoe dan ook impact hebben op organisaties, verenigingen en instellingen. Tot aan de programmabegroting 2025 nemen we de tijd om de betreffende partners te informeren. We voeren deze gesprekken zorgvuldig en transparant.

Kortom, in 2025 gaan we niet achterover leunen en afwachten op het Rijk, maar blijven we investeren in onze stad en houden we onze voorzieningen in stand. We zijn tegelijkertijd realistisch en nemen onze verantwoordelijkheid wanneer het Rijk ons niet tegemoet komt. Met de voorliggende Kadernota 2025 geven we invulling aan deze ambities. Samen werken we aan onze stad Oldenzaal.

1 Financieel perspectief 2025-2028

Financiële positie

De basis voor de P&C-instrumenten voor de komende planperiode zijn:

- programmabegroting 2024 - in de raadsvergadering van 13 november 2023 vastgesteld;
- de najaarsnota 2023 – in de raadsvergadering van 27 november 2023 vastgesteld;
- de concept-Voorjaarsnota 2024 – door uw raad op 8 juli 2024 vast te stellen.

Meerjarige Begrotingssaldi:

Bij de Programmabegroting 2024 kon het college onderstaand meerjarenperspectief presenteren:

Onderdelen (x € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Verwachte begrotingssaldi 2024-2027	N 1.136	V 632	N 4.476	N 4.491

De verwerking van de Najaarsnota 2023 had per saldo een positief effect op deze begrotingssaldi en werd, na afstemming met de Provincie Overijssel, betrokken in de beoordeling van de toezichtsvorm van de Provincie. Met deze uitkomst werd voldaan aan de eisen van repressief toezicht, code ‘oranje’ (controle achteraf). Dit leidde tot onderstaande meerjarenraming:

Onderdelen (x € 1.000)	2024		2025		2026		2027	
Verwachte begrotingssaldi na Najaarsnota 2023	V	518	V	1.915	N	3.490	N	3.072

Het financieel perspectief voor 2025-2028, zoals hierna in hoofdstuk 2 en cijfermatig in tabel 1 gepresenteerd, wordt vervolgens mede gevormd door onderstaande componenten:

Nieuwe beleidsvoornemens

Ondanks de onzekere financiële perspectieven en de daardoor vereiste zorgvuldigheid en realisme in het maken van (nieuwe) beleidskeuzes heeft het college toch gemeend om een integrale inventarisatie uit te moeten voeren naar de beleidswensen voor de periode 2025-2028, passend binnen de randvoorwaarden van zowel wettelijke verplichtingen als het Raadsprogramma 2022-2026. Dit heeft geleid tot een evenwichtig, ambitieus en realiseerbaar pakket van nieuw en aanvullend beleid.

Gehanteerde indexen

Zoals gebruikelijk wordt voor de Programmabegroting 2025 gebruikt gemaakt van een drietal indices (index lonen en sociale lasten, index goederen en diensten en de OVA index Sociaal domein). Door de afvlakkende inflatie in het afgelopen jaar valt met name het definitieve indexcijfer voor goederen en diensten lager uit dan in 2024 (2%). De OVA-index Sociaal Domein komt voor 2025 uit op 5,24%. Per saldo krijgen we in 2025 weliswaar te maken met lagere indiceringen t.o.v. de Programmabegroting 2024, maar de compensatie die de gemeente hiervoor ontvangt in de Algemene uitkering is naar verwachting niet toereikend. Per saldo veroorzaken de begrotingsuitgangspunten cq. de hogere indexen een structureel nadeel van € 425.000 voor de jaren 2025 en verder. In het kader van het traject 'ambities en middelen in balans' wordt in 'Spoor 2' voorgesteld om voor 2025 een eenmalige 'korting' van 0,625% door te voeren op de index voor goederen en diensten. Deze index komt hiermee voor 2025 afgerond uit op 1,38%. Na accordering betekent dit een structurele kostenbesparing van € 273.000. Voor de detaillering wordt verwezen naar bijlage 1 waarin de voorgestelde uitgangspunten voor de begroting 2025-2028 worden toegelicht.

Actualisatie budgetten

In Oldenzaal is de gebruikelijke en bestendige handelwijze om voor de gehele planperiode te begroten op basis van constante lonen en prijzen van het dienstjaar. Voor de nu aan de orde zijnde planperiode is dus het *verwachte* loon- en prijsniveau van 2025 het uitgangspunt. Omdat de programmabegroting 2024 voor de gehele planperiode is gebaseerd op het verwachte loon-/prijsniveau 2024 dient er dus voor de nieuwe planperiode een actualisering van budgetten plaats te vinden. Dit gebeurt aan de hand van de voorlopig vastgestelde begrotingsuitgangspunten 2025. Van deze uitgangspunten treft u verderop in deze kadernota een samenvatting aan en een uitvoerige versie in bijlage 1. Op basis hiervan zijn de stelposten gearamd zoals in de tabellen 1, 2 en 3 aangegeven.

Daarnaast kregen we nog te maken met in meer of mindere mate nauwelijks te beïnvloeden financiële ontwikkelingen, zoals de indexering (accres) van de Algemene uitkering en de verwachte rentelasten, die het uiteindelijke resultaat in belangrijke mate beïnvloeden. Tenslotte is er in 2025 ook sprake van aanvullende en nieuwe beleidsontwikkelingen. De indicatieve raming vindt u in de tabellen 1 en 2.

Ambities en Middelen in Balans

Zoals reeds aangekondigd in de Raadsinfobrief van 19 december 2023 (Uit-23-13268) heeft het College het initiatief genomen tot het opstarten van het traject 'ambities en Middelen in balans'. Aanleiding voor dit traject waren de reeds bij de vaststelling van de Programmabegroting 2024 geconstateerde verslechterde financiële vooruitzichten. Inclusief Najaarsnota 2023 bleken de eerste 2 jaarschijven weliswaar sluitend, maar ontstonden er voor de jaarschijven 2026 en 2027 stevige tekorten. In deze cijfers zaten bovendien nog niet, of nog niet volledig, de toekomstige financiële consequenties van bijvoorbeeld het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP), het accommodatiebeleid voor binnen- en buitensport, de noodzakelijke investeringen in verband met de verduurzaming en herinrichting van het stadhuis en de consequenties van de nog uit te zetten aanbestedingen in het sociaal domein. Voeg daarbij de voortdu-

rende (budgettaire) onzekerheid vanaf 2026 rondom de herijking van het gemeentefonds, inclusief de toen nog volledige opgenomen opschalingskorting, en de noodzaak om tenminste een ‘bezuinigings’-scenario beschikbaar te hebben was duidelijk. Tevens paste het traject in het geformuleerde begrotingsadvies van de VNG van maart jl.: “het is verstandig om na te denken over maatregelen, tegelijkertijd willen we voorkomen dat gemeenten te vroeg onnodige en onomkeerbare ombuigingen in gang zetten”.

Conform het Plan van Aanpak dat het college op 19 december 2023 heeft vastgesteld bevat het onderzoek twee sporen:

In spoor 1 is het geheel van opdrachten / taken onderzocht, die wij uitvoeren in relatie tot de ambitie en de wettelijke taken. Hierbij is bij iedere gemeentelijke taak/opdracht kritisch onderzocht wat anders of minder kan en wat, afgezet tegen de strategische agenda en het raadsprogramma, relatief minder belangrijk is. In spoor 2 is een financieel technische analyse van de begroting 2024-2027 uitgevoerd. Hierbij is onderzocht of de financieel technische uitgangspunten die Oldenzaal hanteert reëel en actueel zijn en passen bij onze moderne kijk op bedrijfsvoering.

De uitkomsten van ‘ambities en Middelen in balans’ zijn opgenomen in het meerjarenperspectief. Met dien verstande dat de resultaten uit spoor 2 (financieel-technische maatregelen) en de categorie ‘onderuitputting’ uit spoor 1 per direct zijn verwerkt. Hiermee worden allereerst de maatregelen geëffectueerd die een geringe maatschappelijke impact hebben. Daarnaast wordt in deze Kadernota voorgesteld om ook de categorie ‘belastingen en tarieven’ uit spoor 1 direct te betrekken bij de opstelling van de begroting 2025. Vooruitlopend op het Rijksbeleid om de verhoging van de OZB te maximeren en daarmee de beleidsvrijheid van de gemeenten verder te beperken, zien we ons gedwongen om nu al een aantal belastingen en tariefsverhogingen door te voeren. Bovendien zijn deze verhogingen nodig om niet te hoeven te bezuinigen op de voorzieningen in de stad.

De resterende maatregelen uit spoor 1 worden voorlopig ‘achter de hand’ gehouden, in afwachting van het al dan niet tot uitkering komen van de ‘claim op het Rijk’.

‘Claim op het Rijk’

De ‘claim’ van Oldenzaal op het Rijk bedraagt netto ca. € 4 miljoen en is het gevolg van de aangekondigde nieuwe financieringssystematiek voor het gemeentefonds per 2026. Vooruitlopend hierop heeft het Kabinet voor 2026 eenzijdig de huidige systematiek ‘opgezegd’ en de jaarlijkse aanpassing van het gemeentefonds voor stijgende lonen, prijzen en het aantal inwoners (het zogenoemde accres) teruggezet naar een lager niveau. Tevens werd voor 2026 de terugkeer van de volledige opschalingskorting weer aangekondigd. Als gevolg hiervan komen gemeenten vanaf 2026 (ravijnjaar) structureel middelen te kort om hun taken uit te voeren. Inmiddels heeft het Rijk in de Voorjaarsnota 2024 de (oploop) van de opschalingskorting teruggedraaid en een incidentele compensatie van € 1 miljard ‘teruggegeven’. In onderstaande tabel de financiële vertaling van de Oldenzaalse ‘claim’:

OPGAVE GEMEENTEFONDS (‘CLAIM OP RIJK’)		
Gemeentefonds	Macro	Oldenzaal (indicatief)
Structurele korting Gemeentefonds	€ 3,3 miljard	€ 5,72 miljoen
Opschalingskorting	€ 675 miljoen	€ 1,17 miljoen
Incidentele compensatie	-/- € 1 miljard	-/- €1,73 miljoen
Totaal gekort	€ 2,98 miljard	€ 5,16 miljoen
Opschalingskorting teruggedraaid (Voorjaarsnota 2024)	/- € 675 miljoen	-/- € 1,17 miljoen
Totaal gekort netto	€ 2,30 miljard	€ 3,99 miljoen

In de hieronder gepresenteerde tabel 1 geven we u in één oogopslag een totaaloverzicht van onze financiële verwachtingen voor de komende planperiode. Hoewel de Kadernota in beginsel betrekking heeft op de planperiode 2025-2028 is ook de ontwikkeling van de jaarschijf 2024 voor de volledigheid opgenomen. Vervolgens wordt van elke regel opgenomen in deze tabel een korte toelichting geschreven. In tabel 1 presenteren wij een totaalresultaat inclusief de voorgestelde en in te boeken maatregelen uit Spoor 1 (onderuitputting, belastingen & tarieven) en Spoor 2 (financieel technische maatregelen). Volledige inboeking van de overige opties uit Spoor 1 vindt echter pas plaats indien de veronderstelde claim op het Rijk niet tot uitkering komt, bij de Kadernota 2026. Mocht het Rijk 'over de brug' komen met financiële middelen dan wordt voorgesteld om met 50% van dat bedrag de OZB minder te verhogen en met 50% van dat bedrag overige bezuinigingsmaatregelen niet door te voeren.

De maatregelen uit Spoor 1 en Spoor 2 waarvan wordt voorgesteld om deze bij de Kadernota 2025, en dus ook de programmabegroting 2025-2028, reeds in te boeken worden toegelicht in de hoofdstukken 2.5 en 2.6.

2 Prognose op hoofdlijnen

Alle bekende ontwikkelingen samen leiden op dit moment tot een prognose op hoofdlijnen van het begrotingsresultaat voor de gehele planperiode 2025-2028. Hierbij hoort de kanttekening dat de meicirculaire 2024 nog voor een bijstelling kan zorgen, evenals de gedetailleerde doorrekening van het opstellen van de definitieve Programmabegroting 2025. We hebben in tabel 1 ook de bekende ontwikkelingen van het lopende dienstjaar opgenomen om u een totaaloverzicht te geven van de gehele actuele planperiode. Voor een toelichting op de jaarschijf 2024 verwijzen we gemakshalve naar de Voorjaarsnota 2024.

Totaal resultaat 2024 – 2028										
Onderdelen (x € 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028					
a. Totaal programmabegroting 2024 (incl. Najaarsnota 2023)	V	518	V	1.915	N	3.490	N	3.072	N	3.072
b. Stelposten op basis van begrotingsuitgangspunten (tabel 2)		0	N	715	N	671	N	628	N	214
c. Concept-Voorjaarsnota 2024	N	1.425	N	1.534	N	1.507	N	1.572	N	1.572
d. Structurele gevolgen meicirculaire/Voorjaarsnota Rijk 2024	V	208	N	542	V	2.079	V	2.008	V	1.980
e. Ambities en Middelen in Balans – Spoor 2 (financieel-technisch, tabel 3)			V	1.423	V	2.723	V	2.723	V	2.723
f. Ambities en Middelen in Balans – Spoor 1 (onderuitputting, belastingen & tarieven, tabel 4)			V	2.115	V	2.683	V	2.683	V	2.736
g. Voorgenomen nieuw/aanvullend beleid			N	1.747	N	1.641	N	2.661	N	3.881
h. Indicatief subtotaal komende planperiode	N	699	V	915	V	175	N	519	N	1.301
i. Voorgesteld voorlopig dekkingsplan: * Stelpost taakstelling		Pm		Pm		Pm		Pm		Pm
J. TOTAALRESULTAAT	N	699	V	915	V	175	N	519	N	1.301

Tabel 1.

Een 1^e doorrekening van de geformuleerde begrotingsuitgangspunten en de inboeking van de maatregelen uit 'ambities en Middelen in balans' (Spoor 2 volledig en Spoor 1, categorieën onderuitputting en belastingen & tarieven) levert voorlopig positieve saldi op voor de jaarschijven 2025 en 2026, en begro-

tingsnadelen voor de jaren daarna. In het “Begrotingsadvies 2025-2028 deel 2” van juni jl. adviseert de VNG onder andere om het boekjaar 2025 sluitend te maken en om de financiële en inhoudelijke consequenties van noodzakelijke bezuinigingen en/of lastenverzwaringen te benoemen. De saldi en ook maatregelen die Oldenzaal in deze Kadernota 2025 presenteert zijn in lijn met dit advies.

De komende periode, richting de definitieve vaststelling van de Programmabegroting 2025, zullen de saldi verder worden ‘gefinetuned’ door onder meer verwerken van de (financiële) effecten van de meicirculaire 2024. Afhankelijk van deze uitkomsten zal een dekkingsplan worden opgesteld, waarbij een onttrekking aan de Algemene Reserve voor met name de jaren 2027 en 2028 een optie is. Conform de ‘Notitie Incidenteel/structureel van het Bestuurlijk Overleg Financiële-verhoudingen (BOFv) is het gemeenten toegestaan om maximaal 10% van het surplus in de algemene reserve (gedeelte boven de vastgestelde weerstandsratio van 2) in te zetten als structureel dekkingsmiddel. Met een inzet voor de jaren 2027 en 2028 wordt dan in principe voldaan aan de Provinciale vereisten van repressief toezicht.

Hierna geven we u nadere informatie per regel van de in tabel 1 genoemde onderdelen.

2.1 Totaal programmabegroting 2024

Onderdelen (x € 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028
a. Totaal programmabegroting 2024 (Incl. Najaarsnota 2023)	V 518	V 1.915	N 3.490	N 3.072	N 3.072

- De bedragen in deze regel sluiten aan met de door uw raad vastgestelde programmabegroting 2024-2027, inclusief de verwerking van de Najaarsnota 2023. Samen vormden ze de basis voor het afgegeven repressief toezicht, met code oranje, door de Provincie Overijssel.

Om ook een basis te hebben voor het dienstjaar 2028 is van de aanname uitgegaan dat het resultaat van dat jaar identiek is aan 2027. Bij het opstellen van de komende programmabegroting 2025-2028 zal er uiteraard ook voor de jaarschijf 2028 sprake zijn van een gedetailleerde berekening van budgetten die waarschijnlijk wel tot een in geringe mate afwijkend resultaat leiden. Het resultaat van de huidige programmabegroting, inclusief de vastgestelde wijzigingen, als vertrekpunt nemen voor de komende programmabegroting betekent impliciet dat er voorsnog van wordt uitgegaan dat de ombuigingen in de huidige programmabegroting conform worden gerealiseerd tenzij expliciet tot een aanpassing wordt besloten.

2.2 Stelposten op basis van begrotingsuitgangspunten

Onderdelen (x € 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028
b. Stelposten op basis van begrotingsuitgangspunten	0	N 715	N 671	N 628	N 214

In het jaarlijkse proces om te komen tot een geactualiseerde begroting voor de volgende planperiode worden er uitgangspunten bepaald aan de hand waarvan de conceptbegroting kan worden opgesteld. Deze uitgangspunten zijn (samengevat) onderstaand (2.3.2) opgenomen en worden gebruikt bij de opstelling van de komende programmabegroting. De uitgewerkte versie is ter kennisgeving als bijlage 1 opgenomen achterin dit boekwerk.

2.3 Voorjaarsnota 2024 (concept, vaststelling 8 juli 2024)

Onderdelen (x € 1.000)		2024		2025		2026		2027		2028
c. Structurele gevolgen Voorjaarsnota 2024 (concept, vaststelling 8 juli 2024)	N	1.425	N	1.534	N	1.507	N	1.572	N	1.572

De voorjaarsnota 2024 wordt door uw raad vastgesteld op 8 juli 2024. De totale structurele effecten van alle in deze voorjaarsnota opgenomen voorstellen hebben een negatieve invloed op het geprognosticeerde begrotingsresultaat voor de hele planperiode 2025-2028. Voor nadere toelichting op dit onderdeel verwijzen we naar de betreffende rapportage.

2.3.1 Toetsingskader Provincie

Bij het opstellen van de begroting dient ook rekening te worden gehouden met het financieel toezicht door de provincie. In haar begrotingscirculaire van 4 april 2024 heeft de Provincie Overijssel geschetst hoe begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 zullen worden beoordeeld.

De onderwerpen die daarbij van invloed zijn op de begroting 2025 en daarin dus ook aandacht behoeven zijn door de Provincie in de circulaire gecategoriseerd in:

Financiële ontwikkelingen

- Gemeentefonds
- Klimaat- en energiebeleid
- Jeugdzorg
- Notitie incidenteel-structureel
- Eigen bijdrage Wmo-voorzieningen
- Inflatie

Ontwikkelingen Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

- Actualisering notities

Specifieke onderwerpen

- Bevindingen begroting 2024 en jaarrekening 2022
- Thema-onderzoek Onderhoud kapitaalgoederen
- Wet gemeenschappelijke regelingen

In het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader 2020 Gemeenten (GTK) heeft de Provincie Overijssel de uitgangspunten van haar toezicht opgenomen. Enkele kernpunten uit dit toezicht zijn:

- voor repressief toezicht is het van belang dat de begroting structureel en reëel in evenwicht is. Dit betekent dat de structurele lasten ieder jaar worden gedekt door structurele baten en dat de geraamde bedragen volledig, realistisch en haalbaar zijn, oftewel geloofwaardig zijn;
- er mag geen sprake zijn van opschuivend perspectief. Daarmee wordt bedoeld dat het niet is toegestaan om ieder jaar opnieuw een (meerjaren)begroting aan te bieden waarbij uitsluitend de laatste jaarschijf in evenwicht is. Voor de komende programmabegroting betekent dit heel concreet dat er minimaal vanaf de jaarschijf 2028 een realistische en sluitende begroting dient te worden vastgesteld;
- eventueel opgenomen bezuinigingstaakstellingen zijn haalbaar en hard. Daarmee wordt bedoeld dat aannemelijk wordt gemaakt dat er voldoende zekerheid bestaat dat de maatregel tijdig en volledig ge-

realiseerd wordt. Daarbij wordt het belangrijk gevonden dat op programmaniveau duidelijk wordt gemaakt hoe maatregelen worden ingevuld en uitgevoerd;

- uit de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen moet blijken dat de budgetten groot genoeg zijn om het voorgenomen beleid uit te kunnen voeren;
- er wordt inzicht verstrekt in de beleidsprestaties van verbonden partijen.

Voor het verkrijgen van het nagestreefde “repressieve” toezicht is het van belang dat we rekening houden met het toezichtkader van de Provincie. Het in deze Kadernota gepresenteerde begrotingsresultaat leidt in principe tot repressief toezicht (controle achteraf) door de Provincie. De meerjarenraming (laatste jaarschijf) is weliswaar niet sluitend, maar de begroting (1e jaar) vertoont een overschot. Voor het verkrijgen van repressief toezicht (met code oranje) is de voorwaarde dat óf de begroting óf de meerjarenraming sluitend is.

2.3.2 Samenvatting begrotingsuitgangspunten komende planperiode

De basis voor het ramen van het aanvaarde beleid voor de planperiode 2025-2028 is de in de raadsvergadering van 13 november 2023 vastgestelde programmabegroting 2024. Voor het bepalen van de budgetten **aanvaard** beleid rekening houden met de volgende (procentuele) ontwikkelingen:

Lastenontwikkeling:

• Lonen en sociale lasten	5,60 %
• Goederen en diensten	1,38 % (*)
• Gemiddelde index (loon- en prijsontwikkeling)	3,49 %
• Omslagrente	1,50 %
• Index Sociaal Domein	5,24 %

(*) *In het kader van het traject 'ambities en Middelen' wordt in 'Spoor 2' voorgesteld om voor 2025 een eenmalige 'korting' van 0,625 % door te voeren op de index voor goederen en diensten. De aanvankelijk berekende index van 2 % komt na correctie 2025 dan uit op (afgerond) **1,38%**.*

Batenontwikkeling:

• Nominale loonontwikkelingen	5,60 %
• Nominale prijsontwikkeling	1,38 %
• Gemiddelde loon-/prijsontwikkeling	3,49 %
• Autonome volumeontwikkelingen.	

Eigen belastinggebied:

- huurtarieven gemeentelijk vastgoed aanpassen conform bovenstaande prijsontwikkeling van goederen en diensten (1,38%);
- tarieven algemene heffingen hanteren zoals deze zijn vastgesteld bij de laatst vastgestelde begroting, aangepast met een gemiddelde van de index voor loon- en prijsontwikkeling;
- overige tarieven hanteren zoals deze zijn vastgesteld bij de laatst vastgestelde begroting;
- rekening houden met de voor de planperiode verwachte autonome volumeontwikkelingen ten aanzien van de kerngegevens;
- rekening houden met 100% kostendekking ten aanzien van reinigings-/afvalstoffenheffing en rioolheffing (voor beide netto na kwijtschelding).

Deze uitgangspunten worden bij de opstelling van de Programmabegroting 2025 gedetailleerd doorgerekend. Voor deze Kadernota zijn er, rekening houdend met deze uitgangspunten, enkele stelposten opgenomen om een indicatie te kunnen geven van het verwachte begrotingsresultaat voor de komende planperiode. In navolgende tabel zijn de verschillende stelposten concreet weergegeven (specificatie van de bedragen onder b. in tabel 1).

Onderdelen (x € 1.000)	2025		2026		2027		2028	
Lonen en sociale lasten	N	1.329	N	1.329	N	1.329	N	1.329
Idem als onderdeel van subsidies / inkomensoverdrachten	N	545	N	545	N	545	N	545
Goederen en diensten	N	833	N	833	N	833	N	833
Prijsontwikkeling sociaal domein	N	1.317	N	1.317	N	1.317	N	1.317
Vrijval kapitaallasten		0		0		0	V	350
Rentelasten	N	335	N	335	N	335	N	335
Indexering algemene uitkering	V	3.171	V	3.171	V	3.171	V	3.171
Prijscompensatie huren en pachten	V	38	V	38	V	38	V	38
Autonome volumeontw. belastingen en meeropbrengsten OZB a.g.v. intensivering woningbouw	V	44	V	88	V	131	V	225
Idem openbaar groen / onderhoud wegen / straatreiniging		0		0		0	N	30
Inflatiecorrectie belastingen	V	391	V	391	V	391	V	391
Totaal begrotingsuitgangspunten	N	715	N	671	N	628	N	214

Tabel 2.

Er is in bovenstaande tabel rekening gehouden met een ontwikkeling van de algemene uitkering van € 3.171.000 i.v.m. index/acces. Deze ontwikkeling is een richtinggevende stelpost gebaseerd op dezelfde uitgangspunten als die van toepassing zijn voor de rest van de genoemde bedragen. Deze post zal evenwel worden vervangen door de definitieve berekeningen van de aanstaande meicirculaire, zodra deze laatste bekend is. Zie ook de paragraaf hierna.

2.4 Structurele gevolgen meicirculaire 2024

Onderdelen (x € 1.000)	2024		2025		2026		2027		2028	
d. Structurele gevolgen meicirculaire 2024 (Ind. o.b.v. Voorjaarsnota 2024)	V	208	N	542	V	2.079	V	2.008	V	1.980

Zoals gebruikelijk informeren we u in een afzonderlijke raadsinfobrief over de definitieve uitkomst van de meicirculaire 2024. Wij streven ernaar om u deze informatie op een zodanig tijdstip (juni 2024) te leveren dat deze nog volop kan dienen als informatie voor de beraadslagingen over deze Kadernota. In de onlangs verschenen Voorjaarsnota 2024 van het (demissionaire) Kabinet staat dat decentrale overheden er vanaf 2026 structureel geld bij krijgen voor onder andere de uitvoering van de WMO en om de oploop van de opschalingskorting op het Gemeente- en Provinciefonds af te schaffen. Verder is in de Voorjaarsnota 2024 opgenomen dat de eerder aangekondigde nieuwe financieringssysteem is vervroegd van 2027 naar 2024. In verband met het vervroegen van de gewijzigde bbp-indexatie van 2027 naar 2024 daalt het volume accres voor de jaren 2024 tot en met 2029. Voor 2024 wordt dit volledig gecompenseerd en voor 2025 voor ongeveer 50%, zodat voor dat jaar een tekort resteert. Voor de jaren 2026 tot en met 2029 vindt vervolgens weer een compensatie plaats.

Sinds 2015 worden gemeenten verder geconfronteerd met een (opschalings-) korting op het gemeentefonds, die oploopt tot € 975 miljoen in 2026. Deze korting is opgelegd omdat gemeenten door gedwongen opschaling kosten zouden besparen. Sinds 2019 is een stand van de opschalingskorting bereikt van € 300 miljoen. In de Voorjaarsnota 2024 is de oploop van de opschalingskorting vanaf 2026, een structurele uitname van € 675 miljoen, geschrapt. Op basis van de informatie uit de Voorjaarsnota kunnen we een voorzichtige eerste indicatie geven van de financiële gevolgen. Deze zijn

in bovenstaande tabel vertaald in de indicatieve effecten op de Algemene uitkering van de gemeente Oldenzaal. Bij de meicirculaire 2024 zal een en ander nader geconcretiseerd worden. In afwachting daarvan wordt bij de uitwerking van de Kadernota 2025 uitgegaan van de bedragen zoals opgenomen in bovenstaande tabel.

2.5 Ambities en Middelen in Balans - Spoor 2

Onderdelen (x € 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028
e. Ambities en Middelen in Balans – Spoor 2 (financieel-technisch, tabel 3)		V 1.423	V 2.723	V 2.723	V 2.723

Dit betreffen de geïnventariseerde maatregelen uit spoor 2 (financieel technische maatregelen) van het traject 'ambities en middelen in balans'. In dit tweede spoor is een financieel technische analyse van de begroting 2024-2027 uitgevoerd. Hierbij is onderzocht of de financieel technische uitgangspunten die Oldenzaal hanteert reëel en actueel zijn en passen bij onze moderne kijk op bedrijfsvoering. Het College stelt voor om onderstaande maatregelen mee te nemen bij de opstelling van de Programmabegroting 2025-2028. De maatregelen uit spoor 2 hebben geen directe maatschappelijke implicaties en zijn naar inschatting van College verantwoord binnen de kaders van BBV, (interne) regelgeving en een gezond financieel beleid. Een overzicht hiervan treft u aan in onderstaande tabel, gevolgd door een inhoudelijke toelichting per maatregel.

Onderdelen (x € 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028
Vrijval bestemmingsreserves t.g.v. Algemene Reserve (geen begrotingseffect)		V 1.083			
Verminderen rentelasten (Treasury)		V 220	V 220	V 220	V 220
Aframen structurele overschrijdingen / overschrijdingen		V 180	V 180	V 180	V 180
Eenmalige correctie index (0,625%)		V 273	V 273	V 273	V 273
Verlengen afschrijvingstermijnen (m.i.v. 2026)		V	V 650	V 650	V 650
Invoeren restwaarde (niet afschrijven tot nihil, m.i.v. 2026)		V	V 650	V 650	V 650
Stuwmeer investeringen: vrijval en fase-ring		V 100	V 100	V 100	V 100
Stuwmeer investeringen: stelpost 'Onderuitputting Kapitaallasten'		V 650	V 650	V 650	V 650
Totaal Ambities en Middelen – Spoor 2 (exclusief vrijval bestemmingsreserves)		N 1.423	V 2.723	V 2.723	V 2.723

Tabel 3.

2.5.1 Vrijval bestemmingsreserves ten gunste van Algemene Reserve

In het kader van het ombuigingstraject 'ambities en Middelen in balans' is een 'scan' gemaakt van bestemmingsreserves die, gezien het bestedingsdoel en gerealiseerde uitgaven, vrij zouden kunnen vallen. Per saldo heeft de 'scan reserves' een vrijval opgeleverd van € 1.083.394. Dit bedrag kan, na accordering door uw Raad, worden toegevoegd aan de Algemene Reserve. Met de vrijval wordt het weerstandsvermogen versterkt en de Algemene reserve kan (onder voorwaarden) worden ingezet als dekkingsmiddel. Met de toevoeging van onderstaande bestemmingsreserves aan de Algemene Reserve ontstaat echter geen 'direct' budgetvoordeel.

Reserve	31-12-2023	Voorgestelde vrijval
01550 Reserve project Glinde Esch	80.907	30.907
01534 Reserve binnenstad	18.993	18.993
01539 Reserve uitwerking visie openbaar groen	9.956	9.956
01562 Reserve Willem Vleertmanstraat huuregalisatie	141.010	54.015
01561 Reserve compensatiegelden Corona	488.696	488.696
01571 Reserve Noodfonds	880.827	480.827
	1.620.389	1.083.394

2.5.2 Verminderen rentelasten (Treasury)

Oldenzaal beschikt over relatief weinig vreemd vermogen c.q. langlopende leningen. Keerzijde is dat we als Oldenzaal relatief veel investeringen 'op de plank' hebben liggen die, wanneer tot uitvoer komend, een directe liquiditeitsbehoefte met zich meebrengt. Een liquiditeitsbehoefte die dan gefinancierd moet worden met relatief hogere rentes ten opzichte van de beginjaren 2020. De inzet van mogelijke middelen uit verkoop van deelnemingen of vastgoed kan een dempend effect hebben op de rentelasten van de gemeente Oldenzaal. Indicatief kan een opbrengst van € 6 miljoen, waarvan de liquide middelen worden ingezet voor de financiering van investeringsbehoefte, een 'dempend' effect van 0,2% hebben op de om-slagrente. Bij gelijkblijvende rentestanden correspondeert dit met een besparing van ca.€ 220.000.

2.5.3 Aframen structurele onderschrijdingen en overschrijdingen

Voor de jaren 2021, 2022 en 2023 zijn de geraamde lasten vergeleken met de uiteindelijk gerealiseerde lasten. Bij ieder beheersproduct is gekeken of er sprake is geweest van een structurele onderschrijding (dus drie opeenvolgende jaren budget over gehouden). Bij beheersproducten met structurele onderschrijding is het laagste bedrag in de telling meegenomen. Bovengenoemde berekening is ook gemaakt voor de structurele overschrijdingen in de jaren 2021, 2022 en 2023. Het structurele af te ramen saldo van onder- overschrijdingen over deze jaren is gekwantificeerd op € 180.000.

2.5.4 Eenmalige correctie index (0,625%)

Voor de inschatting van de jaarlijkse indexering van budgetten wordt in de begroting van de gemeente Oldenzaal gebruik gemaakt van de meest recente (voorlopige) raming van het Centraal Planbureau (CPB). Deze voorlopige raming wordt het jaar daarop door het CPB herrekend tot een definitief prijsinflatiecijfer. De gebruikelijke systematiek in Oldenzaal is dat het voorlopige indexcijfer wordt gecorrigeerd met de definitieve cijfers. Hoewel de benadering van Oldenzaal 'zuiver' lijkt, omdat budgetten door de jaarlijkse correcties sneller de juiste koopkracht vertegenwoordigen, zijn er ook diverse gemeenten die bij de indexering van hun budgetten 'slechts' uitgaan van voorlopige ramingen, zonder correctie achteraf. Een vergelijkende analyse over de tijdsperiode 2017-2025 leert dat een oorspronkelijk bedrag van € 100 in Oldenzaal in 2025 ruim € 124 waard is geworden, tegenover € 117 bij een index gebaseerd op voorlopige ramingen. Voorgesteld wordt om de systematiek te handhaven maar eenmalig een correctie op de index voor goederen en diensten door te voeren in 2025 van 0,625%. Deze index komt hiermee voor 2025 afgerond uit op 1,38 %. Dit betekent een structurele kostenbesparing van ca. € 273.000.

2.5.5 Verlengen afschrijvingstermijnen (met ingang van 2026)

De regels voor waardering en afschrijving zijn afgebakend binnen het 'Besluit Begroting & Verantwoording' (BBV). Hierin staat beschreven welke zaken geactiveerd mogen worden en welke niet. Een belangrijk uitgangspunt hierin is dat het afschrijvingsbeleid resultaatonafhankelijk dient te zijn en dat er een bestendige gedragslijn moet worden toegepast. Echter, het is aan de gemeente om de criteria van afschrijvingstermijnen te bepalen. De gemeentelijke kaders zijn weergegeven en geactualiseerd in de 'Beleidsnotitie afschrijvingsbeleid en waarderingsgrondslagen 2020'. De afschrijvingstermijnen binnen gemeen-

ten verschillen. Het is aan iedere gemeente om hier onderbouwd mee om te gaan. Gemeente Oldenzaal hanteert de ‘voorzichtige’ aanpak in haar nota afschrijvingen. Uit de praktijk blijkt echter dat panden, voorzieningen e.d. zowel technisch als ook economisch een langere levensduur hebben gekregen. Dit blijkt ook uit een uitgevoerd vergelijk met enkele collega gemeenten. Met deze kennis wordt voorgesteld om de verlenging van afschrijftermijnen per categorie naar redelijkheid te verhogen. Een wijziging van afschrijvingstermijnen vraagt voorbereiding. Per activum(categorie) moet een nieuwe afschrijvingstermijn worden bepaald, interne regelgeving worden aangepast en afstemming worden gezocht met de accountant. Geadviseerd wordt daarom om de nieuwe afschrijvingssystematiek in te voeren per boekjaar 2026. Voorlopig wordt uitgegaan van een (conservatieve) structurele besparing van € 650.000.

2.5.6 Invoeren restwaarden (niet afschrijven tot nihil, met ingang van 2026)

Zoals bij 2.5.5 reeds geschreven hanteert de gemeente Oldenzaal een ‘voorzichtige’ aanpak in haar nota afschrijvingen. Dit geldt ook voor het bepalen van de restwaarden van activa. De restwaarde is de waarde van een activum aan het eind van de levensduur. In Oldenzaal schrijven we standaard af tot nihil, en rekenen we daarmee met de maximale afschrijvingslasten. Vergelijk met andere gemeenten en ook technische ontwikkelingen leert dat het calculeren van een restwaarde zowel reëel als gebruikelijk is. Het hanteren van een restwaarde voor een bedrijfsmiddel of activa is een schatting van de waarde aan het eind van de levensduur. Conform BBV is 10% maximaal. Ook voor het invoeren van restwaarden geldt dat wordt voorgesteld om een restwaarde van 10% in te voeren voor de daarvoor passende activa-categorieën. Dit vraagt wederom een gedegen voorbereiding. Geadviseerd wordt daarom om restwaarden in te voeren per boekjaar 2026. Een (conservatieve) indicatie wijst op een structurele besparing van € 650.000.

2.5.7 Stuwmeer Investerings: vrijval en fasering

Voor de planperiode 2025-2028 staan diverse investeringen gepland die de komende tijd veel (ambtelijke) capaciteit zullen gaan vergen. Ultimo 2023 stonden nog totaalinvesteringen ter grootte van € 59 miljoen ‘open’. Bij de jaarrekening 2023 heeft in het kader van het kredietenverslag 2023 een laatste actualisering plaatsgevonden. Door vrijval en fasering van enkele kredieten is het bedrag aan openstaande kredieten teruggebracht met ca. € 1 miljoen tot € 58 miljoen. De totaal geïnventariseerde vrijval aan investeringen correspondeert indicatief met een structurele vrijval aan kapitaallasten van € 100.000.

2.5.8 Stuwmeer Investerings: Stelpost ‘Onderuitputting Kapitaallasten’

Met de actualisering van de investeringskredieten bij Najaarsnota 2023 en Jaarrekening 2023 is een realistisch investeringsagenda ontstaan. Desondanks lijkt het reëel, gezien de meerjarig geconstateerde onderschrijdingen op de kapitaallasten, aanvullend te kiezen voor een ‘stelpost onderuitputting Kapitaallasten’. Dit in navolging van diverse andere gemeenten. Bij een conservatief geraamde onderuitputting van 25% betekent een soortgelijke stelpost voor de gemeente Oldenzaal dat op voorhand de kapitaallasten behorende bij een investeringsvolume van € 11,5 miljoen vrijvallen. Daarmee zou een stelpost van (afgerond) € 650.000 beschikbaar komen.

2.6 Ambities en Middelen in Balans – Spoor 1 (onderuitputting, belastingen & tarieven)

Onderdelen (x € 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028
f. Ambities en Middelen in Balans–Spoor 1 (Onderuitputting, belastingen & tarieven, tabel 4)		V 2.115	V 2.683	V 2.683	V 2.736

Dit betreffen de geïnventariseerde maatregelen uit spoor 1 van het traject ‘ambities en Middelen in balans’, en dan met name de, aanvullend op spoor 2 geconstateerde, onderuitputting of niet benodigde budgetten of kredieten en vrijvallende reserves. Het betreffen daarmee de maatregelen uit

spoor 1 die een geringe maatschappelijke impact hebben en derhalve direct kunnen worden gerealiseerd.

Daarnaast wordt in deze Kadernota voorgesteld om ook de categorie 'belastingen en tarieven' direct te betrekken bij de opstelling van de begroting 2025. Vooruitlopend op het Rijksbeleid om de verhoging van de OZB te maximaleren en daarmee de beleidsvrijheid van de gemeenten verder te beperken, zien we ons gedwongen om nu al een aantal belastingen en tariefsverhogingen door te voeren. Bovendien zijn deze verhogingen nodig om niet te hoeven te bezuinigen op de voorzieningen in de stad.

Vorgesteld wordt de maatregelen te betrekken bij de totstandkoming van de Programmabegroting 2025-2028. Een overzicht hiervan treft u aan in onderstaande tabel, gevolgd door een inhoudelijke toelichting per maatregel. Zoals aangegeven worden de resterende maatregelen uit spoor 1 nog niet ingeboekt, in afwachting van nadere ontwikkelingen met betrekking tot het Gemeentefonds ('Claim op het Rijk'). Mocht het Rijk 'over de brug' komen met financiële middelen dan wordt voorgesteld om met 50% van dat bedrag de OZB minder te verhogen en met 50% van dat bedrag overige bezuinigingsmaatregelen niet door te voeren.

Onderdelen (x € 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028
Categorie onderuitputting					
Bijramen baten naheffingsaanslagen parkeerbelastingen		V 15	V 15	V 15	V 15
Aframen huur gymnastieklokaal en telefoonkosten		V 4	V 5	V 5	V 5
Aframen Tutorkosten		V 39	V 39	V 39	V 39
Aframen Compensatie collectieve zorgverzekering		V 100	V 100	V 100	V 100
Budgetteren nog niet geraamde jaarlijkse opbrengsten uit anterieure overeenkomsten		V 80	V 80	V 80	V 80
Aframen budget 'Onvoorzien'		V 52	V 52	V 52	V 52
Aframen budget voor herziening oude bestemmingsplannen		V 5	V 5	V 5	V 5
Samenwerking Stadsbank Oost Nederland, niet benodigde deelbudget aframen		V 23	V 23	V 23	V 23
Structureel meer parkeeropbrengsten dan begroot		V 75	V 75	V 75	V 75
Doorschuiven deel budget Omgevingswet 2024		V 220		V	V
Indexering Algemene Uitkering op voorhand ramen; actualiseren rijksbijdrage WSW met loonindex WSW		V 175	V 175	V 175	V 175
Anders inzetten bedrijfsrestaurant		V 38	V 38	V 38	V 38
Aframen onderuitputting vegen op zondag		V 22	V 22	V 22	V 22
Aframen lasten OZO verbindzorg			V 18	V 18	V 18
Afbouwen reserve werkgeverslasten buurtbeweegcoaches		V 190			
Verkoop Paukenlaan (vrijval exploitatie)		V 74	V 74	V 74	V 74
Verkoop Bentheimerstraat (vrijval exploitatie)					V 53
Verkoop Hooge Lucht (vrijval exploitatie)			V 104	V 104	V 104
Afboeken resterende taakstelling vastgoed (Ombuigingstraject 2021)		N 74	N 150	N 150	N 150
Afboeken Onderwijsbrochure			V 5	V 5	V 5
Afboeken bijdrage aan asiel 'Goofy'			V 1	V 1	V 1
Aframen totale budget doelgroepenvervoer			V 100	V 100	V 100

Aframen lokaal jeugdbeleid procesmanagement			V	27	V	27	V	27	
Subtotaal Categorie onderuitputting		V	1.038	V	807	V	807	V	860
Categorie Belastingen & tarieven									
Leges kabels en leidingen verhogen		V	2	V	2	V	2	V	2
Verhogen tarief OZB Eigenaren 10%		V	800	V	800	V	800	V	800
Verhogen tarief OZB Bedrijfsobject 10%		V	200	V	200	V	200	V	200
Kostendekkend maken leges Burgerzaken				V	510	V	510	V	510
Taakstelling parkeerinkomsten		V		V	192	V	192	V	192
Tarieven toeristenbelasting verhogen met 100%		V		V	96	V	96	V	96
Verhogen lijkbezorgingsrechten, rechten begraven en begraafplaatsrechtenvergunning		V	70	V	70	V	70	V	70
Extra huurinkomsten zendmasten		V	5	V	5	V	5	V	5
Subtotaal Categorie onderuitputting		V	1.587	V	1.875	V	1.875	V	1.875
Totaal Ambities en Middelen–Spoor 1 (Onderuitputting, belastingen & tarieven, tabel 4)		V	2.115	V	2.683	V	2.683	V	2.736

Tabel 4.

Toelichtingen Spoor 1 Categorie ‘Onderuitputting’

2.6.1 Bijramen baten naheffingsaanslagen parkeerbelastingen

De baten uit naheffingsaanslagen parkeerbelastingen zijn structureel hoger dan begroot. De naheffingsaanslagen kunnen derhalve met € 15.000 worden bijgeraamd.

2.6.2 Aframen huur gymnastieklokaal en telefoonkosten

De huur van het gymnastieklokaal en de telefoonkosten in het kader van het ‘Motorisch remedial teaching’ zijn nog opgenomen de begroting van de gemeente, maar hoeven niet meer door de gemeente te worden bekostigd. Een bedrag van € 4.523 kan hierdoor worden afgeraamd.

2.6.3 Aframen Tutorkosten

Naast de financiering voor het onderwijsachterstanden beleid, budgetteren we de post ‘Tutorkosten’. Dit budget is niet meer benodigd waardoor een bedrag van € 38.692 kan worden afgeraamd.

2.6.4 Aframen compensatie collectieve zorgverzekering

Op het budget dat beschikbaar is gesteld voor de compensatie collectieve zorgverzekering (Minimabeleid) wordt jaarlijks geld overgehouden. Een bedrag van € 100.000 kan hierdoor worden afgeraamd.

2.6.5 Budgetteren nog niet geraamde jaarlijkse opbrengsten uit anterieure overeenkomsten

Voor bestemmingsplannen (niet in exploitatie) kan op basis van ervaringscijfers ca. 25% van de loonkosten worden vergoed via anterieure overeenkomsten (€ 80.000). Dit wordt tot op heden niet geraamd. Het betreft feitelijk een structurele doorbelasting van de kosten.

2.6.6 Aframen budget onvoorzien

Voorgesteld wordt om de post voor onvoorzien € 52.250 niet meer te begroten. Argumenten hiervoor zijn:

- het is wettelijk niet meer verplicht voorgeschreven om een post voor onvoorzien te hebben;
- tegenvallers kunnen worden opgevangen binnen de algemene reserve;
- het budget is te beperkt om grote risico's en tegenvallers op te kunnen vangen.

2.6.7 Aframen budget voor herziening oude bestemmingsplannen

Bestemmingsplannen (niet in exploitatie) betreft de uitvoering van wettelijk verplichte taken. De kosten worden in principe verhaald via anterieure overeenkomsten. Het beschikbare budget voor 'herziening oude bestemmingsplannen' van € 5.342 is de laatste 3 jaar niet besteed en kan structureel komen te vervallen.

2.6.8 Samenwerking Stadsbank Oost Nederland, niet benodigde deelbudget aframen

Op het budget dat beschikbaar is gesteld voor de samenwerking Stadsbank Oost Nederland wordt jaarlijks geld over gehouden. Een bedrag van € 23.000 kan worden afgeraamd.

2.6.9 Structureel meer parkeeropbrengsten dan begroot

Sinds 'Corona' kunnen we structureel meer parkeeropbrengsten waarnemen. Voorgesteld wordt een structureel bedrag van € 75.000 bij te ramen.

2.6.10 Doorschuiven van een deel van het budget Omgevingswet 2024

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet van kracht. Het betreft een wettelijk verplichte taak. Maar het moment waarop werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden, hangt af van landelijke ontwikkelingen. We wachten nog steeds op een goed voorbeeld omgevingsplan. Het lijkt op dit moment reëel om de werkzaamheden meer in de tijd te spreiden. De oorspronkelijk totaal geraamde budgetten (2023 tot en met 2025) blijven onveranderd benodigd, maar over meer jaren gespreid. Dit betekent dat voor het jaar 2025 € 219.500 kan worden afgeraamd.

2.6.11 Indexering Algemene Uitkering op voorhand ramen; actualiseren rijksbijdrage WSW met loonindex WSW

Jaarlijks wordt de rijksbijdrage voor de WSW geactualiseerd met de loonindex WSW, wat betekent dat de salarislasten in de primitieve begroting een jaar voorlopen op de rijksbijdrage. Dit structurele voordeel kan worden ingeboekt en kan, afhankelijk van de inflatie, een bedrag van € 175.000 opleveren.

2.6.12 Anders inzetten bedrijfsrestaurant

De ontwikkeling rondom het anders organiseren van het bedrijfsrestaurant nadert zijn einde met de besluitvorming in de raadsvergadering van 8 juli a.s. Hier wordt voorgesteld om het uitsluitend recht dat 'De Werkwijzer' heeft wat betreft het bedrijfsrestaurant in te trekken. Marktonderzoek toont aan dat we met een andere partij een kwaliteitsimpuls en tevens een kostenbesparing kunnen realiseren van € 38.000.

2.6.13 Aframen onderuitputting vegen op zondag

Het vegen op zondag wordt sinds kort met eigen personeel gedaan. Vegen met eigen personeel is goedkoper. Een bedrag van € 22.445 kan hierdoor worden afgeraamd.

2.6.14 Aframen onderuitputting OZO verbindzorg

De lasten voor OZO Verbind zorg (eerstelijnsloket WMO) worden nog geraamd in de begroting, maar komen niet meer voor rekening van de gemeente. Een bedrag van € 18.000 kan hierdoor worden afgeraamd.

2.6.15 Afbouwen reserve werkgeverslasten buurtbeweegcoaches

De gemeente Oldenzaal heeft sinds 2012 buurtbeweegcoaches in dienst. Vanuit het Landelijk Sportakkoord II is de brede regeling combinatiefuncties ondergebracht in de brede specifieke uitkering GALA. Uit deze regeling ontvangt de gemeente vanaf 2023 de middelen om de buurtbeweegcoaches te bekostigen. Binnen de gemeente kennen we nog een reserve voor de werkgeverslasten van de buurtbeweegcoaches. Deze kan worden afgeboekt, dit levert eenmalig een besparing op van € 190.000 in 2025.

2.6.16 Verkoop Paukenlaan

Voorgesteld wordt om de Paukenlaan te verkopen. Door verkoop komen de exploitatielasten te vervallen. Vanaf 2025 een structureel voordeel van € 74.000

2.6.17 Verkoop Bentheimerstraat

Voorgesteld wordt om het pand aan de Bentheimerstraat te verkopen. Door verkoop komen de exploitatielasten te vervallen. Vanaf 2028 een structureel voordeel van € 53.000

2.6.18 Verkoop Hooge Lucht

Voorgesteld wordt om het pand Hooge Lucht te verkopen. Door verkoop komen de exploitatielasten te vervallen. Vanaf 2026 een structureel voordeel van € 109.500

2.6.19 Afboeken resterende Taakstelling Vastgoed (ombuigingstraject 2021)

Vanuit het bij de Programmabegroting 2021 ingestelde ombuigingstraject resteert een nog niet ingevulde taakstelling op 'Vastgoed' van structureel € 150.000. De vrijvallende exploitatielasten uit verkoop van onroerend goed gaat derhalve vanaf een bedrag van € 150.000 aanvullend bijdragen aan het verbeteren van de (structurele) begrotingssaldi.

2.6.20 Afboeken onderwijsbrochure

De onderwijsbrochure wordt nog genoemd in de begroting, maar hoeft niet meer door de gemeente te worden bekostigd. Een bedrag van €4.251 kan hierdoor worden afgeraamd.

2.6.21 Aframen bijdrage aan asiel 'Goofy'

De gemeente heeft de uitvoering van deze wettelijke verplichting uitbesteed aan het Dierenopvangcentrum Oldenzaal. Asiel Goofy wordt nog genoemd in de begroting, maar is permanent gesloten. Een bedrag van € 1.300 kan hierdoor worden afgeraamd.

2.6.22 Aframen totale budget doelgroepenvervoer

In de najaarsnota 2023 zijn de budgetten voor het doelgroepenvervoer aangepast vanwege de nieuwe aanbesteding. Op basis van recente facturen blijkt dat er €100.000 te ruim in geboekt. Deze aframing wordt verdeeld over de verschillende posten: 40% op de regiotaxi, 30% op het jeugdwet vervoer en 30% op de vervoersvoorziening individueel.

2.6.23 Aframen lokaal Jeugdbeleid procesmanagement

Het lokaal Jeugdbeleid procesmanagement wordt nog genoemd in de begroting, maar hoeft niet meer door de gemeente te worden bekostigd. Een bedrag van € 26.617 worden afgeraamd.

Toelichtingen Spoor 1 Categorie 'Belastingen & Tarieven'

2.6.24 Leges kabels en leidingen verhogen

Op basis van een vergelijk met omliggende gemeenten wordt voorgesteld om de leges vergunningen en instemmingen te verhogen per aanvraag met € 20. Dit levert een hoger bedrag aan inkomsten op van ca. € 2.000 structureel (gebaseerd op het gemiddeld aantal aanvragen van de afgelopen jaren). De opbrengsten sterk afhankelijk van het aantal aanvragen (nuts- en telecombedrijven). Deze verschilt per jaar.

2.6.25 Verhogen tarief OZB eigenaren met 10%

Verhoging met 10% van de onroerende zaakbelasting levert extra structurele opbrengsten op € 800.000 OZB over WOZ-waarde van woningen.

2.6.26 Verhogen tarief OZB bedrijfsobjecten met 10%

Verhoging met 10% van de onroerende zaakbelasting levert extra structurele opbrengsten op van € 200.000 OZB over WOZ waarde van bedrijfsobjecten.

2.6.27 Kostendekkend maken leges burgerzaken

De totale baten leges hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening in de legesverordening kunnen met € 510.000 worden verhoogd vanaf 2026. De kostendekkendheid gaat dan van 54,68% (begroting 2024) naar 99,84%. Nader onderzoek zal plaats moeten vinden welke producten in prijs verhoogd moeten worden om dit percentage kostendekkendheid te bereiken. We zullen de komende maanden nader uitwerken hoe e.e.a. precies uitwerkt. Er is een kans dat het bedrag niet in de volle omvang wordt gerealiseerd. Daarom nemen we dit in de Programmabegroting 2026 dan ook mee in de risicoparagraaf.

2.6.28 Taakstelling parkeerinkomsten

In afwachting van de komende parkeervisie wordt alvast een taakstellende verhoging van parkeerinkomsten ingeboekt van € 192.000 met ingang van 2026.

2.6.29 Tarieven toeristenbelasting verhogen met 100%

90 % van de gemeenten in Nederland hanteert toeristenbelasting. De meeste gemeenten hanteren een vast bedrag per overnachting met verschillende tarieven per accommodatievorm. Voor hotels ligt het tarief bij bijna de helft van de gemeenten tussen de 1 en 2 euro per nacht. Voor een overnachting op een camping ligt het tarief in 59 % van de gemeenten in Nederland tussen de € 1 en € 2 per nacht. In Overijssel behoort Oldenzaal met 6 andere gemeenten tot de goedkoopste met een tarief tussen de € 0 en € 1. 12 gemeenten hebben een tarief tussen de € 1 en € 1,5 en 2 gemeenten tussen de € 1,5 en € 2. Omdat de ondernemers tijd nodig hebben om de tarieven in de prijzen te verwerken wordt voorgesteld om de verhoging (€ 96.140) pas in 2026 in te laten gaan.

2.6.30 Verhogen lijkbezorgings- en begraafrechten en begraafplaatsrechtenvergunningen

Verhogen van alle rechten (lijkbezorgingsrechten, rechten begraven en begraafplaatsrechtenvergunningen) is mogelijk bij het afsluiten hiervan. Voorgesteld wordt om op alle rechten dan wel vergunningen de leges te verhogen met 40%. Wel wordt er een kanttekening geplaatst dat regionaal Oldenzaal dan aan de bovenkant zit qua leges. Ook is er een reële kans dat er een terugloop zal zijn van contracten.

2.6.31 Extra huurinkomsten zendmasten

De twee zendmasten (we zijn verplicht mee te werken aan het behouden van zendbereik in de gemeente) worden verhuurd aan providers. Verhogen van verhuur met 10 % genereert een bedrag van € 5.000.

2.7 Voorgenomen nieuw / aanvullend beleid

Onderdelen (x € 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028
g. Voorgenomen nieuw / aanvullend beleid	0	N 32	N 15	V 12	N 183

Op basis van de voorliggende Kadernota 2025 zijn de financiële contouren voor de Programma-begroting 2025-2028 niet gunstig. Het college beseft dat daarom zorgvuldigheid en realisme gevraagd wordt in de te maken (nieuwe) beleidskeuzes. Tegelijkertijd vraagt de snel veranderende samenleving om een flexibele overheid die voortdurende inspeelt op het bereiken van resultaten die bijdragen aan de ambities om Oldenzaal mooier te maken. Naast het ingezette traject van ‘ambities en Middelen’ heeft het College daarom ook een inventarisatie gemaakt van nieuwe beleidsvoornemens die bijdragen aan zowel wettelijke verplichte doelen als aan de uitgezette beleidslijnen die zijn geformuleerd in het Raadsprogramma 2022-2026.

Daarnaast wordt wederom ruimte geboden voor ‘Aanvullend beleid’. Dit beleid (autonoom, onontkoombaar, reeds ingezet) betreffen de beleidsvoornemens, waarmee door uw Raad al eerder is ingestemd, maar die een startjaar hebben in de komende planperiode 2024-2027. Dit aanvullende beleid is daarbij geactualiseerd op uitvoeringsjaar en budgetten. Al met al heeft dit naar het oordeel van het College geleid tot een evenwichtig, ambitieus en realiseerbaar pakket van nieuw en aanvullend beleid.

De inventarisatie van deze nieuwe en aanvullende voorstellen vindt u in de tabellen 2.7.1. en 2.7.2 en de bijgevoegde bijlagen ‘Nieuw Beleid 2025’ en ‘Aanvullend Beleid 2025’. In tabel 2.7.3 vindt u de voorstellen waarvan het College adviseert om ze niet te honoreren.

Uiteraard is het uiteindelijk uw raad die in dit verband definitieve beslissingen neemt. Voor een inhoudelijke toelichting op deze voorstellen, verwijzen we u naar de *bijlagen 2, 3 en 4* van deze Kadernota.

2.7.1 Te honoreren nieuwe beleidsontwikkelingen

TE HONOREREN NIEUW BELEID 2025						
Onderdelen (x € 1.000)	KREDIET	2025	2026	2027	2028	
Programma 1: Dienstverlening en Veiligheid						
Bestuur						
1	Toekomstbestendig (stad)huis van de stad (Krediet)	16.100			908	908
2	Toekomstbestendig (stad)huis van de stad (energiebesparing)				(160)	(160)
3	Borgen rechtmatigheidsverklaring		60	60	60	60
Programma 2: Bereikbaarheid en Openbare ruimte						
Openbaar groen en (openlucht) recreatie						
4	Versterking samenwerking Noord Oost Twente Recreatie en toerisme		35	35	35	35
Programma 3: Stedelijke en Economische ontwikkeling						

TE HONOREREN NIEUW BELEID 2025

Onderdelen (x € 1.000)	KREDIET	2025	2026	2027	2028
Ruimtelijke ordening					
5	Onderzoek kwaliteit openbare ruimte bedrijventerreinen		30		
6	Wijkverbeterplan Glinde Hooiland 2025	450		22	22
7	Wijkverbeterplan Glinde Hooiland 2026	400			19
8	Wijkverbeterplan Glinde Hooiland 2027	500			24
9	Wijkverbeterplan Glinde Hooiland 2028	300			
Wonen en bouwen					
10	Goed wonen in Oldenzaal		50		
Programma 4: Cultuur, Sport en Ontspanning					
Sportbeleid en activering					
11	Eenmalig budget actualisatie MJOP Sportvelden				5
12	Implementatie beheermodel sportaccommodaties		25		
Sportaccommodaties					
13	Sportpark de Thij: onderzoek toekomst sportpark		20		
14	Verbeteren akoestiek binnensportaccommodaties	335		25	25
15	Aankoop Sportcafé de Kolk (Krediet)	300		20	19
16	Aankoop Sportcafé de Kolk (Exploitatielasten)		43	40	40
Cultuurpresentatie, -productie en -participatie					
17	Viering '80 jaar vrijheid Oldenzaal'		20		
Programma 5: Maatschappelijke Ondersteuning					
Samenkracht en burgerparticipatie					
18	Huisvesting Sociaal Plein in Ganzenmarkt 11 (Krediet)	3.250		211	209
19	Huisvesting Sociaal Plein in Ganzenmarkt 11 (exploitatie)			50	50
20	Huisvesting Sociaal Plein in Ganzenmarkt 11 (Inkomst huur)			(200)	(200)
Maatwerkvoorzieningen/- dienstverlening					
21	Implementatie Inkoop Jeugdhulp en WMO 2025		200		
22	Inzet reserve Sociaal Domein t.b.v. Implementatie Inkoop		(200)		
Programma 6: Financiële Algemene Dekkingsmiddelen					
Communicatie					
23	Intensivering participatie (exploitatie participatieplatform)		16	16	16
24	Intensivering participatie (P-lasten platform)		48	48	48
25	Intensivering participatie (P-lasten participatie)		64	64	64
Digitalisering					
26	Aanschaf applicatie Bibob en ondermijning (Krediet)	30		6	6
27	Aanschaf applicatie Bibob en ondermijning (Exploitatielasten)		17	17	17
28	P&O dashboards		10		
29	Inzet reserve digitalisering t.b.v. P&O dashboards		(10)		
30	Digitale toegankelijkheid Visie digitale overheid		30		

TE HONOREREN NIEUW BELEID 2025

Onderdelen (x € 1.000)	KREDIET	2025	2026	2027	2028
31 Inzet reserve digitalisering t.b.v. digitale toegankelijkheid		(30)			
32 Digitale toegankelijkheid Visie digitale overheid (P-lasten)		31	31	31	31
33 Digitale toegankelijkheid Visie digitale overheid (exploitatie)		10	10	10	10
34 Aanschaf eDienst 'Mijn Inkomen'		25			
35 Exploitatielasten eDienst 'Mijn Inkomen'		10	10	10	10
36 Applicatie Citycontrol t.b.v. uitvoering/handhaving alcoholwet		3			
37 Exploitatie- en P-lasten Applicatie Citycontrol		15	15	15	15
38 Functioneel beheerder Domein Ruimte (1fte)		77	77	77	77
39 Duurzame toegankelijkheid digitale archief (e-Depot)		75	75		
Beheer Overige gebouwen					
40 Aanpassing klimaatinstallatie gemeentewerf (Krediet)	587		45	45	44
41 Energiebesparing klimaatinstallatie gemeentewerf			(15)	(15)	(15)
Interne dienstverlening					
42 Aantrekkelijke werkgever & organisatie ontwikkeling		285	285	285	285
Facilitair					
43 Training agressie & geweld en BHV training		80			
Totaal te honoreren nieuw beleid (afgerond)	22.252	1.039	947	1.636	1.660

2.7.2 Te honoreren aanvullende beleidsontwikkelingen

TE HONOREREN AANVULLEND BELEID 2025 (AUTONOM, ONONTKOOMBAAR, REEDS INGEZET)

Onderdelen (x € 1.000)	KREDIET	2025	2026	2027	2028
Programma 2: Bereikbaarheid en Openbare ruimte					
Verkeer en vervoer					
44 Uitvoering verkeersknelpunten 2025	300		14	14	14
45 Uitvoering verkeersknelpunten 2026	300			14	14
46 Uitvoering verkeersknelpunten 2027	300				14
47 Uitvoering verkeersknelpunten 2028	300				
48 Reeds gedekt in meerjarensaldo			(14)	(28)	(28)
Openbaar groen en (openlucht) recreatie					
49 Eenmalige bijdrage herstel beschoeiing Rutbeek en Hulsbeek		63			
50 Vervanging speelvoorziening Openbaar Groen 2025	99		8	8	8
51 Vervanging speelvoorziening Openbaar Groen 2026	109			9	9
52 Vervanging speelvoorziening Openbaar Groen 2027	38				3
53 Vervanging speelvoorziening Openbaar Groen 2028	182				
54 Reeds gedekt in meerjarensaldo			(8)	(17)	(17)

TE HONOREREN AANVULLEND BELEID 2025 (AUTONOM, ONONTKOOMBAAR, REEDS INGEZET)

Onderdelen (x € 1.000)		KREDIET	2025	2026	2027	2028
55	Kredieten t.b.v. Uitvoering in 2025 vGRP	3.410		114	114	114
56	Krediet Glinde Hooiland 2025 GRP	150		5	5	5
57	Kredieten t.b.v. Uitvoering in 2026 vGRP	1.743			58	58
58	Krediet Glinde Hooiland 2026 GRP	1.650			55	55
59	Kredieten t.b.v. Uitvoering in 2027 vGRP	745				25
60	Krediet Glinde Hooiland 2027 GRP	2.650				89
61	Kredieten t.b.v. Uitvoering in 2028 vGRP	1.000				
62	Krediet Glinde Hooiland 2028 GRP	1.150				
63	Baten rioolrecht (dekking GRP)			(119)	(232)	(346)
Programma 4: Cultuur, Sport en Ontspanning						
Sportaccommodaties						
64	Inrichtingselementen diverse sportparken 2025	50		4	4	4
65	Inrichtingselementen diverse sportparken 2026	50			4	4
66	Inrichtingselementen diverse sportparken 2027	50				4
67	Inrichtingselementen diverse sportparken 2028	50				
68	Vondersweijde vervanging toplaag kustgras veld 3 (2026)	258			28	28
69	Vondersweijde vervanging toplaag kustgras veld 4 (2026)	258			28	28
70	't Venterinck veld 3 natuurgras (2027)	26				3
71	't Venterinck veld 4 natuurgras (2027)	26				3
72	Sportpark de Thij: vervanging rugbyveld (2028)	26				
73	Aanvullend krediet nieuwbouw gymzaal Lyceumstraat (2025)	2.392		80	80	80
74	Aanvullend krediet nieuwbouw gymzaal Meybreestraat (2025)	418			14	14
75	Aanvullend krediet nieuwbouw gymzaal de Kolk (2025)	5.008			167	167
76	Sloop gymzaal Tulpstraat	51	51			
77	Upgrade inventaris Sporthal Vondersweijde	81			9	9
Cultuurpresentatie, -productie en -participatie						
78	Stadstheater de Bond (verhoging exploitatiebudget)		53	53	53	53
79	Structurele verhoging servicekosten Bibliotheek Oldenzaal		28	28	28	28
80	Cultuurmakelaar		8	15	15	15
Programma 5: Maatschappelijke Ondersteuning						
Onderwijshuisvesting						
81	Fasering voorber. krediet Drieëenheidsschool (2024-2025)	330		13	13	13
82	Reeds gedekt in meerjarensaldo		(12)	(12)	(12)	(12)
83	Fasering bouwkrediet Drieëenheidsschool (2024-2026)	3.793				152
84	Reeds gedekt in meerjarensaldo			(142)	(141)	(141)
85	Actualisering prijspeil voorber. krediet Drieëenheidsschool	314		13	13	13
86	Actualisering prijspeil bouwkrediet Drieëenheidsschool	2.981				119

TE HONOREREN AANVULLEND BELEID 2025 (AUTONOM, ONONTKOOMBAAR, REEDS INGEZET)

Onderdelen (x € 1.000)		KREDIET	2025	2026	2027	2028
87	Actualisering prijspeil sloopkosten Drieëenheidsschool	307				12
88	Aflossing restant boekwaarde Drieëenheidsschool	466				19
89	Actualisering prijspeil VAT-kosten Drieëenheidsschool	80				3
90	Actualisering prijspeil tijdelijke huisvesting Drieëenheidsschool			Pm	Pm	
91	Actualisering prijspeil verhuiskosten Drieëenheidsschool				25	
92	Fasering voorbereidingskrediet De Esch (2025-2026)	265			11	11
93	Reeds gedekt in meerjarensaldo			(10)	(10)	(10)
94	Actualisering prijspeil voorbereidingskrediet De Esch	174			7	7
95	Fasering bouwkrediet De Esch (2026-2027)	3.051				
96	Actualisering prijspeil bouwkrediet De Esch (2027)	1.562				
97	Actualisering prijspeil sloopkosten De Esch	244				
98	Aflossing restant boekwaarde De Esch	889				
99	Actualisering prijspeil VAT-kosten De Esch	80				
100	Actualisering prijspeil tijdelijke huisvesting De Esch				60	65
101	Actualisering prijspeil verhuiskosten De Esch					25
102	Actualisering prijspeil voorber. krediet De Linde	184				7
103	Fasering voorber. krediet De linde (2025-2026)	297				12
104	Reeds gedekt in meerjarensaldo			(11)	(11)	(11)
105	Fasering bouwkrediet De Linde (2026-2027)	3.419				
106	Actualisering prijspeil bouwkrediet de Linde	1.647				
107	Actualisering prijspeil sloopkosten De Linde	244				
108	Aflossing restant boekwaarde De Linde	80				
109	Actualisering prijspeil VAT-kosten De Linde	1				
110	Actualisering prijspeil tijdelijke huisvesting De Linde				60	65
111	Actualisering prijspeil verhuiskosten De Linde				25	
112	Act. prijspeil voorber. krediet revitalisatie TCC Lyceumstraat	32		1	1	1
113	Voorber. krediet revitalisatie TCC Lyceumstraat (geen fasering)	221		14	14	14
114	Reeds gedekt in meerjarensaldo			(14)	(14)	(14)
115	Actualisering prijs bouwkrediet revitalisatie TCC Lyceumstraat	345				14
116	Bouwkrediet revitalisatie TCC Lyceumstraat (geen fasering)	4.206				273
117	Actualisering prijspeil voorber. krediet vernieuwbouw TCC Lyceumstraat	80		3	3	3
118	Vorbereidingskrediet vernieuwbouw TCC Lyceumstraat (geen fasering)	552		22	22	22
119	Reeds gedekt in meerjarensaldo			(21)	(21)	(21)
120	Actualisering prijspeil bouwkrediet vernieuwbouw TCC Lyceumstraat	681				27
121	Bouwkrediet vernieuwbouw TCC Lyceumstraat (geen fasering)	10.494				420

TE HONOREREN AANVULLEND BELEID 2025 (AUTONOM, ONONTKOOMBAAR, REEDS INGEZET)

Onderdelen (x € 1.000)	KREDIET	2025	2026	2027	2028
122 Actualisering prijspeil VAT-kosten TCC Lyceumstraat	160				6
123 Actualisering prijspeil voorbereidingskrediet gymzalen of sporthal TCC Lyceumstraat	5			0	0
124 Voorbereidingskrediet gymzalen of sporthal TCC Lyceumstraat (geen fasering)	174		7	7	7
125 Reeds gedekt in meerjarensaldo			(7)	(6)	(6)
126 Actualisering prijspeil bouwkrediet gymzalen of sporthal TCC Lyceumstraat	(98)				(4)
127 Inzet restant stelpost Inflatie (dekkingsmiddel t.b.v. IHP)		(478)	(476)	(474)	(472)
128 Bouwkrediet gymzalen of sporthal TCC Lyceumstraat (geen fasering)	3.299				132
129 Fasering aflossing restant boekwaarde gebouw uit 2002 TCC Lyceumstraat (2025-2026)			1.670		
130 Reeds gedekt in meerjarensaldo		(1.670)			
131 Fasering sloopkosten gebouw uit 2002 TCC Lyceumstraat (2025-2026)			346		
132 Reeds gedekt in meerjarensaldo		(346)			
133 Fasering dekking via Algemene Reserve		2.016	(2.016)		
134 Fasering vrijval kapitaallasten wegens sloop gebouw uit 2002 TCC Lyceumstraat (2026-2027)				(110)	(110)
135 Reeds gedekt in meerjarensaldo			110	110	110
Maatwerkvoorzieningen/- dienstverlening					
136 Invoering reële tarieven en implementatietraject (Jeugd)		997	997	997	997
137 Invoering reële tarieven en implementatietraject (WMO)		0	0	0	0
Programma 5: Maatschappelijke Ondersteuning					
Facilitair					
138 Nieuwe bureostoelen (vervanging Arbo/veiligheid)	240		28	27	27
Totaal aanvullend beleid (afgerond)	63.669	710	681	998	2.204

2.7.3 Niet te honoreren beleidsontwikkelingen

NIET TE HONOREREN NIEUW/AANVULLEND BELEID 2025

Onderdelen (x € 1.000)	KREDIET	2025	2026	2027	2028
Programma 4: Cultuur, Sport en Ontspanning					
Sportbeleid activering					
Masterplan Vondelpark 2.0 (2025)	94		4	4	4
Masterplan Vondelpark 2.0 (2026)	93			7	7
Masterplan Vondelpark 2.0 (2027)	124				8
Programma 6: Financiële Algemene Dekkingsmiddelen					
Interne dienstverlening					

NIET TE HONOREREN NIEUW/AANVULLEND BELEID 2025

Onderdelen (x € 1.000)	KREDIET	2025	2026	2027	2028
Aantrekkelijke werkgever & Organisatie		140	140	140	45
Totaal niet te honoreren nieuw/aanvullend beleid (afgerond)	311	140	144	151	64

2.8 Indicatief subtotaal komende planperiode

Onderdelen (x € 1.000)	2024		2025		2026		2027		2028	
h. Indicatief subtotaal komende planperiode	N	699	V	915	V	175	N	519	N	1.301

Zoals in tabel 1 is te lezen verwachten we, rekening houdend met alle voorgaande informatie, voor de komende planperiode af te stevenen op negatieve begrotingssaldi voor alle jaarschijven van de komende programmabegroting 2025-2028.

2.9 Voorgesteld voorlopig dekkingsplan

Onderdelen (x € 1.000)	2024		2025		2026		2027		2028	
i. Voorgesteld voorlopig dekkingsplan: * Stelpost taakstelling		Pm		Pm		Pm		Pm	V	Pm

Het begrotingsresultaat, zoals bij 'h.', leidt in principe tot repressief toezicht (controle achteraf) door de Provincie. De meerjarenraming (laatste jaarschijf) is weliswaar niet sluitend, maar de begroting (1e jaar) vertoont een overschot. Voor het verkrijgen van repressief toezicht (met code oranje) is de voorwaarde dat óf de begroting óf de meerjarenraming sluitend is. Op basis van de 'Notitie Incidenteel/structureel van het Bestuurlijk Overleg Financiële-verhoudingen (BOFv) is het gemeenten toegestaan om maximaal 10% van het surplus in de algemene reserve in te zetten als structureel dekkingsmiddel. De jaarschijven 2027 en 2028 kunnen, afhankelijk van de omvang van het weerstandsvermogen, met een onttrekking aan de Algemene Reserve sluitend worden gemaakt, waarmee in principe aan de voorwaarden voor 'code groen' wordt voldaan. Voorlopig laten we deze tekorten echter 'staan', om onze 'claim' richting het Rijk gestand te doen.

2.10 Totaalresultaat

Onderdelen (x € 1.000)	2024		2025		2026		2027		2028	
J. TOTAALRESULTAAT	N	699	V	915	V	175	N	519	N	1.301

Het bestendige financiële uitgangspunt voor de gemeente Oldenzaal is om jaarlijks een sluitende (meerjaren) begroting aan te bieden. In combinatie met het gezonde weerstandsvermogen van de gemeente Oldenzaal en de uitkomsten van het traject 'ambities en Middelen in balans' kan aan dit uitgangspunt voor de planperiode 2025-2028 worden voldaan. In afwachting van duidelijkheid omtrent de nieuwe financieringssysteem van het Rijk worden echter vooralsnog de negatieve saldi voor de jaarschijven 2027 en 2028 gehandhaafd.

3 Ontwikkelingen en Risico's

Een 1^e doorrekening van de geformuleerde begrotingsuitgangspunten en de voorgestelde inboeking van de maatregelen uit 'ambities en Middelen in balans' (Spoor 2 volledig en Spoor 1, categorieën onderuitputting en belastingen & tarieven) levert voorlopig positieve saldi op voor de jaarschijven 2025 en 2026, en begrotingsnadelen voor de jaren daarna. De komende periode, richting de definitieve vaststelling van de Programmabegroting 2025, zullen deze saldi verder worden 'gefinetuned' door onder meer verwerken van de (financiële) effecten van de meicirculaire 2024.

Financieel gezien wordt er bij deze Kadernota 2025 een relatief somber meerjarenperspectief gepresenteerd. De eerste twee jaarschijven 2025 en 2026 kunnen slechts door middel van de inzet van bezuinigingsmaatregelen sluitend worden gemaakt, terwijl de jaren 2027 en 2028 nog steeds negatieve saldi laten zien. Dit is niet verrassend. De door het Rijk aangekondigde wijziging in de financieringssystematiek houdt Nederlandse gemeenten al tijden in een wurggreep, zonder dat er direct zicht is op een heldere en structureel passende oplossing. Daarnaast doen de effecten van inflatie, gestegen rentes en nadelen op aanbestedingen zich nog steeds voelen.

Op basis van het hoofdlijnenakkoord tussen PVV, VVD, NSC en BBB is het voorlopig nog lastig in te schatten wanneer meer duidelijkheid ontstaat omtrent de gemeentefinanciën en wat de financiële gevolgen dan zijn voor Nederlandse gemeenten. In de onlangs verschenen Voorjaarsnota 2024 werd in ieder geval aangekondigd dat de (oploop) van de opschalingskorting wordt geschrapt. Daarmee zou de korting op het gemeentefonds van € 3 miljard met € 675 miljoen worden verminderd. In deze Kadernota hebben wij in concept reeds met de uitkomsten van de Voorjaarsnota 2024 'gerekend'. Pas na het verschijnen van de meicirculaire ontstaat echter definitieve zekerheid.

In combinatie met het gezonde weerstandsvermogen en de uitkomsten van het traject 'ambities en Middelen in balans' kan Oldenzaal op basis van de uitkomsten van de Kadernota 2025 wederom voldoen aan de nagestreefde repressieve vorm van toezicht door Provincie Overijssel. In afwachting van duidelijkheid omtrent de nieuwe financieringssystematiek van het Rijk worden echter vooralsnog de negatieve saldi voor de jaarschijven 2027 en 2028 gehandhaafd. Verder dienen er bij dit gepresenteerde perspectief enkele aanvullende nuanceringen en actuele risico's te worden benoemd.

3.1 Risico's en aandachtspunten

Ambities en middelen in Balans- Spoor 2

Vanwege de ontstane en te verwachten hogere financiële tekorten vanaf 2026 heeft het college het initiatief genomen om te inventariseren welke mogelijkheden er zijn om inkomsten te verhogen en te bezuinigen. In het door uw Raad geaccordeerde traject 'ambities en Middelen in balans' zijn langs 2 sporen de 'besparingsopties' inzichtelijk gemaakt; in spoor 1 is per beheers product de afweging gemaakt 'wat kan anders en of minder', terwijl in spoor 2 met name is gekeken naar de financieel technische ombuigingsmogelijkheden.

Met name de keuzes die gemaakt gaan worden in 'spoor 2' kunnen van invloed zijn op de uitgangspunten voor de Programmabegroting 2025. Vooral ook omdat in deze Kadernota 2025 wordt voorgesteld om diverse maatregelen uit spoor 2 reeds 'in te boeken' bij de totstandkoming van de Programmabegroting 2025-2028. Te denken valt hierbij onder meer aan het heroverwegen van afschrijvingstermijnen en restwaarden, de systematiek van indicering, het opnemen van een stelpost onderuitputting Kapitaallasten en 'treasury-maatregelen', die een effect hebben op de gehanteerde rente-omslag c.q. rentelasten.

Het direct implementeren van de maatregelen uit spoor 2 ligt voor de hand: hiermee worden namelijk de maatregelen geëffectueerd die een geringe maatschappelijke impact hebben. Ze zijn ook vanuit financieel-technisch oogpunt te verantwoorden en maken dat de toekomstige financieel technische uitgangspunten die Oldenzaal hanteert reëel en actueel zijn en passen bij een moderne kijk op bedrijfsvoering.

Wel verhogen de voorgestelde financieel-technische maatregelen het risicoprofiel van de gemeente. Deze zijn verantwoord, maar dienen vergezeld te gaan van een gezond weerstandsvermogen dat bepaald is aan de hand van een gedegen inventarisatie van risico's in de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicomangement'.

'Claim op het Rijk'

Door de aangekondigde nieuwe financieringssysteem voor het gemeentefonds per 2026 en de structurele uitname door het Rijk van € 4 miljard, waar tot op heden slechts voor € 2 miljard aan (incidentele) reparatie op is gedaan, bedraagt de totale netto korting voor Oldenzaal op het gemeentefonds ca. € 4 miljoen. In deze Kadernota presenteert Oldenzaal vooralsnog een begroting met negatieve saldi voor de jaren 2027 en 2028, oplopend tot een bedrag van € 1,3 miljoen in 2028. Dit tekort wordt bewust gepresenteerd, om de Oldenzaalse 'claim op het Rijk' nog eens te benadrukken. De inmiddels geïnventariseerde maatregelen uit 'ambities en middelen in balans' worden gedeeltelijk bij de Kadernota 2025 'ingeboekt'. De resterende maatregelen worden vooralsnog 'achter de hand' gehouden, in afwachting van het al dan niet tot uitkering komen van de 'claim op het Rijk'. Vooralsnog heeft de nieuwe regering het in haar hoofdlijnenakkoord nagelaten om een nieuwe weg in te slaan. Dat maakt dat het uiteindelijk kunnen 'verzilveren' van de claim hoogst onzeker is. Mocht het Rijk 'over de brug komen' met financiële middelen dan wordt voorgesteld om met 50% van dat bedrag de OZB minder te verhogen en met 50% van dat bedrag overige bezuinigingsmaatregelen niet door te voeren.

Rentelasten

In spoor 2 worden maatregelen voorgesteld om de rentelasten te verminderen. Toch blijft Oldenzaal, door de ambitieuze investeringsagenda in combinatie met de huidige leningenportefeuille, relatief kwetsbaar voor rentestijgingen. Voor de Programmabegroting 2025 is de omslagrente verhoogd van 1,25% naar 1,50%. Gezien de renteontwikkelingen lijkt een verdere stijging op korte termijn niet waarschijnlijk. Om echter een indicatie te geven: de stijging van de omslagrente van 0,25% in 2025 betekent structureel een extra last voor de begroting 2025 van circa € 335.000.

Budgetten Jeugdhulp

Vrijwel alle gemeenten in Nederland hebben te maken met structurele tekorten op de budgetten jeugdhulp. Ook voor Oldenzaal blijft dit een voortdurend risico. Daarvoor zijn verschillende oorzaken, zoals de 'decentralisatiekorting' van het Rijk van € 1 miljard op de Jeugdzorg, de toename van de hulpvraag en de toegenomen zorgzwaarte van cliënten. Met de recente verhoging van het jeugdhulpbudget komt het Rijk gemeenten slechts gedeeltelijk tegemoet. Tijdens het VNG-congres van 4 juni jl., riepen gemeenten met grote meerderheid het VNG-bestuur op zich blijvend in te zetten voor stevige structurele bijdragen in de jeugdhulp én onderzoek naar de kosten- en volumegroei.

3.2 Gemeentefonds

De uitkomsten van de decembercirculaire 2023 worden meegenomen en financieel verwerkt bij de Voorjaarsnota 2024. De bijdragen uit het gemeentefonds voor de gemeente Oldenzaal na decembercirculaire 2023 zien er als volgt uit:

Onderdelen (x € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Algemene uitkering	72.759	73.221	66.940	67.160

Over de ontwikkelingen van het gemeentefonds en de aanstaande nieuwe financieringssysteem vanaf 2026 is al veel geschreven in deze Kadernota 2025. Ondanks dat het Rijk aangeeft te streven naar een financieringssysteem die "gemeenten en provincies stabiliteit biedt en ruimte geeft om autonome keuzes te maken, vanuit een solide financiële basis", is de onzekerheid voor gemeenten groter dan ooit. Inmiddels heeft het Rijk in de Voorjaarsnota 2024 de (oploop) van de opschalingskorting teruggedraaid en een incidentele compensatie van € 1 miljard 'teruggegeven'. Daar stond echter weer een (eenmalige)

korting op de uitkering 2025 tegenover. Onderstaand vindt u een indicatieve vertaling van de Voorjaarsnota 2024 voor de gemeente Oldenzaal. Bij de meicirculaire 2024 zal een en ander nader geconcretiseerd worden

Onderdelen (x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Indicatie Voorjaarsnota 2024 voor Oldenzaal	-542	2.079	2.008	1.980

3.3 Weerstandsvermogen

Bij het weerstandsvermogen gaat het om de relatie tussen weerstandscapaciteit en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen. Het gaat dus om de mate waarin de gemeente in staat is middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers op te vangen, zonder dat dit betekent dat direct het beleid gewijzigd moet worden. Van de reserves, die invulling geven aan de incidentele component van het weerstandsvermogen, kan op basis van de huidige informatie het volgende overzicht worden gemaakt.

Onderdelen (x € 1.000) (excl. Resultaat 2023)	1-1-2024	1-1-2025	1-1-2026	1-1-2027	1-1-2028
Algemene reserve	15.165	20.322	20.160	18.299	15.744
Algemene reserve grondexploitatie	3.186	3.684	3.684	3.684	3.684
Bestemmingsreserves Alg. Dienst	19.017	19.011	18.417	17.667	17.073
Bestemmingsreserves grondexploitatie	11.707	10.197	10.197	10.197	10.197
Totaal reserves	49.075	53.214	52.458	49.847	46.698

De algemene reserve wordt gevormd door vermogensbestanddelen die nog geen bestemming hebben gekregen en in bedrijfseconomisch opzicht vrij aanwendbaar zijn. Daarom vormt de algemene reserve ook de buffer van de gemeente en is in die zin ook een belangrijk onderdeel van de gemeentelijke weerstandscapaciteit. In de op 25 maart 2020 door uw raad vastgestelde beleidsnotitie reserves en voorzieningen 2020 is het beleid met betrekking tot de gewenste (minimum)omvang van de algemene reserve aangepast. Sinds jaren was de gewenste minimumomvang 6,6% van de begrotingsomvang. Sinds de herziening wordt de norm gekoppeld aan de risico's en wordt dit inzichtelijk gemaakt met behulp van de weerstandsratio. De weerstandsratio voor wordt berekend door de som van de algemene reserves (31 december 2023) algemene dienst (15,2 mln.) en grondexploitatie (3,2 mln.) te delen door de som van de geïnventariseerde risico's (3,9 mln.) en de ondergrens van de algemene reserve grondexploitatie (2,1 mln.). Concreet betekent dit voor 2024 een verwachte weerstandsratio van 3. Bij genoemde herziening is besloten de weerstandsratio in Oldenzaal vast te stellen op 2. Dus ultimo 2023 kwamen we uit boven de door ons zelf bepaalde norm. Het voorlopig jaarrekeningresultaat 2023 is naar verwachting substantieel positief. Dit saldo maakt nog geen onderdeel uit van bovenstaande presentatie van het weerstandsvermogen.

3.4 Overige risico's

Naast de al genoemde ontwikkelingen zijn er nog overige risico's te benoemen waarop weliswaar in meer of mindere mate invloed uitgeoefend kan worden, maar die zich vooralsnog lastig in financiële zin laten vertalen. In dat kader zijn de bij de jaarrekening 2023 benoemde risico's met mogelijke structurele doorwerkingen naar 2025 onder andere:

- effecten nieuw Twents inkoopmodel WMO en Jeugdzorg vallen tegen;
- risico Informatiebeveiliging waaronder 'gehackt worden' (ransom);
- afrekening bodemsanering Ootmarsumsestraat met Provincie;
- aanzuigende werking verlaging Eigen Bijdrage WMO;

- onvoorspelbaarheid aantallen cliënten en typen zorg WMO & Jeugd;
- doelstellingen uitvoering WSW blijken niet haalbaar;
- renteontwikkeling;
- Inflatieontwikkeling;
- Prijsstijging realisatie IHP Onderwijs;
- extreme weersomstandigheden;
- meer cliënten vanuit het gedwongen kader c.q. rechtstreeks doorverwezen dan verwacht;
- prijsstijgingen ten gevolge van AMvB Reële prijs Wmo 2015;
- Regeling Specifieke Uitkering Sport (SPUK);
- Incidenten bij evenementen;
- legesinkomsten;
- vastgoedportefeuille leegstand en huurderwing;
- risico AVG-incident waaronder boete bij meldplicht datalekken;
- gladheidsbestrijding;
- verbonden partijen;
- Nieuwe financieringssysteem gemeentefonds;
- Risico budgetdruk WMO door stapeling maatregelen;
- Kostendekkend maken leges burgerzaken.

Deze en aanvullende geïnventariseerde risico's zullen zoals gebruikelijk, een plek krijgen in de paragraaf Weerstandsvermogen van de komende programmabegroting 2025.

4 Conclusies

Met de voorliggende Kadernota 2025 is het startsein gegeven voor de Programmabegroting 2025. De begroting 2024 was gebaseerd op het raadsprogramma 2022-2026, waarin de ambities voor de komende jaren zijn neergezet. Het raadsprogramma vormt ook voor deze Kadernota 2025 de leidraad. We werken verder aan de ambities die vanuit het raadsprogramma vertaald zijn. Dit resulteert in een Kadernota 2025 waarbij we, ondanks de financieel onzekere tijden, ambitie tonen en blijven investeren om de stad leefbaar en aantrekkelijk te houden.

Dat alles onder het gesternte van een krappe arbeidsmarkt, die ook nog eens gepaard gaat met financieel onzekere tijden voor gemeenten. De door het Rijk aangekondigde wijziging in de financieringssysteematiek houdt Nederlandse gemeenten al tijden in een wurggreep, zonder dat er direct zicht is op een heldere en structureel passende oplossing. Daarnaast doen de effecten van inflatie, gestegen rentes en nadelen op aanbestedingen zich nog steeds gelden.

Wij kunnen u desondanks een ambitieus en realistisch pakket aan beleidsvoornemens presenteren. Op verschillende terreinen wordt fors en evenwichtig geïnvesteerd, zoals onderwijshuisvesting, gymzalen en sporthallen, huisvesting sociaal plein, wijkverbeterplan Glinde Hooiland en toekomst stadhuis. Verder willen we in ieder geval 1.000 woningen bijbouwen. Maar we constateren ook dat dit niet voldoende is voor de lange termijn om een aantrekkelijke en leefbare stad te blijven voor jong en oud; groei is nodig.

Tevens blijven we inzetten op intensivering van participatie met onze burgers en streven we ernaar om onze gemeente nog digitaal toegankelijker te maken. Ook stelt het College voor om voor de viering van '80 jaar vrijheid Oldenzaal' middelen beschikbaar te stellen.

Tegelijkertijd moeten we met het vaststellen van de Kadernota 2025 constateren dat de financiële contouren voor de Programmabegroting 2025-2028 niet gunstig zijn. Bij de huidige inzichten kunnen we voor de eerste twee begrotingsjaren weliswaar 'zwarte' cijfers presenteren, maar dit is voornamelijk het gevolg van de (gedeeltelijke) 'inboeking' van resultaten uit het traject 'ambities en Middelen in Balans'. 2025 kunnen we daardoor afsluiten met een plus van € 0,9 miljoen, gevolgd door een eveneens positief resultaat voor 2026 van € 175.000. In de jaren daarna lopen de tekorten echter op, tot € 1,3 miljoen in 2028. De relatief 'houdbare' tekorten zijn voornamelijk het gevolg van inboeking van bezuinigingsmaatregelen. Wij hebben met het project 'ambities en middelen in balans' geïnventariseerd welke mogelijkheden er zijn om een structureel sluitende begroting 2025-2028 te krijgen. Voor de resultaten hiervan verwijzen wij u naar het betreffende raadsvoorstel en het document 'ambities en middelen in balans'. In deze Kadernota wordt echter alvast voorgesteld om een deel van deze maatregelen mee te nemen bij de totstandkoming van de begroting 2025. De mogelijke bezuinigingsmaatregelen gaan hoe dan ook impact hebben op organisaties, verenigingen en instellingen. Tot aan de programmabegroting 2025 nemen we de tijd om de betreffende partners te informeren. We voeren deze gesprekken zorgvuldig en transparant.

Ondanks de inmiddels uitgevoerde inventarisatie van bezuinigingsmaatregelen, kiezen wij er vooralsnog bewust voor de tekorten voor 2027 en 2028 transparant te presenteren. Door de aangekondigde nieuwe financieringssysteematiek voor het gemeentefonds per 2026 en de structurele uitname door het Rijk van € 4 miljard, bedraagt de totale netto korting voor Oldenzaal op het gemeentefonds ca. € 4 miljoen. De tekorten voor 2027 en 2028 worden dan ook bewust gepresenteerd om de Oldenzaalse 'claim op het Rijk' nog eens te benadrukken. De inmiddels geïnventariseerde maatregelen uit 'ambities en middelen in balans' worden vooralsnog gedeeltelijk achter de hand' gehouden, in afwachting van het al dan niet tot uitkering komen van de 'claim op het Rijk. Wellicht geeft de meicirculaire 2024 nadere informatie, maar de eerlijkheid gebied te zeggen dat een 'langere adem' waarschijnlijk vereist is.

Ondertussen gaan we in 2025 echter niet achterover leunen, maar blijven we investeren in onze stad en houden we onze voorzieningen in stand. We zijn tegelijkertijd realistisch en nemen onze verantwoordelijkheid wanneer het Rijk ons niet tegemoet komt. Met de voorliggende Kadernota 2025 geven we invulling aan deze ambities. Samen werken we aan onze stad Oldenzaal.

We stellen u voor door middel van het vaststellen van deze Kadernota in te stemmen met de hierin opgenomen kaders voor het opstellen van de programmabegroting 2025.

Oldenzaal, 8 juli 2024

Het college van burgemeester en wethouders

De secretaris,
G.A. Tiebot

de burgemeester,
P.G. Welman

Bijlage 1. Gedetailleerde uitwerking van de uitgangspunten

Samenvatting (op te nemen in Kadernota 2025 en Programmabegroting 2025)

De basis voor het ramen van het aanvaarde beleid voor de planperiode 2025-2028 is de in de raadsvergadering van 13 november 2023 vastgestelde programmabegroting 2024. Voor het bepalen van de budgetten **aanvaard** beleid rekening houden met de volgende (procentuele) ontwikkelingen:

Lastenontwikkeling:

• Lonen en sociale lasten	5,60 %
• Goederen en diensten	1,38 % (*)
• Gemiddelde index (loon- en prijsontwikkeling)	3,49 %
• Omslagrente	1,50 %
• Index Sociaal Domein	5,24 %

(*) *In het kader van het traject 'ambities en Middelen' wordt in 'Spoor 2' voorgesteld om voor 2025 een eenmalige 'korting' van 0,625 % door te voeren op de index voor goederen en diensten. De aanvankelijk berekende index van 2 % komt na correctie 2025 dan uit op (afgerond) 1,38%.*

Batenontwikkeling:

• Nominale loonontwikkelingen	5,60 %
• Nominale prijsontwikkeling	1,38 %
• Gemiddelde loon-/prijsontwikkeling	3,49 %
• Autonome volumeontwikkelingen.	

Eigen belastinggebied:

- huurtarieven gemeentelijk vastgoed aanpassen conform bovenstaande prijsontwikkeling van goederen en diensten (1,38%);
- tarieven algemene heffingen hanteren zoals deze zijn vastgesteld bij de laatst vastgestelde begroting, aangepast met een gemiddelde van de index voor loon- en prijsontwikkeling;
- overige tarieven hanteren zoals deze zijn vastgesteld bij de laatst vastgestelde begroting;
- rekening houden met de voor de planperiode verwachte autonome volumeontwikkelingen ten aanzien van de kerngegevens;
- rekening houden met 100% kostendeckking ten aanzien van reinigings-/afvalstoffenheffing en rioolheffing (voor beide netto na kwijtschelding).

Gedetailleerde uitwerking van de uitgangspunten

Voorgesteld wordt bij de P&C-instrumenten voor de planperiode 2025-2028 uit te gaan van de volgende uitgangspunten en richtlijnen:

De basis voor het rammen van het aanvaarde beleid voor de planperiode 2025-2028 is de in de raadsvergadering van 13 november 2023 vastgestelde programmabegroting 2024. Voor het bepalen van de budgetten **aanvaard** beleid rekening houden met de volgende (procentuele) ontwikkelingen:

I. Algemeen

- ◆ De in de raadsvergadering van 13 november 2023 vastgestelde Programmabegroting 2024 vormt de basis voor de P&C-instrumenten voor de komende planperiode;
- ◆ Een structureel en reëel sluitende meerjarenbegroting, d.w.z. dat tenminste de structurele lasten worden gedekt door structurele baten;
- ◆ Bij de op te nemen ontwikkelingen wordt rekening gehouden met de meest recente raming van het Centraal Planbureau (CPB). Voor dit moment betekent dit concreet het Centraal Economisch Plan (CEP) 2024 van februari 2024. Volgens een bestendige gedragslijn gaan wij voor de begrotingsuitgangspunten uit van de verwachtingen van het CPB, zoals verwoord in het CEP.
- ◆ De meerjarenbegroting wordt opgesteld op basis van constante lonen en prijzen naar het verwachte prijspeil van 2025;
- ◆ Bij het samenstellen van de ramingen voor aanvaard beleid is slechts plaats voor autonome volumeontwikkelingen, conform de kerngegevens in paragraaf V. De hieruit voortkomende budgetten, zoals in de beheersbegroting van het lopende dienstjaar opgenomen, zijn bindend. Verwachte grote mutaties hierop (voor de goede orde: dit kunnen zowel mee- als tegenvallers betreffen) dienen daarom dus tijdens het proces van opstelling van het P&C-document, inclusief motivatie, aangeleverd te worden conform de procedure die geldt voor “nieuw/aanvullend beleid”. Alle overige (volume)ontwikkelingen worden per definitie als “aanvullend beleid” aangemerkt en dienen als zodanig, conform de procedure die hiervoor geldt, tijdens het proces van opstelling van het P&C-document aangeleverd te worden.

II. Uitgangspunten voor de lasten aanvaard beleid

1. *Loonontwikkeling*

Op basis van het CEP is de verwachte stijging van de loonvoet voor de sector overheid 6,4% in 2024 en 4,4% in 2025. In de programmabegroting 2024 werd rekening gehouden met een stijging voor 2024 van 5,2%. De bestendige lijn zou zijn de 6,4% voor 2024 te verhogen met een correctie op de begroting 2024 van 1,2% (6,4% - 5,2%), exclusief eventuele formatieontwikkelingen bij aanvullend beleid. Het indexpercentage lonen en sociale lasten 2025 komt daarmee op **5,6%**. In de toelichting op het CEP wordt aangegeven dat in het genoemde percentage rekening is gehouden met de incidentele loonontwikkeling. Hiervoor behoeft dus geen extra budget opgenomen te worden.

2. *Prijsontwikkeling*

Bij het rammen van deze component laten we ons volgens een bestendige lijn eveneens leiden door prognoses (en werkelijkheid met betrekking tot de afgelopen jaren) van het CPB. Als we dan de betreffende info uit het CEP van maart 2023 (waarmee we in de begrotingsuitgangspunten voor de begroting 2024 rekening hebben gehouden) en februari 2024 met elkaar vergelijken zitten er op het onderdeel prijsinflatie (prijs materiële overheids-consumptie imoc) verschillen. Voor de compensatie van de verschillen kijken we gebruikelijk 3 jaar terug. Voor de raming van de prijsontwikkeling voor de jaren 2025 en volgende sluiten we aan bij de prijscompensatie waarmee bij de raming van de algemene uitkering ook rekening wordt gehouden. De algemene uitkering is voor dit onderdeel eveneens gebaseerd op het laatste CEP. In de uitgave van februari 2024 heeft het CPB de prijsontwikkeling voor overheidsconsumptie voor 2025 geraamd op 2,2%.

Onderstaand een overzicht van inflatiecijfers geraamd in verschillende uitgaven van het CPB waarop

wij ons voor de prijsontwikkeling baseren.

Jaar	CEP 2023	CEP 2024	Vershil
2022	5,10%	7,70%	+2,60%
2023	5,90%	4,10%	-1,80%
2024	3,90%	2,90%	-1,60%
Correctie vorige jaren			-0,20%
2025	-	2,20%	+2,20%
Correctie 'A&M' (*)			-0,625%
Totaal	14,90%	16,90%	+1,38%

Bovenstaande tabel interpreterend is de conclusie dat de budgetten, zoals die zijn opgenomen in de begroting 2024, als gevolg van de actuele prijsinflatie te hoog zijn geraamd. We adviseren voor het dienstjaar 2024 niets te wijzigen, temeer omdat het niet ongebruikelijk is dat ook de komende jaren nog steeds mutaties in deze percentages kunnen optreden. Bovendien wordt door bovenstaande handelwijze, bij het bepalen van het inflatiepercentage voor het dienstjaar 2025, wél rekening gehouden met deze verschillen. Volgens de bestendige lijn zouden we voor de komende planperiode rekening houden met een prijsontwikkeling van **2,0%**.

*In het kader van het traject 'ambities en Middelen' wordt in 'Spoor 2' voorgesteld om voor 2025 een eenmalige 'korting' van 0,625 % door te voeren op de index voor goederen en diensten. De aanvankelijk berekende index van 2 % komt na correctie 2025 dan uit op (afgerond) **1,38%**.*

3. Indexering Sociaal Domein

Met ingang van de begroting 2021 is besloten om voor het Sociaal Domein een andere index te hanteren dan voor de rest van de begroting. Dit gezien het specifieke karakter van het domein. De indexering gebeurt op basis van een percentage dat de overheid vaststelt: de Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling (OVA). Voor 2024 werd op basis van dit indexcijfer een (voorlopig) percentage van 4,94% doorgevoerd. De definitieve index kwam voor 2024 uit op 6,00%, waardoor in 2024 feitelijk een te lage index is gehanteerd. Conform de bestendige gedragslijn gaan we deze te lage indexering (1,06%) corrigeren op de (voorlopige) index 2025 van 4,18%. Het te hanteren indexcijfer voor 2025 komt hiermee op **5,24%**.

In onderstaande tabel de samenvatting van bovenstaande:

Jaar	CEP 2023	CEP 2024	Vershil
2024	4,94%	6,00%	+1,06%
Correctie vorige jaren			+1,06%
2025	-	4,18%	+4,18%
Totaal	4,94%	10,18%	+5,24%

4. Renteontwikkeling

De omslagrente heeft alleen betrekking op de rente over vreemd vermogen. De meest recente berekening hiervan resulteert in een gewijzigde renteomslag voor de begroting 2025 van **1,50%** (2024 1,25%). Voor grondexploitatie is een afwijkende berekening van toepassing. Ook hiervoor zal in 2025 een (gewijzigd) rentepercentage van 1,50% worden gehanteerd. Ter gelegenheid van de opstelling van de programmabegroting 2025 zal er nog een gedetailleerde doorrekening van de omslagrente plaats vinden, maar de verwachting is niet dat deze substantieel zal afwijken.

5. Ontwikkeling subsidies

Gesubsidieerde instellingen worden bij de vaststelling van hun jaarlijkse subsidies gecompenseerd voor de bij de begrotingsuitgangspunten opgenomen verwachte loon- en prijsontwikkelingen. Gead-

viseerd wordt deze handelwijze voor de planperiode 2025-2028 te handhaven. Dit betekent dat de bestaande subsidies vanaf 2025, ten opzichte van de begroting 2024, voor wat betreft de looncomponent met 5,60% mogen stijgen en voor wat betreft de prijzen van goederen en diensten 2,0%. Het gemiddelde percentage hiervan bedraagt 3,8%.

III. Uitgangspunten voor de baten aanvaard beleid

1. *Rijksuitkeringen*

Ten aanzien van de baten aanvaard beleid spelen de rijksuitkeringen een belangrijke rol. In dat verband zijn de economische ontwikkelingen ontzettend belangrijk. De verwachtingen op dit gebied (basis CEP 2024) zijn dat de Nederlandse economie terugkeert naar een 'gematigd groeipad, na een turbulente periode'. De koopkracht herstelt in 2024 stevig dankzij de stijging van de lonen en de daling van de inflatie. In 2025 groeit de koopkracht naar verwachting niet verder. De Nederlandse economie groeit in 2024 en 2025 naar verwachting met respectievelijk 1,1% en 1,6%.

De economie is enigszins afgekoeld, na oververhit uit de coronapandemie te zijn gekomen. De afgelopen jaren zijn voor de economie turbulent geweest. Corona heeft de economie uit het lood geslagen: tijdens de heropening kon het aanbod de inhaalvraag niet bijbenen met lange wachttijden, tekorten, arbeidsmarktkrapte en inflatie tot gevolg. Er is nu een koerswijziging nodig ten aanzien van de overheidsfinanciën. Het EMU-saldo is ondanks het expansieve beleid van de afgelopen jaren, de afgelopen twee jaar op een gematigd tekort uitgekomen. Dat de overheidsfinanciën niet verder uit het lood zijn geslagen, is te danken aan hoogconjunctuur, onder uitputting en incidentele inkomstenmeevallers. Als gevolg van het nog steeds expansieve beleid van het huidige demissionaire kabinet, zal het tekort al op de korte termijn sterk verslechteren. Het CPB verwacht dat het tekort vanaf 2028 niet meer binnen de 3%-norm vanuit de Europese begrotingsregels blijft. Het advies van de Studiegroep Begrotingsruimte om met een saldoverbetering van 17 miljard euro een veilige marge te houden tot de 3%-norm om ad-hoc bezuinigingen te voorkomen, blijft daarmee onverkort actueel.

Bovenstaande ontwikkelingen zullen uiteraard ook hun weerslag vinden op de uiteindelijk te ontvangen algemene uitkering. Hierbij kon in zijn algemeenheid gesteld worden dat hogere/lagere rijksuitgaven, in het verleden en tot aan 2026, als vanzelfsprekend zouden leiden tot een hogere/ lagere algemene uitkering. Deze stijging/daling, accres genaamd, was bedoeld voor compensatie van loon- en prijsstijgingen en om gemeenten mee te laten delen in hetzij budgettaire ruimte, hetzij bezuinigingen bij de overheidsfinanciën.

Het kabinet heeft echter het voornemen om voor de periode vanaf 2026 een nieuwe financierings-systematiek voor het gemeentefonds uit te werken met daarbij ook een verruiming van het gemeentelijke belastinggebied. Het Kabinet geeft daarbij aan te streven naar een financierings-systematiek die "gemeenten en provincies stabiliteit biedt en ruimte geeft om autonome keuzes te maken, vanuit een solide financiële basis". Vooruitlopend hierop heeft het Kabinet voor 2026 eenzijdig de huidige systematiek 'opgezegd' en de jaarlijkse aanpassing van het gemeentefonds voor stijgende lonen, prijzen en het aantal inwoners (het zogenoemde accres) teruggezet naar een lager niveau. Tevens werd voor 2026 de terugkeer van de volledige opschalingskorting weer aangekondigd. Als gevolg hiervan komen gemeenten vanaf 2026 (ravijnjaar) structureel middelen te kort om hun taken uit te voeren. In de onlangs verschenen Voorjaarsnota 2024 van het Kabinet staat dat decentrale overheden er vanaf 2026 structureel middelen bij krijgen voor onder andere de uitvoering van de WMO en om de oploop van de opschalingskorting op het Gemeente- en Provinciefonds af te schaffen, waardoor taken en middelen beter in balans zijn. Over de definitieve gevolgen van de Voorjaarsnota 2024 worden gemeenten via de meicirculaire 2024.

In de Voorjaarsnota 2024 is de aangekondigde nieuwe financierings-systematiek vervroegd van 2027 naar 2024. Het betekent dat het volume accres vanaf 2024 wordt gebaseerd op de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp). In verband met het vervroegen van de gewijzigde bbp-indexatie van 2027 naar 2024 daalt het accres voor de jaren 2024 tot en met 2029. Voor 2024 wordt dit volledig gecompenseerd en voor 2025 voor ongeveer 50%, zodat een tekort van € 675 miljoen resteert.

Voor de jaren 2026 tot en met 2029 vindt vervolgens compensatie plaats, zodat uiteindelijk voor de gemeenten een positief saldo resulteert van € 675 miljoen, gelijk aan het bedrag van het schrappen van de opschalingskorting.

Sinds 2015 worden gemeenten dus geconfronteerd met een (opschalings-) korting op het gemeentefonds, die oploopt tot € 975 miljoen in 2026. Deze korting is opgelegd omdat gemeenten door gedwongen opschaling kosten zouden besparen. Sinds 2019 is een stand van de opschalingskorting bereikt van € 300 miljoen. In de Voorjaarsnota 2024 is de oploop van de opschalingskorting vanaf 2026, een structurele uitname van € 675 miljoen, geschrapt.

Op basis van de informatie uit de Voorjaarsnota kunnen we een voorzichtige eerste indicatie geven van de financiële gevolgen. In onderstaande tabel de indicatieve effecten op de Algemene uitkering van de gemeente Oldenzaal.

Prognose Oldenzaal	2024	2025	2026	2027	2028
Mutaties Voorjaarsnota 2024	208.000	-542.000	2.079.000	2.008.000	1.980.0000

De mei- en septembercirculaires van het Ministerie van Binnenlandse Zaken zullen uiteindelijk bepalend zijn voor de op te nemen ramingen in de P&C-documenten. Voor de kadernota en de programmabegroting wordt in beginsel steeds met de meest recente daaraan voorafgaande circulaire rekening gehouden. De provincie, als financieel toezichhouder, gaat ervan uit dat voor de beoordeling van de begroting van enig jaar tenminste de meicirculaire van het voorafgaande kalenderjaar is verwerkt. Wanneer er voor gekozen wordt de uitkomsten van de septembercirculaire te verwerken dan wordt het van belang gevonden dat hierin een consistent beleid wordt gevoerd. Dit om te voorkomen dat de uitkomsten van deze circulaire gaan bepalen of al dan niet tot verwerking van deze circulaire wordt over gegaan. Omdat de praktijk is dat het verwerken van de septembercirculaire lastig is gelet op het moment van openbaar worden hiervan, adviseren we (bestendige lijn) de ramingen van de rijksuitkering in de ontwerpbegroting jaarlijks te baseren op de meicirculaire. De gevolgen van de septembercirculaire zullen dan worden verwerkt in de eerstvolgende tussentijdse rapportage. Indien realiseerbaar zullen de gevolgen van de septembercirculaire voor de raadsbehandeling van de programmabegroting ter kennisneming aan de raad worden aangeboden, zonder dat deze vervolgens onderdeel van de besluitvorming worden. Al met al zijn de ontwikkelingen van de financiën van de rijksoverheid uiteindelijk bepalend voor de ontwikkeling van de algemene uitkering. De aanstaande meicirculaire zal een eerste indicatie hiervan opleveren.

2. *Belasting- en tarievenbeleid*

Het uiteindelijke belasting- en tarievenbeleid betreft zowel een politiek beïnvloedbare als politiek gevoelige materie. De uiteindelijke kaders hiervoor kunnen ter gelegenheid van de bespreking van de kadernota (= kaders aangeven voor het opstellen van de begroting) door de raad gegeven worden. Dit mede afgestemd op de dan geconstateerde financiële positie op hoofdlijnen, het beoogde beleid voor de komende planperiode en het bijbehorende dekkingsplan. Voor het opstellen van de kadernota alsmede voor de begroting aanvaard beleid voor de komende planperiode stellen we voor de tarieven te hanteren zoals deze zijn vastgesteld voor de begroting 2024 waarbij voor de actualisering van de ramingen aanvaard beleid voor de algemene heffingen rekening wordt gehouden met een stijging gelijk aan het gemiddelde van de loon- en prijsindex (3,49%). Verder wordt rekening gehouden met autonome volumeontwikkelingen zoals aangegeven in de kerngegevens opgenomen in paragraaf V. De ramingen met betrekking tot reinigingsheffing en rioolheffing (voor beide netto na kwijtschelding) worden gebaseerd op 100% kostendekking. Specifiek ten aanzien van de huurtarieven gemeentelijk vastgoed stellen we voor deze, voor wat betreft aanvaard beleid, in de pas te laten lopen met de ontwikkeling van de prijzen van goederen en diensten. Ten aanzien van de kostendekking van leges en begraafplaatsrechten is (nog) geen concreet dekkingspercentage vastgelegd.

Bij de uiteindelijk definitief door de gemeenteraad vast te stellen tarieven c.q. het dekkingsplan, opgenomen in de programmabegroting, kan uiteraard van het aanvaard beleid worden afgeweken en kan aandacht besteed worden aan:

- a) de mate waarin er reden is voor een eventueel afwijkende aanpassing van belastingtarieven;
- b) de mate van kostendekking voor begraafplaatsrechten, marktgelden en de diverse leges;
- c) de mate waarin tariefstijgingen voor de overige gebruikers van gemeentelijke eigendommen (bijv. sport- en welzijnsaccommodaties, volkstuinen, openbaar groen, woningen) acceptabel zijn.

IV. Uitgangspunten voor beleidsontwikkelingen

Ten aanzien van de begrotingsuitgangspunten wordt er onderscheid gemaakt tussen aanvaard beleid en aanvullend beleid. Aanvaard beleid is het beleid, inclusief het bijbehorende budget, zoals dit door de raad is vastgesteld en aanvullend beleid bestaat uit alles wat daar aan wordt toegevoegd en afgehaald, inclusief compleet nieuwe ontwikkelingen. Echter, aanvaard beleid kent óók ontwikkelingen en daar ontstaat af en toe enige spraakverwarring. Teneinde deze spraakverwarring te voorkomen en consequent handelen te realiseren wordt onderstaand proces gevolgd.

Aanvaard beleid (door raad vastgesteld) wordt jaarlijks geactualiseerd in verband met autonome ontwikkelingen op het gebied van lonen en prijzen, rentewijzigingen en autonome volumeontwikkelingen in bijv. aantal woningen, inwoners en andere kerngegevens (paragraaf V). Deze ontwikkelingen worden jaarlijks via de notitie begrotingsuitgangspunten vastgesteld. In feite zijn dit (politiek) niet beïnvloedbare ontwikkelingen en het aanpassen van de budgetten met deze ontwikkelingen zorgt ervoor dat het aanvaarde beleid op verschillende terreinen ongestoord door kan gaan. Indien wordt overwogen om op deze (min of meer onvermijdbare) ontwikkelingen te korten, is er in feite een kwaliteitsdiscussie. Want met het oude niet aangepaste budget moeten dan nieuwe (meestal hogere) lonen en prijzen worden betaald. Dit kan niet anders dan ten koste gaan van kwaliteit. De vraag ontstaat dan wat leidend is, het budget of het vastgestelde beleid. Daarom stellen we voor deze discussie niet jaarlijks aan te gaan en de begrotingsuitgangspunten jaarlijks door te voeren in de budgetten aanvaard beleid. Ook de vervangingsinvesteringen gerelateerd aan de eigen bedrijfsvoering behoren tot de ontwikkelingen aanvaard beleid. Ten aanzien van deze onderdelen is het de bedoeling deze niet zomaar in aanvaard beleid op te nemen. Er dient een afweging plaats te vinden. Voorgesteld wordt deze afweging expliciet te laten plaatsvinden door deze bij de besluitvorming duidelijk zichtbaar te maken. In de P&C-documenten op te nemen financiële analyse zullen beide vormen van ontwikkelingen aanvaard beleid expliciet in beeld gebracht worden.

Naast aanvaard beleid onderscheiden we zoals gezegd aanvullend beleid. Hieronder verstaan we:

- Volumeontwikkelingen van aanvaard beleid die weliswaar autonoom (onafhankelijk en zonder politieke invloed) tot stand komen maar meer dan normaal (substantieel) toe- of afnemen;
- Vervangingsinvesteringen niet zijnde vervangingen ten behoeve van de eigen bedrijfsvoering;
- In- en extensivering of aanpassingen van aanvaard beleid door (wets)wijziging van dit aanvaarde beleid, door voortschrijdend inzicht, bijstelling doelstellingen en/of andere maatschappelijke effecten;
- Overige ontwikkelingen waarmee inhoudelijk en financieel niet eerder in één van de P&C-producten rekening is gehouden en die al dan niet gebaseerd zijn op politiek bestuurlijke wensen.

Dit aanvullend beleid zal zich elk jaar in meer of mindere mate voordoen en wordt via een inventarisatieproces in de organisatie inzichtelijk gemaakt. Aangezien we ook te maken hebben met beperkte middelen zal er ook altijd sprake zijn van (politieke) afweging en dus worden al deze voorstellen expliciet aan het college voorgelegd alvorens ze via de kadernota in de ontwerpbegroting worden opgenomen.

V. Kernegevens

Peildatum	Werkelijk 1-1-2024	Prognose 1-1-2025	Prognose 1-1-2026	Prognose 1-1-2027	Prognose 1-1-2028
Aantal inwoners:					
• Jonger dan 18 jaar	5.839	5.968	5.958	5.942	5.942
• Ouder dan 17 maar jonger dan 65 jaar	18.039	18.051	18.013	17.988	17.988
• Ouder dan 64 maar jonger dan 75 jaar	4.040	4.135	4.151	4.136	4.136
• Ouder dan 74 maar jonger dan 85 jaar	2.947	2.839	2.879	2.919	2.919
• Ouder dan 84 jaar	930	888	890	909	909
Totaal aantal inw.	31.795	31.881	31.891	31.894	31.894
Aantal huishoudens:					
Aantal periodieke uitkeringsgerechtigden:					
• PW	396	390	390	390	390
• loaw	15	15	14	14	13
• loaz	5	5	5	5	5
Aantal Wsw-geïndiceerden:					
	210	204	197	191	185
Aantal leerlingen:					
• Basisonderwijs	2.559	2.479	2.461	2.433	2.433
• Voortgezet onderwijs	3.730	3.683	3.593	3.548	3.548
Oppervlakte gemeente ha.:					
• Land	2.155	2.155	2.155	2.155	2.155
• Binnenwater	40	40	40	40	40
• Historische stadskern	8	8	8	8	8
Aantal woonruimten:					
• Woningen	14.900	15.000	15.100	15.200	15.300
• Recreatiewoningen	55	55	55	55	55
Aantal aanwezige bedrijfsvestigingen:					
	3.148	3.148	3.148	3.148	3.148
Lengte van wegen in km.:					
• 30 km wegen	107	109	109	109	109
• 50 km wegen	48	48	48	48	48
• gebiedsontsluitingswegen (80 km in beheer bij Provincie)	12,7	12,7	12,7	12,7	12,7
• 120 km wegen (in beheer bij Rijk)	8,2	8,2	8,2	8,2	8,2
Vrij liggende fiets- en wandelpaden					
	45	45	45	45	45
Spoorlijn					
	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2
Oppervlakte industrieterrein in ha.					
	265	265	265	265	265
Oppervlakte openbaar groen in ha.					
	244	244	244	244	244
• Waarvan waterhuishouding	24	24	24	24	24

VI. Overige ontwikkelingen

‘Ambities en Middelen in Balans’

Vanwege de ontstane en te verwachten hogere financiële tekorten vanaf 2026 heeft het college het initiatief genomen om te inventariseren welke mogelijkheden er zijn om inkomsten te verhogen en te bezuinigen. Op 19 december 2023 heeft de Raad daarom besloten het traject “ambities en middelen in balans” in te zetten ten behoeve van de totstandkoming van een structureel sluitende begroting 2025- 2028. Het ingezette traject heeft geresulteerd in het document ‘Ambities en Middelen in balans – Inventarisatie mogelijke bezuinigingen 2025-2028’.

In het document zijn langs 2 sporen de ‘besparingsopties inzichtelijk gemaakt; in spoor 1 is per beheersproduct de afweging gemaakt ‘Wat kan anders en of minder’, terwijl in spoor 2 met name is gekeken naar de financieel technische ombuigingsmogelijkheden.

Met name de keuzes die gemaakt gaan worden in ‘spoor 2’ kunnen van invloed zijn op de uitgangspunten voor de Programmabegroting 2025, zoals in dit document geformuleerd. Te denken valt hierbij onder meer aan de systematiek van indicering, rentelasten en treasury en het effect hiervan op de gehanteerde rente-omslag.

De komende periode zal worden gebruikt om te komen tot keuzes van bezuinigingen in combinatie met de geactualiseerde meerjarenbegroting voor de Kadernota 2025. Uiteindelijk gaan de bezuinigingskeuzes mee in het document Kadernota 2025 voor besluitvorming naar de raad.

Bijlage 2. Toelichtingen voorstellen nieuw beleid 2025

Volgnr.: 1-2	
Soort: Nieuw Beleid	
Bestuur: Toekomstbestendig (stad)huis van de stad	
Doel (lange termijn)	<p>De gemeente Oldenzaal is momenteel, aan het onderzoeken hoe zij het stadhuis het beste kan inzetten in de toekomst.</p> <p>Het doel van deze investering is;</p> <ul style="list-style-type: none"> - het realiseren van een verbeterde dienstverlening - goed en aantrekkelijk werkgeverschap door het creëren van een moderne en prettige werkplek - veilige werkplekken - verduurzaming van het stadhuis - aanpakken van uitgesteld onderhoud <p>Kortom een toekomstbestendig stadhuis waar de Oldenzaalse inwoner een warm welkom en toegankelijke, laagdrempelige dienstverlening ervaart. En de medewerkers van de gemeente Oldenzaal (en haar partners) een fijne werkplek hebben.</p>
Autonoom/ niet autonoom	Gedeeltelijk autonoom
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	<p>2.5. De gemeente als verbinder en spin in het web (...) Het stadhuis als ‘Huis van de stad’ past in de uitgangspunten van het thema Dienstverlening en we onderzoeken de mogelijkheden. Kernwoorden bij het stadhuis als ‘Huis van de stad’ zijn ontmoeten, samenwerken en verbinden. Het ‘Huis van de stad’ is daarmee vooral een concept dat is bedoeld om deze kernwoorden te versterken.</p> <p>2.7. Toegankelijk en vriendelijk (.....)De dienstverlening in Oldenzaal is toegankelijk, zodat iedereen in onze samenleving mee kan doen. Inwoners ervaren onze dienstverlening als laagdrempelig, vriendelijk, makkelijk bereikbaar en ze voelen zich welkom bij ons. In onze dienstverlening naar inwoners en ondernemers ligt de nadruk op ‘meedenken met’ in plaats van ‘nadenken voor’. We denken in mogelijkheden, daarbij is gemeente Oldenzaal ook voor medewerkers een fijne werkplek. Samen met onze inwoners werken we aan hét gezicht van Oldenzaal</p>
Inhoud	<p><i>Besluitvorming</i></p> <p>In 2021 is gestart met een uitgangspuntennotitie visie op het stadhuis. Middels het raadsbesluit van 23 november 2021 (INTB-21-05287) heeft de gemeenteraad ingestemd met het verder uitvoeren van de visie en haalbaarheid van het huis van de stad.</p> <p>Destijds heeft BRTArchitecten gekeken naar de potentie van het gebouw, deze is middels de uitgangspunten notitie vastgesteld als een gebouw met veel potentie voor de toekomst.</p> <p>Vervolgens heeft BCT architecten, ingenieurs en adviseurs onderzoek gedaan naar de ruimtelijke en functionele mogelijkheden van het gebouw. En is er een financiële vertaling gemaakt voor de 3 scenario’s.</p> <p>Deze scenario’s en de uitwerking ervan zijn gepresenteerd in het Politiek Forum van 5-2-2024 (INTB-23-06225) en 15-4-2024 (INTB 24 06335). Tijdens het forum van 15-4-2024 heeft het forum gevraagd om het bedrag van het huis van de stad op te nemen in Nieuw Beleid. Dit betekent niet dat dit scenario 1-op-1 gerealiseerd zal worden. Op verschillende momenten komen we terug bij de gemeenteraad om hier verder over te praten. De uiteindelijke investerings-</p>

	<p>afweging wordt daarmee op een later tijdstip gemaakt.</p> <p>Voorafgaand aan de integrale afweging van het Nieuw Beleid in de kadernota wordt er een benen op tafel sessie gepland met het forum.</p> <p><i>Werk met werk</i> Het groot onderhoud van het stadhuis is de afgelopen periode uitgesteld, in verband met verwachte besluitvorming over de toekomst van het stadhuis. Werkzaamheden combineren is de meest (kosten)efficiënte manier.</p> <p><i>Een verbeterde dienstverlening</i> In de visie op dienstverlening (december 2021) constateerden we dat onze fysieke werkplek niet meer aansluit bij de verwachtingen van onze bezoekers en onvoldoende uitnodigt tot samenwerken. De huidige inrichting biedt weinig privacy voor bezoekers, nodigt niet uit tot ontmoeting en is niet heel toegankelijk.</p> <p><i>Goed en aantrekkelijk werkgeverschap</i> De gemeente Oldenzaal wil een goede en aantrekkelijke werkgever zijn en blijven voor haar werknemers. Mede gezien de huidige arbeidsmarkt. Een moderne, prettige werkplek is daarbij van groot belang. De gemeente heeft goed en gemotiveerd personeel nodig om de dienstverlening voor haar inwoners goed uit te kunnen voeren en te verbeteren. Goed werkgeverschap vraagt aanpassingen die lastig te realiseren zijn in de huidige indeling van het gebouw.</p> <p><i>Veilige werkplekken</i> De werkplekken in het stadhuis en de kamers van de bestuurders zijn bereikbaar met een 'druppel', eenmaal door de toegangspoorten zijn alle kamers bereikbaar. Gezien de verharding in onze maatschappij en de toegankelijkheid van de overheid, vindt steeds meer werk plaats voor de toegangspoorten. Dit vraagt om maatregelen op het gebied van veiligheid.</p> <p><i>Conclusie</i> Indien we niks doen moet er alsnog kosten worden gemaakt, voor o.a. bijtijdse dienstverlening, goed en aantrekkelijk werkgeverschap en (groot) onderhoud. Ook is het mogelijk dat er kosten gemaakt worden die door wetgeving teniet worden gedaan. In het voorbeeld van het dak kan het zijn dat we de bitumen dakbedekking gaan vervangen. En dat er een jaar later wetgeving komt die ons verplicht om hogere (Rc waarde) dakisolatie toe te passen. Dit betekent dat het onlangs vervangen bitumen nog een keer vervangen moet worden.</p>				
Financiën	Budgetsoort	2025	2026	2027	2028
<i>Let op! Indien dit bedrag wordt doorgeschoven in tijd zal dit bedrag toenemen door de inflatie en stijgende bouw en materiaalkosten.</i>	Investering (krediet)	€16.100.000			
	Exploitantiebudget			Kapitaallasten € 908.000 Energielasten - € 0,16 miljoen	Kapitaallasten € 898.000 Energielasten - € 0,16 miljoen

Acties	<p>Na vaststelling krediet is het voorbereidingskrediet direct nodig om voortgang te houden in dit proces en onderstaande mogelijke planning te halen.</p> <p>Mogelijke planning</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het opstellen van een programma van eisen voor het nieuwe werkplekconcept Q3, Q4 2024 2. Een inpassingsstudie, voorlopig ontwerp en kostenraming opstellen. Q4 (2024), Q1 2025 3. Uitvraag specificatie aannemer begin Q1 2025 opstellen. 4. Aannemersselectie eind Q1 gereed. 5. Definitief ontwerp en technisch ontwerp opstellen samen met aannemer en installateur Q2 en Q3 2025 6. Definitieve calculatie aannemer Q3 2025 7. Realisatie Q4 2025 en 2026. <p><u>Bouwteam</u></p> <p>Het is mogelijk om de aanbesteding in 1 keer te doen en in een bouwteam samen met een aannemer het plan voor het stadhuis uit te werken. De aannemer kan dan geselecteerd worden op basis van eenheidsprijzen, uurlonen, bouwplaatskosten en staartkosten. Deze bouwteamconstructies worden vaak bij renovaties toegepast, omdat de aannemer zelf betrokken is bij het ontwerp. De kennis en ervaring van de aannemer wordt dan ingezet bij de planuitwerking. De aannemer wordt daarmee ook ontwerpverantwoordelijk. Om voldoende grip te houden op de eigen wensen en invulling laat de opdrachtgever zelf een Voorlopig Ontwerp opstellen.</p> <p><u>Risico's</u></p> <p><u>Het opgenomen prijspeil is het prijspeil van 2024, bij activatie krediet zal het krediet geïndexeerd worden.</u></p>
Personele effecten	In de kostenraming zijn VAT kosten opgenomen. Een deel van deze kosten wordt intern gemaakt. Deze uren worden op het project geschreven.

Volgnr.: 3	
Soort: nieuw Beleid	
Bestuur: Borgen rechtmatigheidsverklaring	
Doel (lange termijn)	Voldoen aan de gewijzigde regelgeving ten aanzien van de verplichting aan het college om jaarlijks een rechtmatigheidsverklaring op te nemen in de jaarrekening.
Autonoom/ niet autonoom	Autonoom; wettelijk verplicht
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	n.v.t.; gaat hier om landelijke regelgeving in de BBV en BAPG.
Inhoud	De verplichting aan het college om jaarlijks een rechtmatigheidsverklaring af te geven bij de jaarrekening, stelt hogere eisen aan het interne stelsel van Interne Controle. De lat ligt hoog en vraagt extra inzet van gemeenten. Over boekjaar 2022 is met ondersteuning van Deloitte proefgedraaid en over boekjaar 2023 geeft het college voor het eerst een rechtmatigheidsverklaring af in de jaarrekening, welke ook getoetst wordt door de accountant. Ervaring leert dat er minimaal een ½ FTE nodig is om de VIC werkzaamheden te coördineren. Referenties bij andere gemeenten laten zien dat deze functie in schaal

	10 of 11 is ingeschaald. Daarom houden we nu op begrotingsbasis rekening met een ½ FTE schaal 11.				
Financiën	Budgetsoort	2025	2026	2027	2028
	Investering (krediet)				
	Exploitatiebudget	60.000	60.000	60.000	60.000
Acties					
Personele effecten	Uitbreiding met 0,5 FTE schaal 11 bij Concernstaf				

Volgnr.: 4	
Soort: Nieuw Beleid	
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	
Versterking samenwerking binnen Noord Oost Twente op gebied van Recreatie en Toerisme	
Doel (lange termijn)	Versterken samenwerking binnen Noordoost Twente op gebied van recreatie en toerisme. Gezamenlijk uitvoeringsprogramma voor de periode 2025-2028. Daarnaast aanpassing gezamenlijke huidige beleid aan nieuwe trends en ontwikkelingen.
Autonoom/ niet autonoom	Niet autonoom. De bestuurders van de 4 NOT-gemeenten hebben afgesproken een gezamenlijk uitvoeringsprogramma op te stellen. Dit brengt kosten met zich mee.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	In het raadsprogramma 'Samen vooruit, juist nu '2022-2026' wordt opgemerkt de samenwerking binnen Noordoost Twente (NOT) op het gebied van de vrijetijdseconomie in deze raadsperiode te versterken.
Inhoud	<p>De vier gemeenten Dinkelland, Tubbergen, Oldenzaal en Losser (NOT-gemeenten) werken al jaren samen op het gebied van recreatie en toerisme. Dit leidde in 2014 tot het gezamenlijk opstellen van de nota Verblijfsrecreatie in Noordoost Twente. Hierin is het beleid in de vier gemeenten op elkaar afgestemd. Deze nota is in 2018 geactualiseerd.</p> <p>De ontwikkelingen in de sector vrije tijd gaan snel. Vandaar dat nieuw beleid c.q. actualisatie van het huidige beleid nodig is. De NOT-gemeenten hebben het bureau Ruimte en Vrijetijd vorig jaar opdracht gegeven inzicht te geven in de vraag- en aanbod van de verblijfsrecreatie. Dit onderzoek is afgerond en de resultaten worden meegenomen in het Omgevingsplan en/of nota Verblijfsrecreatie</p> <p>De bestuurders van de vier NOT-gemeenten hebben uitgesproken de samenwerking te intensiveren door middel van een gezamenlijke uitvoeringsagenda Noordoost Twente. Door Marketing Oost is gekeken naar de druk (aanwezigheid van bezoekers en de invloed van hun activiteiten op het gebied) en de draagkracht (vermogen van een gebied om bezoekers te ontvangen zonder dat er negatieve gevolgen optreden). In samenwerking met de markt en stakeholders wordt een uitvoeringsprogramma opgesteld dat naar verwachting in het tweede kwartaal van 2024 afgerond is. Daar vloeien acties uit voort die mede door de NOT-gemeenten worden uitgevoerd. Het is nog niet duidelijk welke acties dat zijn en bovendien staan er (nog) geen financiële middelen tegenover. Doel van de acties is de attractiviteit te verhogen, de verblijfsrecreatie mogelijkheden beter over het voetlicht te brengen en de gebieden meer te benutten door omstandigheden te scheppen dat een jaar-</p>

	<p>rond activiteiten te kunnen aanbieden in plaats van alleen in de zomer en het voor en najaar. Bijkomend doel is dat we dit samen doen met de vier gemeenten waarmee we de waarde van het collectief benutten, de neuzen dezelfde richting op houden en ons als regio presenteren. De acties zouden kunnen worden gedekt uit de inkomsten van de toeristenbelasting. (Voor de verhoging bedroegen de inkomsten uit de toeristenbelasting circa € 35.000 nadien € 74.000).</p> <p>Dit is in overeenstemming met hetgeen door de gemeente is meegedeeld aan de toeristische ondernemers in een brief d.d. 28 juli 2021 mb.t. de verhoging van de toeristenbelasting. Daarin staat geschreven dat de inkomsten uit de toeristenbelasting aan de toeristische sector worden besteed.</p>				
Financiën	Budgetsoort	2025	2026	2027	2028
	Investering (krediet)				
	Exploitatiebudget	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000
Acties	<p>De acties zijn gebaseerd op de in het uitvoeringsprogramma genoemde programmalijnen, te weten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Beleving cultureel/maatschappelijk aanbod (Twentse verhalen en streekeigen verhalen) 2. Onweerstaanbaar aanbod 3. Ontsluiting en marketing 4. Bezoekersmanagement 				
Personele effecten	Kan binnen bestaande formatie.				

Volgnr.: 5	
Soort: Nieuw Beleid	
Ruimtelijke ordening:	
Onderzoek kwaliteit openbare ruimte bedrijventerreinen (revitalisering), met nadruk op de oudste bedrijventerreinen	
Doel (lange termijn)	Doel is om met een onderzoek de kwaliteit van de openbare ruimte op bedrijventerreinen – met nadruk op de oudste bedrijventerreinen – in beeld te brengen. Daarmee wordt inzicht gekregen waar revitalisering van de openbare ruimte op bedrijventerreinen gewenst en nodig is. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek kunnen dan mogelijke vervolgstappen voor de toekomst uitgewerkt worden.
Autonoom/ niet autonoom	Niet autonoom. Afkomstig uit concept economische visie, daarin wordt het als prioriteit genoemd.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	Economie heeft geen eigen hoofdstuk binnen het raadsprogramma 2022-2026. Revitalisering van de openbare ruimte op bedrijventerreinen sluit echter wel aan bij het hoofdstuk over klimaat (denk daarbij aan vergroenen, netcongestie, water).
Inhoud	<p>Revitalisering kan bijdragen aan de toekomstbestendigheid en de kwaliteit van een bedrijventerrein, en zo ook aangesloten blijven bij de wensen en behoeften van bedrijven/ondernemers (bv. voldoende groen, goede infrastructuur).</p> <p>Indien we niet revitaliseren raken bedrijventerreinen (verder) verouderd en sluiten ze mogelijk niet meer goed aan bij de wensen en behoeften van bedrijven/ondernemers. Dit kan mogelijk leiden tot het vertrek van bedrijven</p>

	en/of het niet willen vestigen van bedrijven op een bepaald bedrijventerrein.				
Financiën	Budgetsoort	2025	2026	2027	2028
	Investing (krediet)		-	-	-
	Exploitatiebudget (Incidenteel)	30.000	-	-	-
Acties	In 2025 het onderzoek uitvoeren. Daarna kunnen dan op basis van de uitkomsten van dit onderzoek mogelijke vervolgstappen voor de toekomst uitgewerkt worden.				
Personele effecten	Extern (een bureau het onderzoek laten uitvoeren)				

Volgnr. 6-9	
Soort: Aanvullend beleid	
Riolering: Wijkverbeterplan Glinde Hooiland 2025-2028	
Doel (lange termijn)	Uitvoeren van de ambities uit het wijkverbeterplan Glinde-Hooiland, ten aanzien van de ruimtelijke aspecten (bijv. verkeer, wateroverlast, hitte) en sociale (bijv. plek voor elkaar ontmoeten, hulp bieden aan elkaar).
Autonoom/ niet autonoom	Niet autonoom
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	De ontwikkeling van het wijkverbeterplan is het gevolg van eerder ingezette keuzes van de gemeenteraad. Het Raadsprogramma laat een duidelijke lijn zien waarin ze Oldenzaal willen laten groeien naar een Klimaatrobuuste stad en waar omgekeerd ontwerpen (waar mogelijk) een uitgangspunt is. De ambities en uitgangspunten van het wijkverbeterplan Glinde-Hooiland zijn vastgesteld in de gemeenteraad van 23 april 2024. De maatregelen benoemd in dit Nieuw Beleid geven invulling aan de vastgestelde ambities en uitgangspunten van het wijkverbeterplan Glinde-Hooiland. In afwijking op de informatie in het raadsbesluit van 23 april 2024 wordt geen aanvullend krediet aangevraagd voor deelproject Primulastraat. Dit aanvullend krediet is uit bestaande budgetten in 2024 gehaald. Deelproject Zeeheldenbuurt (en volgende deelprojecten) zijn wel onderdeel van deze aanvraag Nieuw Beleid Wijkverbeterplan Glinde-Hooiland.
Inhoud	De komende 10, 15 jaar gaat de gemeente Oldenzaal allerlei werkzaamheden uitvoeren in Glinde-Hooiland. Wegen, verlichting, ondergrondse leidingen, er gaat veel gebeuren. Waar het kan, wordt de wijk een stuk groener. Dat doet de gemeente niet alleen vóór de inwoners, maar ook met inwoners. Hiervoor heeft de gemeente samen met inwoners voor het eerst 1 integraal wijkverbeterplan gemaakt. Dit plan gaat over de ruimtelijke aspecten in de wijk (bijv. verkeer, wateroverlast, hitte), maar ook de sociale (bijv. plek voor elkaar ontmoeten, hulp bieden aan elkaar). Op verschillende momenten hebben wijkbewoners input aangeleverd, zoals bij een wijkbijeenkomst, via inloopmomenten en vervolgessies. Op basis hiervan en de kennis van professionals zijn uitgangspunten (kaders) geformuleerd voor het wijkverbeterplan. In verschillende deelprojecten worden de ambities en uitgangspunten samen met inwoners in detail uitgewerkt. Het huidige budget bestaat uit rioolgeld uit het GRP (Gemeentelijk Rioleringsplan). Concreet betekent dit dat bij het gebruik van dit budget de straat open gaat, riolering vervangen wordt en de straat weer in de oorspronkelijk staat

	<p>teruggebracht wordt. Om aan de ambities in het wijkverbeterplan te voldoen en dus te verbeteren (vergroenen, verkeersveiligheid, ontmoeten), is extra budget nodig. Mocht de raad bij de behandeling van de kadernota beslissen de middelen niet (volledig) ter beschikking te stellen, worden de ambities uitgesteld.</p> <p>Bij de Programmabegroting 2024 heeft de raad budget vastgesteld voor de rioolprojecten in Glinde-Hooiland voor de komende jaren. Deze budgetten zijn voldoende om de betreffende rioolprojecten op een reguliere manier uit te voeren.</p> <p>In een regulier herinrichting project op basis van riolering vinden werkzaamheden plaats met de volgende onderdelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Riolol vervangen en blauwe aders aanleggen. • Herstraten van de verharding in het gedeelte van de straat waar de riolering ligt. • Herstellen van groenvakken in het gedeelte van de straat waar de riolering ligt. • Mogelijk gekoppeld met actuele onderhoudsacties van verkeer en groen. <p>Op basis van het doorlopen traject van het wijkverbeterplan tot nu toe weten we nu dat gemiddeld 25% extra budget benodigd zal zijn (bovenop het rioolgeld) om de ambities van het wijkverbeterplan te halen.</p>				
Financiën	Budgetsoort	2025	2026	2027	2028
	Investing (krediet)	€ 450.000	€ 400.000	€ 500.000	€ 300.000
	Exploitatiebudget				
	<p>In de bijlage staan de bijbehorende kapitaallasten berekend. De afschrijving is doorgerekend op 30 jaar. Deze afschrijving hoort bij investeringen zoals aanleg van wegen, pleinen, fiets/voetpaden, parken en overig openbaar groen. Het gehanteerde rentepercentage voor berekening kapitaallasten investeringskredieten bedraagt 1,5% en is gebaseerd op het bij de Kadernota 2025 voorgestelde omslagrente.</p>				
Acties	<p><u>Werkzaamheden</u></p> <p>De aanvullende maatregelen voor realisatie van de ambities uit het wijkverbeterplan bij een 'rioolproject' zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Herinrichten volledige openbare ruimte van kavelgrens tot kavelgrens. • Kansen benutten om van gevel tot gevel te vergroenen. • Verwijderen van verhardingen. • Aanleg van aanvullend groen met verhoging van de biodiversiteit. • Aanleg van waterbergende en infiltrerende voorzieningen (bijv. wadi's). • Vergroten van de leefbaarheid en veiligheid. • Wijkondersteunende ontmoetingsplekken. • Stimuleren van verkeersveiligheid en meer ruimte voor langzaam verkeer. • Bewuster parkeren in de wijk. <p>Hiervoor is circa 25% aanvullend budget op het beschikbare budget uit 'rioolgeld' nodig. Zie 'Uitvoering deelgebied' in onderstaande planning.</p> <p>Ook buiten de rioolprojecten worden maatregelen uitgevoerd volgens het wijkverbeterplan. Denk daarbij aan het herinrichten van een speelplek of pleintje of ruimte voor (kleine) initiatieven uit de wijk om extra te vergroenen. We willen hiermee bewoners aanzetten en bewustwording creëren hoe je met</p>				

	<p>(kleine) maatregelen kan bijdragen aan vergroenen/verduurzaming/leefbaarheid. Hiervoor is in het jaar 2024 een budget van € 50.000,- opgenomen in dit Nieuw Beleid. Dit noemen we een budget voor wijkverbeterinitiatieven. Op basis van ervaring gaan we beoordelen of dit budget zijn doel bewijst of dat het kan komen te vervallen of bij succes verhoogd zou moeten worden.</p> <p><u>Planning:</u></p> <p>2025</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoering Zeeheldenbuurt (Trompstraat, Karel Doormanstraat, Jan van Galenstraat, Kortenaerstraat, Witte de Withstraat, Evertsenstraat en Piet Heinstraat. Aanvullend op reeds beschikbaar GRP-budget van €1.525.000,- is [€400.000,-] benodigd (26%). • Uitvoering wijkverbeterproject. [€50.000,-] <p>2026</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoering Begoniastraat, Papaverstraat en Narcissenstraat. Aanvullend op reeds beschikbaar GRP-budget van €1.500.000,- is [€400.000,-] benodigd (27%). • Uitvoering wijkverbeterproject. [€50.000,-] <p>2027</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoering Huurnestraat (tussen Dahliastraat en Leliestraat), Dahliastraat, Anjerstraat en Leliestraat. Aanvullend op reeds beschikbaar GRP-budget van €1.900.000,- is [€500.000,-] benodigd (26%). • Uitvoering wijkverbeterproject. [€50.000,-] <p>2028</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoering Huurnestraat (tussen Tijaardenstraat en Dahliastraat), Tijaardenstraat (tussen Primulastraat en Huurnestraat) en Narcissenstraat. Aanvullend op reeds beschikbaar GRP-budget van €1.200.000,- is [€300.000,-] benodigd (25%). • Uitvoering wijkverbeterproject. [€50.000,-]
Personele effecten	<p>Niet direct.</p> <p>De uitvoering van deze projecten vragen om een andere planning van uit te voeren projecten. De uitgebreide participatie vraagt wel meer tijd en inzet ten opzichte van reguliere projecten.</p>

Volgnr: 10	
Soort: Nieuw Beleid	
Wonen en bouwen: Goed wonen in Oldenzaal (Nieuw)	
Doel (lange termijn)	Goed wonen in Oldenzaal
Autonoom/ niet autonoom	autonoom
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	Wonen is een speerpunt in het raadsakkoord
Inhoud	Kerninstrument in de Wet versterking regie volkshuisvesting is het volkshuisvestingsprogramma. Dit programma vervangt de woonvisie en krijgt een plek in de beleidscyclus van de Omgevingswet. Elke gemeente stelt een omgevingsvisie op. De gemeenteraad stelt die visie vast. Vervolgens werkt de gemeente deze visie verplicht uit in het volkshuisvestingsprogramma. Het colle-

	ge van B&W stelt het volkshuisvestingsprogramma vast. Deze verplichting geldt volgens het wetsvoorstel vanaf 2026.				
	De wet geeft enkele hoofdlijnen; veel moet nog vorm krijgen. Zo is het Rijk voornemens om via een algemene maatregel van bestuur instructieregels te geven aan gemeenten. Dat gebeurt via het Besluit kwaliteit leefomgeving. Dit besluit is er nu nog niet. Ook de provincie heeft de mogelijkheid van instructieregels. Volgens de memorie van toelichting krijgen provincies opdracht hier terughoudend mee om te gaan. De praktijk is in een aantal provincies nu anders. Instructies op detailniveau zijn niet uitgesloten. De komende tijd moet blijken welke instructies Rijk en provincies mee gaan geven.				
Financiën	Budgetsoort	2025	2026	2027	2028
	Investering (krediet)				
	Exploitantiebudget (incidenteel)	50.000			
Acties	Inschakeling externe ondersteuning / opstellen volkshuisvestingsprogramma				
Personele effecten	Voor zover nu bekend geen personele effecten				

Volgnr.: 11					
Soort: Nieuw					
Sportaccommodaties:					
Investerings Sportcomplexen divers (onderdeel eenmalig budget actualisatie MJOP)					
Doel (lange termijn)	Om de gemeentelijke sportvelden bespeelbaar te houden moeten de renovatie-investeringen meegenomen worden bij de integrale afweging van nieuw beleid in de kadernota 2025. Doel is om hiervoor budget beschikbaar te krijgen in de Programmabegroting 2025.				
Autonoom/ niet autonoom	Niet autonoom, volgens het huidige sportbeleid en afspraken zijn wij als gemeente verantwoordelijk voor het veilig en bespeelbaar houden van de gemeentelijke sportvelden.				
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	Het Raadsprogramma 2022-2026 beschrijft dat jongeren graag verschillende activiteiten en (sport)verenigingen terug willen zien in hun wijk. Ook wordt genoemd dat sport belangrijk is in een kwalitatief goed ondersteuningsaanbod voor de inwoners.				
Inhoud	Slechte sportvelden zijn een gevaar voor de gezondheid. Om de gemeentelijke sportvelden veilig en bespeelbaar te houden is periodieke renovatie noodzakelijk. Bij niet tijdige renovatie dreigt tevens afkeur van velden, waardoor sporten niet mogelijk is. Zie collegevoorstel INTB-24-06265. Het betreft de renovatie van toplagen, wat maakt dat het geen structureel positief effect heeft op de onderhoud/beheerlasten. De onderhoud en beheermaatregelen zelf veranderen niet, wellicht dat het de eerste periode wel een geringere inspanning vraagt het onderhoud uit te voeren. Er vind nog een onderzoek plaats naar de ontwikkeling van sportpark de Thij. Afhankelijk hiervan wordt bepaald of het Rugbyveld gerenoveerd moet worden, voorts wordt hier wel van uit gegaan. Daarnaast is er een budget om waar nodig inrichtingselementen te vervangen die anders onveilig zijn of substantieel meer onderhoud vragen.				
Financiën	Budgetsoort	2025	2026	2027	2028

	Investering (krediet)	€ 58.500	€ 658.500	€ 118.500	€ 88.500
	Exploitatiebudget				€ 5.000
Acties	<ul style="list-style-type: none"> - Jaarlijkse vervanging van inrichtingselementen op diverse parken (doelen, hekwerken, dug-outs, leunhekken, ballenvangers, etc), (€ 58.500 op jaarbasis); - Vervanging in 2026 van twee full-size (veld 3 en 4) kunstgrasvelden op sportpark Vondersweijde (Quick'20), (€ 300.000 en € 300.000); - In 2027 worden natuurgrasvelden 3 en 4 op sportpark 't Venterinck (FC Berghuizen) gerenoveerd, (€ 30.000 en € 30.000); - In 2028 wordt het rugbyveld op sportpark De Thij (veld 3) gerenoveerd, (€ 30.000); - Enmalig budget voor actualisatie MJOP sportvelden in 2028, (€5.000). 				
Personele effecten	Het is de verwachting dat de werkzaamheden binnen de aanwezige personele capaciteit kan worden gerealiseerd.				

Volgnr.: 12					
Soort: Nieuw Beleid					
Sportbeleid activering:					
Implementatie toekomstbestendig beheermodel buitensportaccommodaties					
Doel (lange termijn)	Het implementeren van een toekomstbestendig beheermodel buitensportaccommodaties				
Autonoom/ niet autonoom	Niet autonoom				
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	Het Raadsprogramma 2022-2026 beschrijft dat jongeren graag verschillende activiteiten en (sport)verenigingen terug willen zien in hun wijk. Ook wordt genoemd dat sport belangrijk is in een kwalitatief goed ondersteuningsaanbod voor de inwoners. Om dit te waarborgen is een toekomstbestendig beheermodel belangrijk.				
Inhoud	<p>De gemeente Oldenzaal wenst inzicht te krijgen in de mogelijke opties voor een toekomstbestendig beheermodel voor de buitensportaccommodaties in de gemeente. Hiervoor heeft het bedrijf Synarchis een onderzoek uitgevoerd. Uit dit rapport komen naast algemene adviezen, ook specifieke adviezen op sporttype naar voren. In verband met de ambtelijke capaciteit lukt het niet om al deze adviezen gedegen uit te werken. Hiervoor is aanvullend krediet benodigd.</p> <p>Wanneer de adviezen uit het Synarchis rapport niet geïmplementeerd worden, blijft het beheermodel buitensportaccommodaties van de gemeente Oldenzaal niet toekomstbestendig en blijft de ontevredenheid, onduidelijkheid en ongelijkheid bij de diverse sportverenigingen.</p>				
Financiën	Budgetsoort	2025	2026	2027	2028
	Investering (krediet)				
	Exploitatiebudget	€ 25.000			
Acties	Het inhuren van ambtelijke capaciteit om de adviezen uit het Synarchis rapport te implementeren.				
Personele effecten	Het is de verwachting dat een deel van de werkzaamheden voor de implementatie binnen de aanwezige personele capaciteit kan worden gerealiseerd. Voor het deel van de werkzaamheden waarvoor dit niet geldt, is inhuur beno-				

	digd.
--	-------

Volgnr.: 13					
Soort: Nieuw Beleid					
Sportaccommodaties:					
Sportpark de Thij: Onderzoek toekomst Sportpark de Thij					
Doel (lange termijn)	Onderzoeken van de toekomst van sportpark De Thij conform het collegeadvies INTB-23-06123.				
Autonoom/ niet autonoom	Niet autonoom				
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	Het onderzoek vloeit voort uit het vertrek van VV Oldenzaal van het sportpark De Thij. Het Raadsprogramma 2022-2026 beschrijft dat jongeren graag verschillende activiteiten en (sport)verenigingen terug willen zien in hun wijk. Ook wordt genoemd dat sport belangrijk is in een kwalitatief goed ondersteuningsaanbod voor de inwoners. Om dit te waarborgen is een toekomstbestendig en vitaal nieuw sportpark De Thij belangrijk.				
Inhoud	<p>Door het vertrek van VV Oldenzaal komt de gemeente voor een herinrichtingsvraagstuk van het sportpark De Thij te staan. Dit vraagstuk wordt integraal bekeken waarbij enerzijds rekening gehouden wordt met de huidige gebruikers van het sportpark maar anderzijds ook met de andere opgaven waar de gemeente voor staat (bijvoorbeeld woningbouwopgave). Het voor dit onderzoek benodigde budget (€ 20.000) wordt conform het collegeadvies INTB-23-06123 integraal afgewogen bij de Kadernota 2025.</p> <p>Wanneer het benodigde budget niet wordt toegekend, is er geen budget beschikbaar om onderzoek te doen naar een nieuwe invulling van het sportpark. Het sportpark zal (langer) deels leeg blijven staan waardoor het eerder zal verpauperen.</p>				
Financiën	Budgetsoort	2025	2026	2027	2028
	Investering (krediet)				
	Exploitatiebudget	€20.000			
Acties	Het (laten) uitvoeren van een onderzoek naar de toekomst van Sportpark De Thij.				
Personele effecten	Het is de verwachting dat het (laten) uitvoeren van het onderzoek binnen de aanwezige personele capaciteit kan worden gerealiseerd.				

Volgnr.: 14					
Soort: Nieuw Beleid					
Sportaccommodaties:					
Akoestiekverbetering binnensportaccommodaties					
Doel (lange termijn)	Het verbeteren van de akoestiek in de binnensportaccommodaties				
Autonoom/ niet autonoom	Autonoom				
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	In het Raadsprogramma 2022-2026 spreekt de gemeente de ambitie uit dat haar sportieve ecosysteem vitaal en toekomstbestendig is. Daarbij horen sportaccommodaties die aansluiten bij de hedendaagse normen (waaronder verduurzaming) en wensen van de gebruikers.				
Inhoud	Uit onderzoek is gebleken dat sporthal De Kolk en de gymzalen niet aan de				

	akoestische norm van NOC*NSF/KVLO voldoen. Deze norm is overgenomen in de Arbocatalogus voor het primair en voortgezet onderwijs. Alleen sporthal De Thij, sporthal Vondersweijde (zonder tussenwand) en de gymzaal aan de Leliestraat voldoen aan de norm. Met tussenwand voldoet sporthal Vondersweijde niet aan de norm. Volgens de norm moet de nagalmtijd van een gymzaal minder dan 1,0 seconde zijn. Bij grotere sportaccommodaties is deze nagalmtijd wat ruimer, afhankelijk van het volume van de sportaccommodatie. Een slechte akoestiek kan ernstige gevolgen hebben voor de gezondheid en het welzijn van de gebruikers en vakleerkrachten. In het raadsbesluit met nummer (INTB-23-05947) is besloten de akoestische maatregelen te betrekken bij de integrale afweging van nieuw beleid in de Kadernota 2025.				
Financiën	Budgetsoort	2025	2026	2027	2028
	Investering (krediet)	€ 357.440			
	Exploitatiebudget				
Acties	Het uitvoeren van akoestische maatregelen in alle gymzalen, met uitzondering van de gymzaal aan de Leliestraat, en in alle sporthallen, met uitzondering van sporthal De Thij.				
Personele effecten	De verwachting is dat het (laten) uitvoeren van de akoestische maatregelen binnen de aanwezige personele capaciteit kan worden gerealiseerd.				

Volgnr.: 15-16	
Soort: Nieuw Beleid	
Sportaccommodaties:	
Aankoop Sportcafé de kolk	
Doel (lange termijn)	Aankoop sportcafé De Kolk
Autonoom/ niet autonoom	Autonoom
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	De aankoop van het sportcafé heeft geen directe relatie met het Raadsprogramma 2022-2026. Het betalen van een vergoeding voor het sportcafé is een contractuele en wettelijke verplichting bij het aflopen van het recht van opstal.
Inhoud	<p>In april 2025 loopt het opstalrecht af van sportcafé De Kolk. Bij het eindigen van het opstalrecht heeft de gemeente volgens artikel 10 van de notariële akte twee opties: a) opnieuw verlengen voor een periode van maximaal 30 jaar of b) de opstallen overnemen tegen de dan geldende taxatiewaarde.</p> <p>De huidige houder van het recht van opstal heeft aangegeven het sportcafé te willen verkopen dus een verlenging van het opstalrecht is niet aannemelijk. Hierdoor blijft de optie van overname tegen vergoeding over als het meest reële scenario. De te betalen vergoeding moet bepaald worden op basis van de taxatiewaarde. Hoe hoog deze vergoeding is, hangt af van de wijze van taxatie en is nu dus moeilijk te bepalen. Vooralsnog wordt een taxatiewaarde van € 300.000,- aangehouden. Dit is gebaseerd op het bedrag van een eerdere afgeketste aankoop van het sportcafé uit 2008 voor € 270.000, waarbij nu rekening wordt gehouden met het aflopende opstalrecht. De taxatie zelf kost € 2.500. Vanaf het moment van overdracht liggen de exploitatielasten bij de gemeente Oldenzaal. Deze zijn op dit moment nog niet bekend. Vooralsnog wordt een jaarlijkse exploitatielast van € 40.000 aangehouden. Het betalen van een vergoeding is, naast een contractuele verplichting, ook een wettelijke verplichting. Het Burgerlijk Wetboek (5:105 BW) geeft aan dat bij het tenietgaan van een opstal de gebouwen, werken en beplantingen van rechtswege overgaan naar de eigenaar van de onroerende zaak waarop het rustte. Artikel 99 lid 1 van het Burgerlijk Wetboek geeft aan dat de eigenaar hiervoor een vergoeding verschuldigd is aan de opstalhouder, tenzij in de akte van</p>

	<p>vestiging opstalrecht een uitzondering is opgenomen. Dit is niet het geval.</p> <p>Het overnemen van het sportcafé biedt de gemeente kansen bij de herontwikkeling van het gebied rondom sporthal De Kolk en de naastgelegen basisschool De Essen. In het accommodatieplan binnensport wordt namelijk nieuwbouw geadviseerd voor de sporthal net als nieuwbouw voor de basisschool De Essen vanuit het IHP. Wanneer het sportcafé in eigendom is van de gemeente, kan een integrale aanpak van dit gebied plaatsvinden. Wordt besloten het pand te slopen dan moeten we rekening houden met sloopkosten en het afboeken van de boekwaarde.</p> <p>Wanneer de gemeente het sportcafé niet in eigendom heeft, moet bij de herinrichting van het gebied rondom sporthal De Kolk en basisschool De Essen rekening gehouden worden met het (inpassen van het) sportcafé. Dit levert beperkingen op bij het optimaal inrichten van dit gebied. Als er, bij het aflopen van het opstalrecht, geen vergoeding betaald wordt, voldoet de gemeente niet aan de contractuele en wettelijke verplichtingen.</p>				
Financiën	Budgetsoort	2025	2026	2027	2028
	Investering (krediet)	€ 300.000			
	Exploitatiebudget	€ 42.500	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000
Acties	<p>De eerst actie is het laten uitvoeren van een taxatie. Wanneer dit plaatsvindt is afhankelijk van de voortgang van de gesprekken met de houder van de opstal. Met de taxatiewaarde worden de onderhandelingen gestart met de houder van de opstal. Na akkoord wordt een vaststellingsovereenkomst ondertekend waarmee het opstalrecht bij een notaris officieel beëindigd wordt en de eigendomsoverdracht naar de gemeente plaatsvindt. Het sportcafé wordt vervolgens door de gemeente Oldenzaal geëxploiteerd waarvoor in dit format kosten opgenomen zijn.</p>				
Personele effecten	<p>Het is de verwachting dat de werkzaamheden binnen de aanwezige personele capaciteit kan worden gerealiseerd.</p>				

Volgnr. 17	
Soort: Nieuw Beleid	
Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	
Viering 80 jaar vrijheid Oldenzaal	
Doel (lange termijn)	Bewustwording op de waarde van vrijheid bij burgers van de stad. Vrijheid is niet vanzelfsprekend. Het is goed als iedere generatie zich bewust is en blijft van de waarde van vrijheid en stil staat bij hen die hiervoor hebben gestreden.
Autonoom/ niet autonoom	Niet autonoom.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	De programmering rondom de viering van 80 jaar vrijheid in Oldenzaal verwoordt niet alleen de waarde van vrijheid in het kader van de Tweede wereldoorlog maar met name de educatieve activiteiten zorgen ook voor de vertaling naar de huidige tijd. Vrijheid kan namelijk op verschillende manieren ervaren worden. Vanuit de historie wordt de link gelegd met huidige gebeurtenissen in de wereld en dichtbij. Door de boodschap van vrijheid over te dragen wordt aangesloten bij gewenste maatschappelijke effecten als 'verbondenheid' en 'veiligheid' zoals verwoord in het Masterplan en Beleidskader Sociaal Domein. Verder sluit het aan bij de ambitie van Oldenzaal om de cultuur en historie van de stad te versterken en deze waarden op een eigentijdse manier zichtbaar en beleefbaar te maken voor jong en oud.

Inhoud	<p>Jaarlijks worden er in Oldenzaal activiteiten georganiseerd rondom Nationale feest- en gedenkdagen, maar in 2025 is er het een landelijk lustrumjaar. De viering van 80 jaar vrijheid. Een lokale werkgroep bestaande uit diverse betrokken partijen is bezig met de voorbereidingen van een uitgebreid programma voor dit lustrumjaar. Het streven is om de bewustwording van de waarden vrede, vrijheid, democratie en (rechts)gelijkheid te vergroten door zoveel mogelijk mensen te laten deelnemen aan onderdelen van het programma. Naast feestelijke activiteiten richt het programma zich op een sociaal-maatschappelijk en educatieve inhoud, bijvoorbeeld via tentoonstelling(en), lezingen en lesprogramma's met het basis- en voortgezet onderwijs.</p> <p>De organisatie ligt in handen van een lokale werkgroep bestaande uit diverse betrokken partijen. Het reguliere budget voor Nationale feest- en gedenkdagen is niet voldoende om de extra lustrumactiviteiten te financieren. Hiervoor wordt (net als in voorgaande lustrumjaren) om een extra bijdrage gevraagd. Voorheen werd hiervoor binnen de gemeentelijke financiën een reserve opgebouwd, maar dit is niet meer aan de orde. Vandaar dat 1 x in de vijf jaar een extra budget via de Programmabegroting ter besluitvorming aan de raad wordt voorgelegd. De gevraagde financiële bijdrage wordt door de werkgroep ingezet als cofinanciering voor het aanvragen van externe subsidies, fondsen en sponsoring. Via de verschillende activiteiten en de communicatie daarover verwacht de organisatie zoveel mogelijk inwoners van Oldenzaal en omgeving te bereiken. Bij de samenstelling van het programma wordt geprobeerd om voor alle leeftijden iets interessants te bieden. De activiteiten worden via verschillende kanalen onder de aandacht gebracht. Naast een communicatieplan over het centrale programma als één geheel zullen alle betrokken partijen ook verantwoordelijk zijn voor communicatie over de eigen programmaonderdelen en communiceren via eigen communicatiekanalen en richting eigen netwerk. Door samenwerking met elkaar en andere lokale partners als Oldenzaal promotie is het PR-bereik en organisatiekracht groot.</p>				
Financiën	Budgetsoort	2025	2026	2027	2028
	Investering (krediet)				
	Exploitatiebudget	20.000			
Acties	De uitvoering ligt bij een lokale werkgroep samen met het comité van Nationale feest- en gedenkdagen. Het budget kan in de vorm van een incidentele subsidie worden versterkt aan deze werkgroep. De stichting Oranjefeesten Oldenzaal is penvoerder van deze werkgroep en verantwoordelijk voor de financiën.				
Personele effecten	Geen				
Volgnr.: 18-20					
Soort: Nieuw Beleid					
Samenkracht en burgerparticipatie: Huisvesting Sociaal Plein in Ganzenmarkt 11					
Doel (lange termijn)	Verbeteren van de integrale toegang en stimuleren van samenwerking tussen partners binnen het Oldenzaalse sociaal domein.				
Autonoom/ niet autonoom	Niet autonoom				
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	5.2. Samenwerken in de keten (.....) De integrale toegang, het Sociaal Plein, is de eerste stap tot samenwerken in de keten. Het Sociaal Plein is de plek waar inwoners met al hun vragen terecht kunnen op het gebied van werk en inkomen, (jeugd)zorg, leefbaarheid, en ondersteuning. Dit Sociaal Plein is de verbindende schakel tussen de (soci-				

	ale) basisondersteuning en de toegang tot de eerste- en/of tweedelijnsondersteuning.																																																																																																																													
Inhoud	<p>Op 10 juli 2023 is bij het vaststellen van de Kadernota 2024 een motie aangenomen tot de oprichting 'Sociaal Maatschappelijk Hart van Oldenzaal'. Hier in zaten twee concrete oproepen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. uit te zoeken hoe een mogelijk 'Sociaal Maatschappelijk Hart van Oldenzaal' er uit kan zien; 2. na te gaan op welke termijn uitvoering hiervan haalbaar is en tegen welke kosten. <p>Deze opdracht is in de periode juli 2023 t/m heden uitgevoerd met ondersteuning van Kleissen Bouwmanagement en advies. Met diverse organisaties in onze stad zijn gesprekken gevoerd over de mogelijkheid en wens om aan te sluiten bij een huisvestingsinitiatief vanuit het Sociaal Plein. Veel gesproken organisaties zijn in de basis enthousiast om mee te doen, echter zijn er geen harde toezeggingen gedaan. De uitkomsten van deze inventarisatie is vertaald in een eerste ruimtebehoefte. Deze uitkomsten zijn gepresenteerd in het politiek forum van 22 januari 2024. Na het politiek forum is onderzoek gedaan naar passende locaties in Oldenzaal. Op basis van de benodigde m2 zijn hiervoor drie locaties geschikt (te maken). Dit betreft het stadhuis (verder: het huis van de stad), de Hoogelucht (verbouw en nieuwbouwvariant) en Ganzenmarkt 11 (de voormalige bibliotheek). De inpassingsstudie voor deze drie panden laat zien dat de ruimtebehoefte van de beoogd partners in de Hoogelucht onvoldoende passend is en grote bouwkundige ingrepen vraagt. De inpassingsstudie in zowel het huis van de stad, als in de Ganzenmarkt 11 is (eenvoudig) passend te maken. In het opgeleverde eindrapport zijn de volgende beoordelingscriteria gehanteerd en gescoord:</p>																																																																																																																													
	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="5">Beoordelingscriteria</th> </tr> <tr> <th></th> <th>Oude Bibliotheek</th> <th>Hooge Lucht (verbouw)</th> <th>Hooge Lucht (nieuwbouw)</th> <th>Stadhuis (huis van de stad)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="5">OMGEVING</td> </tr> <tr> <td>Locatie</td> <td>+</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>+</td> </tr> <tr> <td>Bereikbaarheid</td> <td>+</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>+</td> </tr> <tr> <td>Parkeergelegenheid</td> <td>+</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>+</td> </tr> <tr> <td>Verkeersveiligheid</td> <td>+</td> <td>+</td> <td>+</td> <td>+</td> </tr> <tr> <td colspan="5">RUIMTELIJK</td> </tr> <tr> <td>Ruimte</td> <td>+</td> <td>+</td> <td>+</td> <td>+</td> </tr> <tr> <td>Vrije indeelbaarheid</td> <td>+</td> <td>-</td> <td>+</td> <td>+</td> </tr> <tr> <td>Flexibiliteit</td> <td>+</td> <td>-</td> <td>+</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td colspan="5">GEBOUWCONDITIE</td> </tr> <tr> <td>Kwaliteit gebouw</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>+</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Installaties</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>+</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>Duurzaamheid</td> <td>+</td> <td>-</td> <td>+</td> <td>+</td> </tr> <tr> <td colspan="5">BELEVING</td> </tr> <tr> <td>Toegankelijkheid</td> <td>+</td> <td>+</td> <td>+</td> <td>+</td> </tr> <tr> <td>Esthetisch</td> <td>+</td> <td>0</td> <td>+</td> <td>+</td> </tr> <tr> <td>Ontmoeting faciliteren</td> <td>+</td> <td>+</td> <td>+</td> <td>+</td> </tr> <tr> <td colspan="5">PLANNING</td> </tr> <tr> <td>Klaar voor verbouwing</td> <td>+</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>Bestemmingsplan</td> <td>+</td> <td>+</td> <td>+</td> <td>+</td> </tr> <tr> <td>Huis van de Stad</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>+</td> </tr> <tr> <td colspan="5">FINANCIËEL</td> </tr> <tr> <td>(Ver)bouwkosten</td> <td>+</td> <td>+</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> </tbody> </table>	Beoordelingscriteria						Oude Bibliotheek	Hooge Lucht (verbouw)	Hooge Lucht (nieuwbouw)	Stadhuis (huis van de stad)	OMGEVING					Locatie	+	0	0	+	Bereikbaarheid	+	0	0	+	Parkeergelegenheid	+	-	-	+	Verkeersveiligheid	+	+	+	+	RUIMTELIJK					Ruimte	+	+	+	+	Vrije indeelbaarheid	+	-	+	+	Flexibiliteit	+	-	+	0	GEBOUWCONDITIE					Kwaliteit gebouw	0	0	+	0	Installaties	-	-	+	-	Duurzaamheid	+	-	+	+	BELEVING					Toegankelijkheid	+	+	+	+	Esthetisch	+	0	+	+	Ontmoeting faciliteren	+	+	+	+	PLANNING					Klaar voor verbouwing	+	-	-	-	Bestemmingsplan	+	+	+	+	Huis van de Stad	-	-	-	+	FINANCIËEL					(Ver)bouwkosten	+	+	-	-
Beoordelingscriteria																																																																																																																														
	Oude Bibliotheek	Hooge Lucht (verbouw)	Hooge Lucht (nieuwbouw)	Stadhuis (huis van de stad)																																																																																																																										
OMGEVING																																																																																																																														
Locatie	+	0	0	+																																																																																																																										
Bereikbaarheid	+	0	0	+																																																																																																																										
Parkeergelegenheid	+	-	-	+																																																																																																																										
Verkeersveiligheid	+	+	+	+																																																																																																																										
RUIMTELIJK																																																																																																																														
Ruimte	+	+	+	+																																																																																																																										
Vrije indeelbaarheid	+	-	+	+																																																																																																																										
Flexibiliteit	+	-	+	0																																																																																																																										
GEBOUWCONDITIE																																																																																																																														
Kwaliteit gebouw	0	0	+	0																																																																																																																										
Installaties	-	-	+	-																																																																																																																										
Duurzaamheid	+	-	+	+																																																																																																																										
BELEVING																																																																																																																														
Toegankelijkheid	+	+	+	+																																																																																																																										
Esthetisch	+	0	+	+																																																																																																																										
Ontmoeting faciliteren	+	+	+	+																																																																																																																										
PLANNING																																																																																																																														
Klaar voor verbouwing	+	-	-	-																																																																																																																										
Bestemmingsplan	+	+	+	+																																																																																																																										
Huis van de Stad	-	-	-	+																																																																																																																										
FINANCIËEL																																																																																																																														
(Ver)bouwkosten	+	+	-	-																																																																																																																										

	<p>Op de politieke avond van 10 juni 2024 bent u geïnformeerd over de motivatie van het huisvesten van de ontwikkeling Sociaal plein in de Ganzenmarkt 11. Op hoofdlijnen zijn de volgende argumenten hiervoor valide:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gelijkwaardig samenwerking • Laagdrempelig voor de inwoner • Voortvarende aanpak is mogelijk <p>In de Ganzenmarkt 11 kunnen partners gelijkwaardig samenwerken, de locatie is toegankelijk en laagdrempelig voor de inwoner en komt tegemoet aan de urgentie van de opgave. De locatie biedt de mogelijkheid om integraal samen te werken rondom de inwoner, en versterkt de mogelijkheid tot fysieke ontmoeting tussen partners in het Oldenzaalse sociaal domein.</p>				
Financiën	Budgetsoort	2025	2026	2027	2028
	Investing (krediet)	€3.250.000 (excl.BTW)			
	Kapitaallasten		€ 211.250	€ 208.813	€ 206.376
	Exploitatiebudget		€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
	Verwachte inkomst		€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000
	<p>Gezien het belang van het Sociaal plein neemt de gemeente Oldenzaal de jaarlijkse exploitatielasten van € 50.000 voor haar rekening (een vijfde deel van de kosten). Voor de onderverhuur van het pand verwachten we een indicatieve inkomst van circa € 200.000 per jaar. De verhuurprijs wordt uiteindelijk door een onafhankelijke makelaar vastgesteld. Het college acht het van belang dat het sociaal plein zowel inhoudelijk als financieel wordt gedragen door de partners in het sociaal plein. Waarbij de gemeente als vanzelfsprekend een van de partners is.</p>				
Acties	<p><u>Hoog over de volgende acties:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Definitief ontwerp gaan maken (en beelden over hoe het er uit kan gaan zien) • Met partners in gesprek over definitieve intentieverklaring om deel te nemen • Inrichten van stuurgroep uit organisaties die gaan meedoen • Definitieve (financiële) effecten voorleggen aan de gemeenteraad (go/no go) • Aanbesteden en uitvoering bouw 				
Personele effecten	Geen uitbreiding van personele capaciteit				

Volgnr.: 21-22	
Soort:Nieuw Beleid/Nieuw Aanvullend Beleid	
Maatwerkvoorzieningen/-dienstverlening:	
Inkoop jeugdhulp en Wmo 2025, invoering reële tarieven en implementatietraject.	
Doel (lange termijn)	Inkoop jeugdhulp en Wmo 2025, invoering reële tarieven en implementatietraject.
Autonoom/ niet autonoom	Autonoom voor wat betreft de tarieven en niet autonoom voor wat betreft het implementatietraject.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma	Paragraaf 5.1 Raadsprogramma: We realiseren aansluitende ondersteuningslijnen voor onze inwoners. Dat houdt in dat er voor elke doelgroep een toereikend aanbod beschikbaar is. Het is een wettelijke taak jeugdhulp en ondersteuning vanuit de Wmo te bieden.

2022-2026					
Inhoud	<p>De huidige contracten vanuit het Twents Ondersteunings Model (TOM) lopen eind dit jaar af en het nieuwe inkooptraject loopt voor zowel de jeugdhulp als de Wmo.</p> <p>Reële tarieven 2025 Jeugdhulp</p> <p>Er moeten nieuwe contracten worden afgesloten met een reële kostprijs voor de nieuwe producten. De tarieven jeugdhulp vallen (veel) hoger uit, vooral als het gaat om wonen en verblijf. Hierbij is rekening gehouden met het bieden van voldoende ondersteuning. De afgelopen jaren is de zorg behoorlijk verschaald, dit is nu bijgesteld. Ook zijn de kosten hoger geworden door CAO-ontwikkelingen en hogere kosten voor energie.</p> <p>De komende jaren gaan we ons inzetten om deze kosten te beperken. De acties daartoe zijn opgenomen in de regionale transformatiememo jeugdhulp. Deze zijn ook opgenomen in de inkoopbestekken en hierover worden afspraken gemaakt met de jeugdhulpaanbieders.</p> <p>Reële tarieven Wmo</p> <p>Ook voor wat betreft de Wmo dagbesteding en begeleiding individueel, zijn nieuwe inkoopafspraken in voorbereiding. Hierbij horen ook nieuwe reële tarieven. Een belangrijke wijziging ten opzichte van de huidige tarieven is dat deze inclusief reistijd en indirecte tijd zullen zijn. Vanuit het huidige TOM-model wordt hier op dit moment wel voor geïndiceerd. De nieuwe inkoop Wmo leidt naar verwachting tot een lichte stijging van de kosten (medium scenario). Het betreft een inschatting op basis van de productiecijfers 2023.</p> <p>Implementatie nieuwe inkoop 2025</p> <p>Er is sprake van een langjarige aanbesteding/inkoop (4 jaar met twee keer een jaar verlenging).</p> <p>Wat betreft de Wmo zijn er voor dagbesteding en begeleiding individueel nieuwe inkoopafspraken in voorbereiding. Er wordt niet langer gewerkt met het Twents Ondersteunings Model (TOM).</p> <p>Voor wat betreft de jeugdhulp is het TOM nog steeds van toepassing maar wel aanzienlijk aangepast. De medewerkers in de toegang en backoffice die hiermee gaan werken moeten worden geschoold in de gewijzigde opzet en te hanteren definities. In de backoffice moeten de gewijzigde productcodes e.d. worden ingevoerd. Voor betreft de Wmo geldt er een overgangsjaar. In dat jaar worden de lopende trajecten geherïndiceerd.</p> <p>Bij de jeugdhulp is er waarschijnlijk ook een overgangsjaar van toepassing (wordt nu juridisch onderzocht).</p> <p>Lopende trajecten in de jeugdhulp worden in het overgangsjaar zoveel mogelijk op natuurlijke momenten (tussen- of eindevaluatie) geherïndiceerd op basis van het nieuwe inkoopmodel.</p> <p>Trajecten jeugdhulp die lopen via externe verwijzers (huisarts, specialist, GI, school) vragen extra aandacht. Een huisarts mag volgens de nieuwe inkoopregels een maximaal aantal uren indiceren, waarna de casus naar de gemeente gaat. Dit brengt naar verwachting extra werk voor de gemeente met zich mee voor de toegang. Dit is structureel. Dit is overigens een van de acties om kosten voor trajecten jeugdhulp te beperken.</p> <p>De lokale regelgeving (verordening en regeling) voor jeugdhulp en Wmo moet gewijzigd worden.</p>				
Financiën	Budgetsoort	2025	2026	2027	2028
	Investering (krediet)				
	Exploitatiebudget Stijging tarieven jeugd Implementatie inkoop Wmo en jeugd	996.500 200.000	996.500	996.500	996.500
Acties	<p>Reële Tarieven 2025</p> <p>De komende jaren gaan we ons inzetten om deze extra kosten, zeker voor wat betreft de</p>				

jeugdhulp, te beperken. De acties m.b.t. de jeugdhulp daartoe zijn opgenomen in de Regionale Transformatiememo.
De kosten zijn exclusief de jaarlijkse indexering. Ze zijn ingeschat op basis van de productie in 2023 en betreffen een medium variant (er wordt gewerkt met bandbreedtes). Er is geen rekening gehouden met mogelijke positieve resultaten van nog in te zetten acties op basis van de Regionale Transformatiememo.

Basis Q1	2022 medium case		2023 worst case		2023 medium case	
Ambulant	147.000	2,3%	146.000	3,2%	111.000	2,4%
W&V	875.000	22,5%	842.000	25%	776.000	23%
Crises	237.000		17.000		17.000	
Advies	92.500		92.500		92.500	
	1.351.500		1.319.523		996.500	

Implementatie nieuwe inkoop

- Coördinatie van het implementatietraject Wmo en jeugd
- Scholing van de toegangsmedewerkers, team jeugd en team zorg en backoffice;
- Inrichten van de backoffice;
- herindiceren van lopende trajecten.
- Aandacht trajecten externe verwijzers jeugdhulp
- Aanpassen lokale regelgeving (verordening en regeling)

Het hierboven opgenomen budget is bedoeld voor zowel de Wmo als Jeugd. Het betreft de Reserve Sociaal Domein.

Personele effecten

Meer inzet fte's v.w.b. het implementatietraject

Volgnr.: 23-25	
Soort: Nieuw Beleid	
Communicatie:	
Organiseren burger en overheidsparticipatie	
Doel (lange termijn)	Binnen de organisatie, naar de samenleving en in samenwerking met het bestuur beter organiseren van burger en overheidsparticipatie.
Autonoom/ niet autonoom	Niet-Autonoom
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	In hoofdstuk 2 van het raadsprogramma "Dienstverlening, Oldenzaal, een gemeente met een gezicht" wordt benadrukt dat we niet denken voor de samenleving maar samen met de samenleving werken aan opgaven in de stad. Het goed vormgeven van participatie is hierbij onontbeerlijk.
Inhoud	In 2021 heeft de raad middels een motie aangegeven de meerwaarde van een participatieplatform te onderzoeken. Dit heeft geresulteerd in het platform "stem van Oldenzaal". Voor de coördinatie van dit platform is voor 2 jaar extra formatie toegekend (totaal € 80.000). Na een periode van 2 jaar (tot eind 2024) wordt geëvalueerd en besloten of we doorgaan met het platform. Mocht doorgedaan worden dan is er beheerbudget (beheer, onderhoud, technisch support etc.) voor het platform nodig van € 16.000,- per jaar en formatiebudget van € 40.000 per jaar (0.5 fte schaal 10). Deze formatie richt zich dan primair op (juist) gebruik van het platform en minder op de ondersteuning van de ambtelijke organisatie (zie onderstaand). Daarnaast constateren we dat vanuit de samenleving, het gemeentebestuur

	en de organisatie behoefte is om participatie beter neer te zetten en te organiseren. Dit is in de huidige formatie niet geborgd. In het verleden heeft boven formatieve formatie het participatiebeleid vormgegeven. Om participatie beter te organiseren is (zowel beleidsmatig maar ook ondersteuning aan de uitvoering) is extra formatie nodig van 0,67 fte op schaal 10 niveau. In combinatie met de formatie voor het platform wordt ingeschat dat hier voordeel uit te halen is en in totaal 1 fte benodigd is.				
Financiën	Budgetsoort	2025	2026	2027	2028
	Exploitatie P-kosten	€ 11.150	€ 111.150	€ 111.150	€ 111.150
	gesplitst				
	P-kosten platform	€ 47.500	€ 47.500	€ 47.500	€ 47.500
	P-kosten participatie	€ 63.650	€ 63.650	€ 63.650	€ 63.650
	Exploitatiebudget	€ 16.000	€ 16.000	€ 16.000	€ 16.000
Acties	Het continueren van het aansturen van het participatieplatform 'Stem van Oldenzaal'. Het actualiseren en borgen van participatie in de organisatie.				
Personele effecten	De groei van de organisatie met: <ul style="list-style-type: none"> - 0,5 fte coördinator participatieplatform (schaal 10) bij continuering participatieplatform; - 0,67 fte medewerker participatie (schaal 10). 				

Volgnr.: 26-27	
Soort: Nieuw Beleid	
Digitalisering: Aanschaf Bibob en ondermijningsapplicatie	
Doel (lange termijn)	Uitvoeren wet Bibob en tegengaan van ondermijnende criminaliteit.
Autonoom/ niet autonoom	Niet autonoom
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	Terugdringen van overlast en criminaliteit Tegengaan van ondermijnende, georganiseerde criminaliteit
Inhoud	Er is behoefte binnen de organisatie aan een informatiesysteem waarbinnen de werkprocessen Bibob en (signalen van) ondermijning gedigitaliseerd en ondersteund worden. Hiermee kunnen we ons werk gestructureerd en accuraat uitvoeren. Een informatiesysteem voor Bibob en ondermijning biedt specifieke functionaliteit voor: <ul style="list-style-type: none"> - Actiemanagement met checklists zodat duidelijk is voor medewerkers welke activiteiten in een Bibob-procedure uitgevoerd moeten worden. - Mogelijkheid tot samenwerking met betrokken partners op casuïstiek, zoals een externe Bibob adviseur die ondersteuning levert bij complexe bibob-vraagstukken; - Gespecialiseerde tools zoals netwerkkaarten om relaties in kaart te brengen tussen personen, bedrijven en objecten. Dit helpt om een goed beeld te krijgen van de stakeholders; - Het registreren van alle aspecten met betrekking tot het Bibob-proces, o.a. contactmomenten, documenten, besluiten. - Ondersteuning van AVG-proof werkwijze en ISO gecertificeerd;

	- Mogelijkheden tot datagestuurd werken door management rapportages & management dashboards.				
Financiën	Budgetsoort	2025	2026	2027	2028
	Investering (krediet)	€30.000			
	Exploitatiebudget	€15.000 + €2.310	€15.000 + €2.310	€15.000 + €2.310	€15.000 + €2.310
Acties	2024: Marktverkenning mogelijke leveranciers en applicaties. 2025: Inkoop en implementatie Bibob- en ondermijningsapplicatie.				
Personele effecten	De medewerkers kunnen meer gestructureerd hun werk doen met behulp van een Bibob en ondermijningsapplicatie. Een extra applicatie betekent ook dat deze (functioneel) beheert moet worden. We schatten de werkzaamheden vooralsnog in op 4 uur per maand (0,03 fte). Loonkosten 0,03 fte op basis van schaal 8 bedraagt €2.310				

Volgnr.: 28-31					
Soort: Nieuw Beleid					
Digitalisering: P&O Dashboards					
Doel (lange termijn)	P&O Dashboards				
Autonoom/ niet autonoom	Niet autonoom				
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	Dienstverlening: <ul style="list-style-type: none"> • 2.1 betrouwbare overheid; • 2.2 informatie voorziening en communicatie; • 2.6 slimmere dienstverlening 				
Inhoud	<p>Sinds 1 januari 2024 zijn we met de personeels- en salarisadministratie overgegaan van Visma Raet naar de gemeente Wierden. Wierden voert deze taken uit voor meerdere gemeenten. Voor meerdere gemeenten ontsluit gemeente Wierden managementinformatie over de personeels- en salarisgegevens. Het gaat dan o.a. om managementinformatie met betrekking tot formatie, bezetting, in- en uitstroom, ziekte, verlof, verlofregeling etc. Zodra de gemeente Oldenzaal overgestapt is op het functiewaarderingssysteem HR21 – waarvan de uitrol gepland staat in 2024 – kunnen ook wij aansluiten bij de standaard managementinformatie die gemeente Wierden aanbiedt. Met deze informatie krijgen we inzicht in de personele situatie van de organisatie, zowel financiële als personele. Ten behoeve van het inrichten en implementeren van de dashboards zijn 5 dagen consultancy nodig.</p> <p>Het benodigde investeringsbudget wordt gedekt uit de bestaande reserve digitalisering.</p>				
Financiën	Budgetsoort	2025	2026	2027	2028
	Exploitatiebudget (Incidenteel)	€10.000			
	Exploitatiebudget				
	Aan te vragen budget nieuw beleid Kadernota	€0			
Acties	2025: Implementatie en begeleiding P&O dashboard				

Personele effecten	Geen, na de implementatie zal met de bestaande formatie de dashboards gebruikt en onderhouden worden.
--------------------	---

Volgnr.: 32-33					
Soort: Nieuw Beleid					
Digitalisering: Digitale toegankelijkheid / uitvoering geven aan Visie Digitale overheid					
Doel (lange termijn)	Websites en apps laten voldoen aan de digitale toegankelijkheidseisen zoals vastgelegd in de Wet digitale overheid				
Autonoom/ niet autonoom	Autonoom				
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	Kwalitatief goede en slimme dienstverlening Toegankelijk en vriendelijk Digitale inclusie				
Inhoud	<p>De wet digitale overheid (Wdo) vereist dat we onze websites en apps toegankelijk moeten maken en houden. Daarnaast moeten we voor alle websites en apps toegankelijkheidsverklaringen publiceren. In de Visie Digitale overheid (INTB-24-06378) hebben we bepaald dat we uitvoering geven aan de minimaal wettelijk vereiste taken, waaronder het (laten) onderzoeken van toegankelijkheid, het publiceren van verklaringen daarover en het (doorlopend) werken aan de verbetering van onze digitale toegankelijkheid van onze websites en apps.</p> <p>De financiële consequenties voor het uitvoeren van de Visie Digitale overheid voor de Gemeente Oldenzaal hebben een enerzijds incidenteel karakter voor een bedrag van € 30.000 en bestaan anderzijds uit jaarlijks terugkerende uitgaven van € 42.000 per jaar.</p> <p>Dit structurele bedrag bestaat uit €32.000 t.b.v. 0,33 fte toegankelijkheidscoördinator en €10.000 voor het jaarlijks up-to-date houden van de wettelijke vereisten van de toegankelijkheidsaudits en toegankelijkheidsverklaringen. Zowel de incidentele- als de structurele kosten spelen vanaf 2025.</p> <p>Voor wat betreft de incidentele kosten is er een dekking vanuit de reserve digitalisering, maar voor de jaarlijks terugkomende kosten vragen wij deze op te nemen als nieuw beleid in de kadernota voor 2025.</p>				
Financiën	Budgetsoort	2025	2026	2027	2028
	Investering (krediet)				
	Exploitatiebudget	€10.000 + 32.000	€10.000 + €32.000	€10.000 + €32.000	€10.000 + €32.000
Acties	<p>2025: Uitvoeren van toegankelijkheidsaudits voor onze websites en apps.</p> <p>2025: Actualiseren toegankelijkheidsverklaringen op dashboard digitoegankelijk</p> <p>2025: Opstellen verbeterplan toegankelijkheid per website/app.</p>				
Personele effecten	<p>Uitbreiding formatie toegankelijkheidscoördinator/i-adviseur (schaal 10) met 0,33 fte voor het uitvoeren van de volgende werkzaamheden.</p> <ul style="list-style-type: none"> het (laten) uitvoeren van toegankelijkheidsaudits en het contact daarvoor met externe auditors; het ophalen van (technische) toegankelijkheidsrapporten bij leveran- 				

	<p>ciers;</p> <ul style="list-style-type: none"> • het verwerken van de resultaten in toegankelijkheidsverklaringen en het publiceren daarvan; • het functioneren als intern aanspreekpunt voor de organisatie betreffende digitale toegankelijkheid; • het creëren van bewustzijn in de organisatie door middel van trainingen.
--	---

Volgnr.: 34-35					
Soort: Nieuw Beleid					
Digitalisering: Aanschaf eDienst Mijn Inkomen					
Doel (lange termijn)	Kwalitatief goede dienstverlening bieden aan inwoners en ondernemers.				
Autonoom/ niet autonoom	Niet autonoom				
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	Raadsprogramma, thema dienstverlening <ul style="list-style-type: none"> - Slimmere dienstverleningsprocessen - Digitaal waar het kan, persoonlijk waar nodig 				
Inhoud	<p>Met de eDienst Mijn inkomen kunnen inwoners digitaal, zonder tussenkomst van een medewerker, informatie over hun eigen uitkering raadplegen en zelf acties uitvoeren. Doordat inwoners zelf digitaal specificaties kunnen opvragen hoeft de gemeente deze niet te printen en per post te versturen. Inwoners krijgen snel en eenvoudig toegang tot hun persoonlijke gegevens. De informatie is 24/7 bereikbaar, wat zorgt voor kortere lijnen tussen inwoners en de gemeente. Hiermee verbeteren we onze dienstverlening aan inwoners.</p> <p>Kort samengevat: de eDienst Mijn Inkomen biedt de volgende functionaliteiten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Real-time digitaal inzicht in betalingen; 2. Uitkeringsspecificaties en jaaropgaven digitaal inzien; 3. Nauw verbonden met Suite4Inkomen voor automatische verwerking van gegevens. 				
Financiën	Budgetsoort	2025	2026	2027	2028
	Exploitatiebudget (Incidenteel)	€25.000			
	Exploitatiebudget (Structureel)	€10.000	€10.000	€10.000	€10.000
Acties	2025: Installatie test en productieomgeving eDienst Mijn Inkomen. 2025: Inrichting eDienst Mijn Inkomen en livegang.				
Personele effecten	Beleid kan uitgevoerd worden binnen de bestaande formatie.				

Volgnr.: 36-37

Soort: Nieuw Beleid					
Digitalisering: Informatiegestuurd handhaven en uitvoering alcoholwet met CityControl					
Doel (lange termijn)	Veilige samenleving door slimmere handhaving				
Autonoom/ niet autonoom	Niet autonoom				
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	Terugdringen van overlast en criminaliteit				
Inhoud	<p>Onze BOA's/handhavers werken met het handhavingssystem CityControl van firma Sigmax. Via deze applicatie kunnen ze bekeuringen uitschrijven en informatie opzoeken over personen en voertuigen. Er zijn twee modules waarmee we CityControl willen uitbreiden:</p> <p>Met de nieuwe module informatiegestuurd handhaven krijgen we de mogelijkheid om waarnemingen/feiten te registreren, eigen vragenlijsten samen te stellen, hotspots aan te maken en managementinformatie te genereren. Hierdoor krijgen we inzicht in welk type overlast zich waar af speelt binnen de gemeente. Deze informatie kunnen we gebruiken om o.a. onze capaciteit in te zetten in lijn met de prioriteiten uit het toezicht en handhavingsbeleid.</p> <p>Met de nieuwe module alcoholwet binnen CityControl kunnen onze BOA's ook controles uitvoeren in het kader van de Alcoholwet. De volledige inspectielijst is beschikbaar en kan afgewerkt worden door onze BOA's. Een volledig feitenrapport cfm de Alcoholwet is noodzakelijk om bestuurlijke boetes op te kunnen leggen in geval misstanden worden geconstateerd. Ten aanzien van bestuurlijke handhaving van de alcoholwet geldt dat eventuele bestuurlijke boetes terugvloeien naar de gemeente.</p> <p>Op dit moment wordt het functioneel beheer van CityControl door de BOA's naast de reguliere handhavingstaken uitgevoerd. Met de uitbreiding van CityControl neemt de intensiteit van het gebruik van de applicatie toe. CityControl bevat zeer privacy gevoelige gegevens en moet daardoor o.a. voldoen aan de strenge eisen van de Wet politiegegevens. Dit vraagt ook om het functioneel beheer van CityControl beter te organiseren. We verwachten dat er 0,11 fte extra functioneel applicatiebeheer (4 uur per week) nodig is voor CityControl.</p>				
Financiën	Budgetsoort	2025	2026	2027	2028
	Exploitatiebudget (Incidenteel)	€3.000			
	Exploitatiebudget (Structureel)	€6.250 + €8.470	€6.250 + €8.470	€6.250 + €8.470	€6.250 + €8.470
Acties	2025: Implementatie module informatiegestuurd handhaven in CityControl 2025: Implementatie module alcoholwet in CityControl.				
Personele effecten	Om CityControl in te richten en de applicatie (incl. de extra modules) te beheeren is 0,11 fte extra functioneel beheer nodig (4 uur per week). Loonkosten 0,11 fte op basis van schaal 8 bedraagt €8.447.				

Soort: Nieuw Beleid					
Digitalisering: Functioneel beheerder Domein Ruimte (schaal 8 = € 77.000)					
Doel (lange termijn)	Het kunnen opvangen van ontwikkelingen op ICT gebied door het plaatsen van een extra Functioneel Beheerder 0,6 – 1 fte binnen domein Ruimte.				
Autonoom/ niet autonoom	Niet autonoom				
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	Het digitaal kunnen borgen van de processen die allemaal op elkaar moeten aansluiten en systemen die met elkaar moeten kunnen werken (communiceren) in het kader van de Omgevingswet.				
Inhoud	Door ontwikkelingen in de ICT wordt het functioneel beheer steeds complexer en uitgebreider. Voor de huidige inhoudelijk deskundigen op de diverse vakgebieden kan dit er niet bij gedaan worden. De specialistische kennis ontbreekt. Wel kunnen de lichte, direct op de inhoud van het werk relevante werkzaamheden bij de vakinhoudelijke medewerkers blijven liggen.				
Financiën	Budgetsoort	2025	2026	2027	2028
	Investing (krediet)				
	Exploitatiebudget	€ 77.000	€ 77.000	€ 77.000	€ 77.000
Acties	Het inrichten en uitvoeren van Functioneel beheer voor RX-Mission (Vergunningen, toezicht en handhaving voor APV, bouwen en milieu)				
Personele effecten	De groei van de organisatie met 0,6 – 1 fte functioneel beheer. (schaal 8)				

Volgnr.: 39					
Soort: Nieuw Beleid					
Digitalisering: Duurzame digitale toegankelijkheid e-Depot					
Doel (lange termijn)	Duurzame digitale toegankelijkheid van ons digitale archief realiseren middels aansluiting op een e-Depot.				
Autonoom/ niet autonoom	Autonoom				
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	Dienstverlening, <ul style="list-style-type: none"> • 2.2 informatie en communicatie; • 2.3 digitaal waar het kan en persoonlijk waar nodig; • 2.7 toegankelijk en vriendelijk. 				
Inhoud	<p>Vanaf 2029 moeten we als gemeente volgens de verplichtingen van de Archiefwet digitaal archief hebben overgeplaatst naar een e-Depot. Vanuit het IT platform Twente (Expertteam Duurzame Toegankelijkheid) is een businesscase uitgewerkt met diverse sporen om te komen tot aansluiting op een e-Depotoplossing.</p> <p>We hebben het spoor gekozen om mee te doen aan een proefopstelling. Doel hiervan is om door middel van proefoverbrengingen te onderzoeken wat de mogelijkheden en voorwaarden zijn om aan te sluiten bij een bestaand e-Depot, te weten het Drents Archief.</p> <p>Voor kan worden overgegaan tot de daadwerkelijke overbrenging is echter een intensieve voorbereiding nodig. Het e-Depot vraagt een geheel van beleid, processen en procedures die op orde moet zijn. Deze voorbereiding is op te delen in twee fasen.</p>				

	<p>Vorbereidingen: fase 1 (2025-2026) Gemiddeld genomen is er twee jaar voorbereidingstijd nodig voor documenten kunnen worden overgebracht naar het e-Depot. Als gemeente Oldenzaal hebben we meer voorbereidingstijd nodig dan de gemiddelde twee jaar, omdat we onze basis informatiebeheer nog niet voldoende op orde hebben om te kunnen voldoen aan de voorwaarden die nodig zijn om aan te kunnen sluiten op het e-Depot. Voor we kunnen starten met de concrete voorbereidingen, dienen we minimaal de volgende stappen ondernomen te hebben:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Opstellen Project Start Architectuur (PSA). Bepalen welke positie het e-depot heeft in het applicatielandschap. 2. Het kwaliteitssysteem Informatiebeheer moet ingericht worden. 3. Opstellen digitale bewaarstrategie en preserveringplan, inclusief vastgesteld metadataschema (TMLO is goed, MDTO is wenselijk) 4. De informatie moet worden opgeschoond. Welke informatie moet worden bewaard of worden vernietigd. 5. Informatiebeheerplan per domein. <p>NB: Fase 2 zal starten na 2026. Dan zal een I-investering nodig zijn voor het e-depot</p>				
Financiën	Budgetsoort	2025	2026		
	Exploitantiebudget (tijdelijke inzet personeel)	75.000	75.000		
Acties	2025: Project Start Architectuur opgesteld 2025: Kwaliteitssysteem ingericht & geïmplementeerd 2025: Digitale bewaarstrategie en preserveringplan vastgesteld 2025-2026: Informatie opschonen. Welke informatie moet worden bewaard of vernietigd. 2025: Informatiebeheerplan per domein opgesteld				
Personele effecten	Het uitvoeren van de voornoemde acties kan niet uitgevoerd worden binnen de bestaande formatie. Inhuur of uitbreiding van bestaande formatie is noodzakelijk.				

Volgnr.: 40-41	
Soort: Nieuw Beleid	
Beheer overige gebouwen en gronden:	
Aanpassing klimaatinstallatie gemeentewerf	
Doel (lange termijn)	Het beschikbaar stellen van een krediet voor de aanpassing van de klimaatinstallatie van de gemeentewerf in 2025.
Autonoom/ niet autonoom	Autonoom, Volgens de Arboret zijn wij als gemeente verantwoordelijk voor een gezonde en veilige werkomgeving. Daarom zijn we verplicht om, op grond van artikel 3 van de Arboret en hoofdstuk 6, afdeling 1, artikelen 6.1 en 6.2 van het Arboretbesluit, het klimaatstelsel van de werf aan te passen. Deze voorschriften waarborgen dat de temperatuur en luchtverversing op de arbeidsplaats geen schade aan de gezondheid veroorzaken en dat er voldoende niet-verontreinigde lucht aanwezig is.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	In het raadsprogramma onder 4.2 Actief Werken aan het Klimaatakkoord werkt Oldenzaal aan de vermindering van CO ₂ -uitstoot. In 2030 moeten maatschappelijke gebouwen voldoen aan het Klimaatakkoord, met een CO ₂ -reductie van minimaal 55%. Om extreme klimaatverandering te beperken, gaat Oldenzaal stap voor stap minder CO ₂ uitstoten. De focus ligt vooral op de 'Gebouwde omgeving' door energieverbruik (gas) te verminderen en goede isolatie van gebouwen.

Inhoud	<p>Medewerkers van de gemeentewerf klagen over het binnenklimaat in de kantoren, vooral tijdens de zomer wanneer het erg warm wordt. Dit resulteert in gezondheidsklachten zoals hoofdpijn, vermoeidheid en concentratieproblemen. Op grond van artikel 3 van de Arbowet en aanvullend hoofdstuk 6, afdeling 1, artikel 6.1 en, met name, artikel 6.2 van het Arbobesluit, is het aanpassen van het klimaatsysteem op de werf een vereiste. Deze voorschriften zijn van vitaal belang voor het welzijn van de werknemers omdat ze waarborgen dat de temperatuur en luchtverversing op de arbeidsplaats geen schade aan de gezondheid veroorzaken en voldoende niet-verontreinigde lucht aanwezig is.</p> <p>De huidige installatie is 18 jaar oud en bevindt zich aan het einde van zijn technische levensduur. In 2030 moeten maatschappelijke gebouwen voldoen aan het Klimaatakkoord. Dit betekent dat minimaal een CO2-reductie van 55% moet worden behaald. Dit biedt een geschikt moment om te investeren in verduurzaming. Het gebouw moet ook voldoen aan de eisen vanuit wet- en regelgeving. Dit omvat minimumeisen voor de energieprestatie van nieuwe gebouwen, certificering van gebouwen, en regelmatige keuring van cv-ketels en aircosystemen.</p>				
Financiën	Budgetsoort	2025	2026	2027	2028
	Investering (krediet)	€ 586.798			
	Kapitaallasten		€ 45.222	€ 44.676	€ 44.130
	Besparing energielasten		- € 14.586	-€ 14.586	-€ 14.586
Acties	<p>Na goedkeuring van het nieuwe beleid starten wij met de voorbereiding. Nadat het krediet voor de aanpassing van de klimaatinstallatie is toegekend, kunnen wij de aanbesteding opstarten. In het eerste kwartaal van 2025 beginnen wij met de werkzaamheden, die in de loop van 2025 gereed zullen zijn.</p>				
Personele effecten	<p>Het is de verwachting dat de werkzaamheden binnen de aanwezige personele capaciteit kan worden gerealiseerd.</p>				

Volgnr: 42	
Soort: Nieuw Beleid	
Aantrekkelijk werkgever & organisatieontwikkeling:	
<ul style="list-style-type: none"> - Recruitment structurele formatie (1 fte, schaal 10, nieuw)) - Leren & ontwikkelen structurele formatie (1fte, schaal 10, nieuw)) - Organisatieontwikkeling (structureel, nieuw) - Maatregelen om aantrekkelijke werkgever te blijven (nieuw) 	
Doel (lange termijn)	<p>Formatie van het team P&O (mensen en middelen) zodanig op orde brengen, dat voor de komende jaren voldoende capaciteit beschikbaar is om te voldoen aan de benodigde instroom, de ontwikkeling van organisatie & medewerkers en behoud van medewerkers, zodat de gewenste kwantitatieve en kwalitatieve bezetting van de teams gerealiseerd kan worden.</p> <p>Uitstroom door (pré-)pensionering tussen nu en 2030 is nagenoeg 20% (64 collega's). Daar bovenop komt de reguliere uitstroom van naar schatting 50 collega's.</p>
Autonoom/ niet autonoom	Niet autonoom
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	In het raadsbeleidsprogramma zijn diverse ambities omschreven waarbij een goed functionerende en werkende ambtelijke organisatie van groot belang is. Daarnaast heeft de raad specifiek m.b.t. dienstverlening een aantal ambities geformuleerd.
Inhoud	

Financiën	Budgetsoort	2025	2026	2027	2028
	Investering (krediet)				
	Exploitatiebudget	285.000	285.000	285.000	285.000
Acties	Zie onder: Middelen en Mensen				
Personele effecten					

Gemeente Oldenzaal heeft ambitieuze doelstellingen en mooie plannen. Daarnaast zetten we structureel in op een stevige, kwalitatieve (bedrijfsvoerings)basis die op orde moet zijn en blijven. Om deze doelstellingen te verwezenlijken en tegelijkertijd onze dienstverlening op peil te houden en te verbeteren, moeten we ons als organisatie blijven ontwikkelen. Hiervoor is het belangrijk dat we goede mensen binnenhalen en behouden. Want medewerkers zijn essentieel voor de kwaliteit van de uitvoering van het werk, de cultuur van de organisatie en de verbinding van de onze organisatie met de samenleving.

In een wereld die constant in beweging is, is het belangrijk om de toekomstbestendigheid van onze organisatie te waarborgen. We moeten niet alleen vanuit het hier en nu kijken, maar ook anticiperen op de vragen van morgen. Verandering is een constante en onze organisatie moet in staat zijn om zich aan te passen en te evolueren. Hiervoor zijn mensen en middelen nodig.

Binnen de gemeente Oldenzaal is, middels het programma contact, de afgelopen jaren ingezet op het continueren en het verbeteren van de dienstverlening. Ook het team P&O heeft zich vnl. gericht op het verbeteren van de (interne) dienstverlening. De huidige formatie van P&O gaf daarnaast onvoldoende ruimte voor inzet op strategische thema's en vraagstukken.

Het strategisch vermogen en de organisatiebrede strategische capaciteit zijn de afgelopen jaren achtergebleven voor wat nu nodig is. Dit belemmert de mogelijkheden om ons als organisatie toekomstbestendig te ontwikkelen. Extra (strategische) capaciteit inzetten en ontwikkelen is essentieel voor de duurzame groei en het aanpassingsvermogen van de organisatie, zodat we ons ontwikkelen en klaar zijn voor de nieuwe uitdagingen.

Geschikte medewerkers aantrekken en - even belangrijk – ontwikkelen en behouden, is en wordt de komende jaren een uitdagende opgave. Dit gezien de krapte op de arbeidsmarkt, het groot aantal medewerkers dat met pensioen gaat en daar bovenop een steeds groter verloop van medewerkers. De groeiende vraag naar personeel met strategische denkkracht, specifieke kennis en vaardigheden met betrekking tot de taken waarvoor onze gemeente Oldenzaal staat, is een uitdaging. Dit vraagt een investering in middelen en mensen.

Tevens blijkt uit verschillende benchmarks dat de formatie op het gebied van P&O t.o.v. vergelijkbare gemeenten fors achter blijft. Hieronder wordt op verschillende onderdelen geschetst welke extra inzet minimaal benodigd is. Alles bij elkaar opgeteld zal er circa € 425.000 per jaar extra benodigd zijn om invulling te geven aan de geschetste uitdagingen. Het college kiest ervoor om een dit nu deels, voor een bedrag van € 285.000, mee te nemen als nieuw beleid. Het is aan de organisatie hoe dit zo optimaal mogelijk wordt ingevuld. Hiermee is het college er van overtuigd dat we op het gebied van aantrekkelijk werkgeverschap en organisatieontwikkeling een grote stap kunnen zetten. Deze extra inzet is benodigd om ook toekomstbestendige en wendbare organisatie te blijven.

Toelichting verschillende onderdelen

Mensen

	Fte Schaal 10	2025	2026	2027	En verder
Recruitment structureel personeel	1	95.000,-	95.000,-	95.000,-	Ja
Recruitment structureel middelen (niet honoreren)		45.000,-	45.000,-	45.000,-	Ja
Leren&ontwikkelen structureel	1	95.000,-	95.000,-	95.000,-	Ja
Organisatieontwikkeling structureel	1	95.000,-	95.000,-	95.000,-	Ja
Organisatieontwikkeling Incidenteel (niet honoreren)	1	95.000,-	95.000,-	95.000,-	Nee
Maatregelen om aantrekkelijke werkgever te blijven	pm	pm	pm	pm	

Het college kiest ervoor om een dit nu deels, voor een bedrag van € 285.000, mee te nemen als nieuw beleid. Onderbouwing algemeen:

Autonome ontwikkeling a.g.v groei personeelsbestand, complexere wet- en regelgeving + beleidsrijke cao. Dit zorgt voor veel opstellen/bijstellen en uitvoeren van beleid en regelingen.

0,5 fte P&O advies ingeleverd in 2019 tijdens bezuinigingsronde.

De formatie van het team P&O is niet meegegroeid in de loop der jaren, daar waar de P&O-teams van andere gemeenten in de afgelopen 5 jaar ruim 1,5 keer zo groot zijn geworden.

Om een aantrekkelijke werkgever te blijven, in concurrentie met omliggende gemeenten en organisaties, moeten we investeren in het behoud van medewerkers. In het licht van de uitstroom van 64 collega's (aow) en naar verwachting circa 40 tot 50 personen reguliere uitstroom per jaar, is hierdoor veel werk te doen. Team P&O heeft hierin een initiërende, adviserende en organiserende rol.

Recruitment

- Employer branding - werkgeversmerk Oldenzaal uitbouwen;
- Organiseren van events: banenmarkt, meet&greet op de werkplek etc.;
- (Digitale) Kanalen inzetten: LinkedIn / facebook / Instagram;
- Arbeidsmarktcommunicatie: teasers, teksten, filmpjes etc.;
- Samenwerking onderwijs, banenbeurzen en andere creatieve activiteiten;
- Interne afstemming planning en organisatie recruitment en instroom/onboarding.

Middelen recruitment

Het budget voor vacatures (525207901 Kosten voorziening vacatures) is in 2019 flink naar beneden bijgesteld. Reden was: personeelsstop en dus geen werving. Inmiddels is de arbeidsmarktkrapte zodanig, dat veel kosten worden gemaakt om Oldenzaal goed te (blijven) positioneren in de arbeidsmarkt. Het voorstel is om het budget voor recruitmentmiddelen te verhogen van € 4.500,- naar € 50.000,-.

Dit budget is benodigd voor de verwachte recruitmentkosten voor o.a. het draaien van eigen wervingscampagnes, vacaturemarkten, autorisaties op sociale media (o.a. LinkedIn licenties, plaatsing vacatures op jobboards, inzet recruitmenttools om inclusiever en persoonlijker te werven, marketingcampagnes, screening en assessments).

Leren & ontwikkelen

- Visie op leren & ontwikkelen;
- In contact met teamleiders over lange en korte termijn behoefte kwaliteit en kwantiteit personeel (strategische personeelsplanning);
- Vertalen naar ontwikkelingsbehoefte teams en mensen;
- In beeld brengen potentieel in de domeinen/teams;
- Potentieel en behoefte vertalen naar een mix van opleiding/training (Oldenzaal Academie / Twentse Kracht / trainingsbureaus / webinars / meester-gezel constructies);
- Kweekvijvers en leerroutes organiseren;
- Onderzoeken regionale samenwerking met bijv. learning academy Hengelo en/of Enschede

Organisatieontwikkeling structureel

De buitenwereld verandert voortdurend. Dit vraagt een wendbare en lerende organisatie, die telkens meebeweegt met de vragen en opgaven waarmee we als gemeente te maken hebben. Deze toekomstbestendigheid vraagt sturing en aandacht om als organisatie te blijven ontwikkelen en daardoor vanuit de volledige breedte van de organisatie in te spelen op veranderingen.

Vanuit team P&O missen we een organisatieadviseur die zich hierop richt.

Organisatieontwikkeling incidenteel

Voor de komende tijd is een extra impuls nodig op het gebied van organisatieontwikkeling. Richtinggeven, tijdig zicht op capaciteit, keuzes durven maken, helderheid van rollen en taken zijn oa aspecten die de komende paar jaar extra aandacht vragen. Daarom is het management gestart met een traject om deze ontwikkeling te realiseren. Externe begeleiding is hiervoor inmiddels aangetrokken. Ook aan de interne kant vraagt dit extra inzet voor advisering en begeleiding. Vanuit het team P&O is deze capaciteit momenteel niet beschikbaar.

Aantrekkelijk werkgeverschap

Om een aantrekkelijke werkgever te blijven, zijn middelen nodig die we kunnen inzetten. Te denken aan bijvoorbeeld uitbreiding van het IKB met bijv. warmtepomp, en het vergoeden van woon-werkverkeer wat wij als een van de weinige sectoren/werkgevers niet doen.

Volgnr: 43					
Soort: Nieuw (onderdeel training en agressie)					
Facilitair:					
- Arbo/veiligheid: nieuwe bureostoelen (Lineair, 10 jaar, nieuw aanvullend)					
- Training agressie & geweld en BHV training (Nieuw)					
Doel (lange termijn)	Arbo/veiligheid				
Niet autonoom					
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	Nvt				
Inhoud					
Financiën	Budgetsoort	2025	2026	2027	2028
	Investering (krediet) (Burostoelen)	240.000,-			

	Exploitatiebudget (training agressie & geweld en BHV-training)	€ 80.000			
	Veilige dienstverlening algemeen	Pm	Pm	Pm	Pm
Acties	<ul style="list-style-type: none"> - De bureaustoelen zijn binnenkort 10 jaar oud en aan vervanging toe. Betreft Stadhuis én Gemeentewerf (300 stuks). Aanschaf in 2025 of 2026. - Veilige dienstverlening: in beeld moet worden gebracht welke investering dit vraagt in algemene zin. Daarnaast is extra budget nodig voor de training agressie & geweld en bedrijfshulpverlening. 				
Personele effecten					

Bijlage 3. Toelichtingen voorstellen aanvullend beleid 2025

Volgnr.: 44-48					
Soort: Aanvullend Beleid					
Verkeer en vervoer:					
Uitvoering verkeersknelpunten 2025-2028					
Doel (lange termijn)	Uitvoering van de door de gemeenteraad vastgestelde lijst van verkeersknelpunten in Oldenzaal. Jaarlijks wordt deze lijst door de gemeenteraad geactualiseerd.				
Autonoom/ niet autonoom	Autonoom				
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	Passend binnen de geformuleerde ambitie binnen Programma 2 Bereikbaarheid en openbare Ruimte "Een goed bereikbare en verkeersveilige stad met minder uitstoot".				
Inhoud	Naar aanleiding van een inventarisatie van alle verkeersonveilige punten in Oldenzaal is een groslijst opgesteld. Hier is een prioritering in aangebracht. De Raad heeft besloten op basis van deze prioritering de knelpunten aan te pakken en jaarlijks de lijst te laten terugkomen				
Financiën	Budgetsoort	2025	2026	2027	2028
	Investing (krediet)	300.000	300.000	300.000	300.000
	Exploitatiebudget				
Acties	Uitvoering aan de hand van de knelpuntenlijst				
Personele effecten	Geen				

Volgnr.:49					
Soort: Aanvullend beleid					
Openbaar groen en (openlucht) recreatie					
Bijdrage herstel beschoeiing Het Rutbeek en Het Hulsbeek					
Doel (lange termijn)	Eenmalige bijdrage herstel beschoeiing vijvers Het Rutbeek en Het Hulsbeek.				
Autonoom/ niet autonoom	Autonoom. De bestuurders van de 14 Twentse gemeenten hebben 4 april 2024 besloten financieel bij te dragen.				
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	In het raadsprogramma 'Samen vooruit, juist nu '2022-2026' wordt opgemerkt om de onderlinge samenwerking tussen de 14 Twentse gemeenten en de samenwerking met andere partners in Twente te versterken.				
Inhoud	<p>De beschoeiingen bij Het Rutbeek en Het Hulsbeek dateren uit de jaren 70/80 van de vorige eeuw. Bij de oprichting van de voormalige Regio Twente in 1994 zijn de parken 'om niet' overgedragen aan de Regio Twente. Waarschijnlijk zijn de waarden van de beschoeiingen toen niet in de begroting van Regio Twente opgenomen (er kan niets over worden gevonden). Toen had al een investeringsplan opgesteld kunnen worden maar dat is niet gebeurd.</p> <p>Het is van belang om te investeren in het aanbrengen van nieuwe (vervanging) beschoeiing voor zowel Het Rutbeek als Het Hulsbeek om de veiligheid van de gasten te waarborgen. Recentelijk heeft Recreatieschap Twente geconstateerd dat er meerdere verzakkingen hebben plaatsgevonden en dat er zand achter de huidige slechte damwanden of palen begint weg te spoelen. De veiligheid komt daardoor in gevaar. Het Recreatieschap Twente heeft geen financiële middelen om de beschoeiing te herstellen en zal zonder financiële bijdrage van de gemeenten een lening af moeten sluiten.</p> <p>In het bestuurlijk overleg Recreatieschap Twente van 8 februari 2024 is aangegeven dat dit niet wenselijk is en is gevraagd om een begrotingswijziging. Vervolgens is in het bestuurlijk overleg van 4 april 2024 ingestemd met een eenmalige bijdrage door alle 14 gemeenten (totaal € 1,5 miljoen welke door het Recreatieschap in een reserve wordt gestort) Jaarlijks zal het Recreatieschap de kapitaallasten die de investering van € 1,5 miljoen met zich meebrengt dekken via een bijdrage vanuit de reserve. Voor het recreatieschap een jaarlijks neutrale operatie.</p> <p>De gemeentelijke financiële bijdrage, gebaseerd op inwoneraantal zal in 2025 apart worden gefactureerd en niet verwerkt in de gemeentelijke bijdrage. Voor de gemeente Oldenzaal betekent het een incidentele bijdrage van ca. € 63.438 (gebaseerd op peiljaar 2023 aantal inwoners is 31.719 x € 2,00) in 2025.</p>				
Financiën	Budgetsoort	2025	2026	2027	2028
	Investering (krediet)				
	Exploitatiebudget (eenmalige bijdrage)	€ 63.438			
Acties	Het herstel van de beschoeiing zal in opdracht van het Recreatieschap Twente worden uitgevoerd				

Personele effecten	Geen
--------------------	------

Volgnr.: 50-54					
Soort: Aanvullend Beleid					
Openbaar groen en (openlucht) recreatie					
Vervanging speelvoorziening Openbaar Groen 2025-2028					
Doel (lange termijn)	Het veilig en in goede staat houden van de diverse speeltoestellen				
Autonoom/ niet autonoom	Autonoom				
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	Passend binnen de geformuleerde ambitie binnen Programma 2 Bereikbaarheid en Openbare Ruimte "Er is meer groene ruimte voor ontmoeten, rusten en bewegen"				
Inhoud	Als onderdeel van de beheersplannen speeltoestellen (zowel bij scholen als in het openbaar groen) staan voor 2025 tot en met 2028 de noodzakelijke investeringen voor vervanging speelvoorzieningen openbaar groen gepland. De lasten worden geactiveerd en er is een jaarbudget voor het onderhoud en gedeeltelijke vervangingen.				
Financiën	Budgetsoort	2025	2026	2027	2028
	Investering (krediet)	€ 99.000	€ 109.000	€ 38.000	€ 182.000
	Exploitatiebudget				
Acties	Uitvoering geven aan het onderhoud/vervanging conform het geldende beheerplan.				
Personele effecten	Kan binnen bestaande formatie				

Volgnr.: 56 58, 60, 62, 63					
Soort: Aanvullend Beleid					
Riolering:					
Kredieten t.b.v. Glinde Hooiland 2025-2028					
Doel (lange termijn)	Revitalisering openbare ruimte woonwijk Glinde Hooiland. Klimaat robuuste woonwijk (minder wateroverlast en risico's hitte) met een goed te beheren rioolstelsel.				
Autonoom/ niet autonoom	Autonoom				
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	De maatregelen zijn gevolgen van eerder ingezette keuzes van de gemeenteraad. Het Raadsprogramma laat een duidelijke lijn zien waarin ze Oldenzaal willen laten groeien naar een Klimaatrobuuste stad en waar omgekeerd ontwerpen (waar mogelijk) een uitgangspunt is.				
Inhoud	De (extra) kosten voor de periode 2025-2028 komen grotendeels voort uit autonome ontwikkelingen en onontkoombare (wettelijke) ontwikkelingen. Ten opzichte van 2024 is de projectplanning geactualiseerd in jaartallen en budgetten. Dekking vindt plaats via de baten rioolrecht.				
	De riolering in Glinde-Hooiland is zo oud dat beheer op orde in de knel dreigt te komen. Vanuit de zorgplicht voor afvalwater is uitstel van deze watermaatregelen niet verantwoord. Dit is een autonome ontwikkeling. De klimaatverandering en de verplichtingen vanuit het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie zorgen voor onontkoombare (wettelijke) ontwikkelingen. Om deze wijk klimaat robuust te maken zal er ingegrepen moeten worden in de openbare ruimte. Dit				

	nu niet doen, terwijl straten worden aangepakt voor riolering is niet efficiënt. Tenslotte zijn de maatregelen gevolgen van eerder ingezette keuzes van de gemeenteraad. Het Raadsprogramma laat een duidelijke lijn zien waarin doelstelling is Oldenzaal te laten toegroeien naar een klimaat robuuste stad en waar omgekeerd ontwerpen (waar mogelijk) een uitgangspunt is.				
Financiën	Budgetsoort	2025	2026	2027	2028
	Investering (krediet)	€150.000	€ 1.650.000	€2.650.000	€1.150.000
	Exploitatiebudget				
Acties	Uitvoering geven de geplande investeringen Glinde-Hooiland, conform jaarschijven				
Personele effecten	Kan binnen bestaande formatie				

Volgnr.: 64-72					
Soort: Aanvullend beleid					
Sportaccommodaties:					
Investeringen Sportcomplexen divers					
Doel (lange termijn)	Om de gemeentelijke sportvelden bespeelbaar te houden moeten de renovatie-investeringen meegenomen worden bij de integrale afweging van nieuw beleid in de kadernota 2025. Doel is om hiervoor budget beschikbaar te krijgen in de Programmabegroting 2025.				
Autonoom/ niet autonoom	Niet autonoom, volgens het huidige sportbeleid en afspraken zijn wij als gemeente verantwoordelijk voor het veilig en bespeelbaar houden van de gemeentelijke sportvelden.				
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	Het Raadsprogramma 2022-2026 beschrijft dat jongeren graag verschillende activiteiten en (sport)verenigingen terug willen zien in hun wijk. Ook wordt genoemd dat sport belangrijk is in een kwalitatief goed ondersteuningsaanbod voor de inwoners.				
Inhoud	Slechte sportvelden zijn een gevaar voor de gezondheid. Om de gemeentelijke sportvelden veilig en bespeelbaar te houden is periodieke renovatie noodzakelijk. Bij niet tijdige renovatie dreigt tevens afkeur van velden, waardoor sporten niet mogelijk is. Zie collegevoorstel INTB-24-06265. Het betreft de renovatie van toplagen, wat maakt dat het geen structureel positief effect heeft op de onderhoud/beheerlasten. De onderhoud en beheermaatregelen zelf veranderen niet, wellicht dat het de eerste periode wel een geringere inspanning vraagt het onderhoud uit te voeren. Er vind nog een onderzoek plaats naar de ontwikkeling van sportpark de Thij. Afhankelijk hiervan wordt bepaald of het Rugbyveld gerenoveerd moet worden, vooralsnog wordt hier wel van uit gegaan. Daarnaast is er een budget om waar nodig inrichtingselementen te vervangen die anders onveilig zijn of substantieel meer onderhoud vragen.				
Financiën	Budgetsoort	2025	2026	2027	2028
	Investering (krediet)	€ 58.500	€ 658.500	€ 118.500	€ 88.500
	Exploitatiebudget				€ 5.000
Acties	<ul style="list-style-type: none"> - Jaarlijkse vervanging van inrichtingselementen op diverse parken (doelen, hekwerken, dug-outs, leunhekken, ballenvangers, etc), (€ 58.500 op jaarbasis); - Vervanging in 2026 van twee full-size (veld 3 en 4) kunstgrasvelden op sportpark Vondersweijde (Quick'20), (€ 300.000 en € 300.000); - In 2027 worden natuurgrasvelden 3 en 4 op sportpark 't Venterinck 				

	<p>(FC Berghuizen) gerenoveerd, (€ 30.000 en € 30.000);</p> <ul style="list-style-type: none"> - In 2028 wordt het rugbyveld op sportpark De Thij (veld 3) gerenoveerd, (€ 30.000); - Eenmalig budget voor actualisatie MJOP sportvelden in 2028, (€5.000); (wat zijn hiervan de structurele effecten voor MJOP?)
Personele effecten	Het is de verwachting dat de werkzaamheden binnen de aanwezige personele capaciteit kan worden gerealiseerd.

Volgnr: 73-77					
Soort: Aanvullend beleid					
Sportaccommodaties					
Accommodatieplan Binnensport					
Doel (lange termijn)	Het zorgen voor voldoende en adequate huisvesting voor bewegingsonderwijs en het zorgen voor accommodaties die veilig, toegankelijk en toekomstbestendig zijn waarin zoveel mogelijk inwoners met plezier kunnen sporten en bewegen				
Autonoom/ niet autonoom	Autonoom				
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	In het Raadsprogramma 2022-2026 spreekt de gemeente de ambitie uit dat haar sportieve ecosysteem vitaal en toekomstbestendig is. Daarbij horen sportaccommodaties die aansluiten bij de hedendaagse normen (waaronder verduurzaming) en wensen van de gebruikers.				
Inhoud	De gymzalen en sporthallen zijn grotendeels verouderd. Om de veiligheid en hygiëne te blijven waarborgen is het noodzakelijk om te investeren in de gebouwen. Ook vraagt de ventilatie van de binnensportaccommodaties extra aandacht. Daarnaast voldoen de accommodaties niet aan de huidige KVLO-norm (Koninklijke Vereniging voor Lichamelijk Opvoeding). De gymzalen en sporthallen dateren grotendeels uit de jaren '70 of daarvoor. Een deel is sterk verouderd en vraagt om een renovatie of nieuwbouw. Daarom moet er, in relatie tot het Integraal Huisvestingsplan onderwijs (IHP) en andere demografische ontwikkelingen, een besluit worden genomen over wat te doen met de verschillende accommodaties. Om uiteindelijk te komen tot toekomstbestendige binnensportaccommodaties. Om de veiligheid en hygiëne te blijven waarborgen is het nodig om te investeren in de gebouwen. In het raadsbesluit met nummer INTB-23-05947 is besloten de aanvullende kredieten voor de binnensportaccommodaties voor de periode vanaf 2025 te betrekken bij de integrale afweging van nieuw beleid in de Kadernota 2025.				
Financiën	Budgetsoort	2025	2026	2027	2028
	Investering (krediet)	€ 2.548.736			
		€ 445.022	€ 86.250		
		€ 5.336.884			
	Exploitatiebudget	€ 53.820			
Acties	<p><u>Startjaar 2025:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nieuwbouw gymzaal Lyceumstraat (bij Franciscusschool) – aanvullend krediet € 2.548.736 <p>Het onderzoek naar een gymzaal bij de Franciscusschool of een sporthal bij TCC locatie Lyceumstraat naar aanleiding van een amendement van de raad loopt nog. Vooruitlopend op de uitkomst hiervan is rekening gehouden met de nieuwbouw van een gymzaal bij de Franciscusschool in 2025. Mocht blijken dat de eventuele nieuwbouw van de gymzaal bij de Franciscusschool al in 2024 van start gaat, dan zal via een separaat raadsvoorstel hiervoor een</p>				

	<p>aanvullend krediet worden aangevraagd.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nieuwbouw gymzaal Meijbreestraat – aanvullend krediet € 445.022 • Nieuwbouw sporthal De Kolk – aanvullend krediet € 5.336.884 • Sloop gymzaal Tulpstraat – aanvullend budget € 53.820 <p><u>Startjaar 2026:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Upgrade inventaris sporthal Vondersweijde – aanvullend krediet € 86.250
Personele effecten	<p>Aangezien de gemeente bouwheer is bij de (ver)nieuwbouw van binnensport-accommodaties is extra inzet van medewerkers noodzakelijk. Het aantal benodigde uren verschilt per accommodatie. Onderstaand wordt per accommodatie een indicatie gegeven van het aantal benodigde fte en een indicatie van de schaal.</p> <p>2025:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nieuwbouw gymzaal Lyceumstraat (bij Franciscusschool): 45 weken 0,3 fte schaal 9 (of 10) • Nieuwbouw gymzaal Meijbreestraat: 45 weken 0,3 fte schaal 9 (of 10) • Nieuwbouw sporthal De Kolk: 55 weken a 0,3 fte schaal 9 (of 10) • Sloop gymzaal Tulpstraat: 5 weken a 0,2 fte schaal 9 (of 10) <p>2026:</p> <p>Upgrade inventaris sporthal Vondersweijde: 5 weken a 0,2 fte schaal 9 (of 10)</p>

Volgnr. 78	
Soort: Aanvullend beleid	
Cultuurpresentatie, -productie en –participatie: Stadstheater de Bond (verhoging exploitatiebijdrage)	
Doel (lange termijn)	In stand houden van ons lokale Stadstheater als culturele en stedelijke voorziening, passend bij een stad als Oldenzaal.
Autonoom/ niet autonoom	Niet autonoom.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	<ul style="list-style-type: none"> - Benutten en versterken van de unieke en rijke cultuur en historie van Oldenzaal: het theater is een belangrijk onderdeel van de rijke stads-cultuur; - Versterking van de Oldenzaalse identiteit: ‘de Glimlach’, in Oldenzaal is van alles te doen; - De levendigheid van de (binnen)stad: directe (theaterbezoekers) en indirecte ((theaterbezoekers gaan winkelen en naar de horeca) bijdrage); - Inzet op toerisme en recreatie: trekt inwoners en bezoekers naar de (binnen)stad van Oldenzaal; - Sociaal-maatschappelijk: werk-, belevings- en ontmoetingsplek voor bezoekers en vrijwilligers en aandacht voor maatschappelijke thema’s als dementie en laaggeletterdheid; - Stimulans vestigingsklimaat: profilering als aantrekkelijke stad om te wonen.
Inhoud	<p>De exploitatie van Stadstheater de Bond is zwaar onder druk komen te staan door de coronaperiode en de daaropvolgende energiecrisis en stijgende prijzen. Het theaterseizoen 2023-2024 wordt hierdoor (naar verwachting volgens prognose d.d. 8 april 2024) met een verlies afgesloten van afgerond € 52.000. Dit verlies kan niet meer worden opgevangen vanuit de algemene reserve van het theater. In 2020 heeft de Bond een reorganisatie doorgevoerd om de vaste (personeels)kosten te verlagen. Verdere inkrimping is niet meer mogelijk; voor de uitvoering van de huidige programmering heeft men al te maken met een krappe bezetting. Daarnaast staat het theater in 2024 of 2025 voor een grote investering met de (verplichte) aanschaf van LED-verlichting. Voor deze investering van afgerond € 169.000 heeft het theater een voorziening</p>

	<p>opgebouwd die toereikend is om deze investering (in combinatie met externe fondsen) te kunnen dekken. Het theater is en blijft actief bezig met mogelijkheden om de exploitatie te verbeteren. Onder meer vanuit de programmering, samenwerkingsmogelijkheden met lokale partners en het zoeken naar andere financiële mogelijkheden (bijv. subsidies/fondsen).</p> <p>Uit de gesprekken met het stichtingsbestuur hierover komt een beeld naar voren van een organisatie die serieus werk maakt van een efficiënte bedrijfsvoering. Mogelijkheden als omzet verhogen c.q. meer opbrengsten uit kaartverkoop/verhuur, andere programmering (het schrappen van mooie, maar slecht bezochte voorstellingen) sponsoring, marketing, kostenverlagingen als energiebesparing en personele lasten zijn allemaal overwogen en/of uitgevoerd. In 2020 is een reorganisatie doorgevoerd om de personeelskosten terug te dringen. Verdere inkrimping hierin is niet meer mogelijk. De marketing heeft ertoe geleid dat de bezoekersaantallen flink in de lift zitten. De nieuwe directeur heeft volop plannen om het continu proces van verbetering van de exploitatie voor te zetten. Echter zijn de mogelijkheden hiervan beperkt door onder andere sociaal-maatschappelijke programmering, educatie en beperkingen op de horecaexploitatie en impresariaten. Er is namelijk afgesproken dat er geen horeca-activiteiten plaatsvinden zonder culturele programmering, in verband met concurrentie ten opzichte van de lokale horeca.</p> <p>Voor een gezonde bedrijfsvoering nu en in de toekomst heeft het stichtingsbestuur gevraagd om een structurele subsidieverhoging van € 53.000.</p> <p>Wanneer het theater niet wordt ondersteund, komt de bedrijfsvoering en daarmee voortzetting in gevaar. Voor Oldenzaal zou dit het verlies betekenen van een voorziening met grote culturele, sociaal-maatschappelijke en economische waarde voor Oldenzaal.</p>				
Financiën	Budgetsoort	2025	2026	2027	2028
	Investering (krediet)				
	Exploitatiebudget	53.000	53.000	53.000	53.000
Acties	<p>Naast de vraag om structurele subsidieverhoging moet in 2024 ook aandacht blijven voor het exploitatietekort bij afsluiting van het theaterseizoen 2023-2024. Om te voorkomen dat dit ten laste wordt gebracht van de noodzakelijke bestemmingsreserve LED-verlichting.</p>				
Personele effecten	Geen – uitvoering door derden.				

Volgnr. 79	
Soort: Nieuw Aanvullend	
Cultuurpresentatie, -productie en –participatie: Verhoging vergoeding servicekosten de Bibliotheek	
Doel (lange termijn)	<p>De bibliotheek heeft zich ontwikkeld tot een laagdrempelige, maatschappelijk-educatieve instelling die een unieke bijdrage levert aan de lokale informatievoorziening en de (digi)taalvaardigheid en andere basisvaardigheden van onze inwoners. Gemeenten hebben vanaf 2025 de wettelijke taak om ervoor te zorgen dat inwoners toegang hebben tot een volwaardige bibliotheek. Het Rijk benadrukt daarmee de positie van de bibliotheek als belangrijke speler binnen kansengelijkheid en bestaanszekerheid. Door de bibliotheek te ondersteunen, sluiten we aan bij onze gemeentelijke zorgplicht en investeren we in een voorziening die een specifieke rol speelt bij onze lokale opgaven en ambities.</p>

Autonoom/ niet autonoom	Niet autonoom				
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	<ul style="list-style-type: none"> - Iedereen doet mee: de bibliotheek is voor iedereen toegankelijk; - Een kwalitatief goed ondersteuningsaanbod: een voorziening waar elke inwoner van Oldenzaal terecht kan voor informatie en ondersteuning; - Samenwerken in de keten: samenwerking met sociaal-maatschappelijke, culturele en educatieve partners. <p>In de financiële vertaling van het Raadsprogramma is besloten om de verhoogde servicekosten van de bibliotheek te compenseren.</p>				
Inhoud	<p>Bij besluitvorming over de verhuizing naar de bibliotheek naar winkelcentrum In den Vijfhoek is door het gemeentebestuur (raadsbesluit maart 2016) vastgelegd dat de extra servicekosten niet ten laste komen van de dienstverlening van de bibliotheek. Destijds is besloten om de structurele subsidie aan de bibliotheek hiervoor te verhogen, maar eind 2022 is bekend geworden dat dit bedrag niet toereikend is. De eigenaar/verhuurder aan de bibliotheek heeft een enorme kostenstijging doorberekend. In de financiële vertaling van het Raadsprogramma is besloten om deze kosten te compenseren. Voor de jaren 2020 t/m 2024 is dit inmiddels (incidenteel) geregeld. De structurele stijging van de kosten en opname in de begrotingssubsidie vanaf 2025 is nog niet doorgevoerd. Dit bedrag van € 27.692 zal een plek moeten krijgen in de Kadernota 2025.</p> <p>Wanneer we de bibliotheek niet financieel compenseren voor de sterk verhoogde servicekosten, dan zal dit gevolgen hebben voor de dienstverlening aan de inwoners.</p>				
Financiën	Budgetsoort	2025	2026	2027	2028
	Investering (krediet)				
	Exploitatiebudget	27.692	27.692	27.692	27.692
Acties	Meenemen in de formele subsidietoekenning.				
Personele effecten	Geen – uitvoering door derden.				

Volgnr.: 80	
Soort: Aanvullend Beleid	
Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	
Cultuurmakelaar	
Doel (lange termijn)	Structurele continuering van de functie cultuurmakelaar als verbinder, bruggenbouwer en aanjager binnen het Oldenzaalse culturele veld.
Autonoom/ niet autonoom	Niet autonoom.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	De cultuurmakelaar draagt direct bij aan het benutten en versterken van de Oldenzaalse culturele waarden, cultuur zichtbaar en toegankelijk maken voor alle Oldenzaalers en het inzetten van de kracht van cultuur binnen het sociaal domein.
Inhoud	Sinds 1 juli 2013 beschikt de gemeente Oldenzaal over een cultuurmakelaar (voor 8 uur per week) als onafhankelijk adviseur voor het lokale culturele veld, specifiek de amateurkunstsector. De makelaar ondersteunt hen met informatie, advies en inspiratie en organiseert bijeenkomsten om netwerken te verbreden en versterken, kennis en informatie uit te wisselen en samenwerking en deskundigheid te bevorderen. Speerpunten zijn cultuurparticipatie, de inzet

	<p>van cultuur binnen het sociaal domein en aandacht voor specifieke (kwetsbare) doelgroepen als jongeren en ouderen. Gezien de spilfunctie van de cultuurmakelaar in het lokale culturele veld willen we de functie structureel voortzetten.</p> <p>De cultuurmakelaar heeft en onderhoudt kennis en expertise om lokale, culturele verenigingen en vrijwilligersorganisaties te kunnen ondersteunen als onafhankelijk adviseur. Naast het initiëren van nieuwe initiatieven helpt de cultuurmakelaar organisaties op weg bij het vinden van aanvullende financieringsbronnen voor de realisatie van vele activiteiten en culturele programma's vooral op het gebied van cultuurparticipatie. Bij het vervallen van deze functie zal er meer druk komen op de ambtelijke organisatie en/of komen vernieuwende, samenwerkende activiteiten of projecten minder tot stand in de stad. De cultuurmakelaar is voortdurend bezig om blijvende samenwerking en verbinding in het culturele veld te stimuleren (zoals gezamenlijke programmering, podiumlocaties, fondsen of samenwerkingskansen).</p> <p>De functie is de afgelopen jaren gefinancierd met provinciale subsidie (steeds voor een periode van 2 jaar) en vanuit incidentele middelen uit de gemeentelijke begroting (cultuur en sociaal domein). De huidige (project)periode (inclusief provinciale subsidie) loopt t/m voorjaar 2025. Er is dus financiering nodig vanaf de tweede helft van 2025. Of en hoe de provinciale regeling wordt voortgezet is afhankelijk van het nieuwe provinciale cultuurbeleid - het huidige loopt tot en met 2024. Gezien de focus die vanuit Rijk en Provincie wordt gelegd op versterking van de lokale culturele infrastructuur, is de verwachting dat de regeling op een vergelijkbare wijze wordt voortgezet.</p> <p>Het werkgeverschap van de functie is ondergebracht bij Concordia Enschede. Op dit moment is provinciale voorwaarde voor subsidieverlening samenwerking met andere gemeenten. Oldenzaal werkt voor de inzet van de cultuurmakelaar samen met Dinkelland en Tubbergen en is hiervoor namens de 3 gemeenten penvoerder richting de provincie. Mochten de andere gemeenten besluiten niet verder te gaan met deze invulling en als dit een vereiste blijft van de provincie, dan zoeken we samenwerking met een andere gemeente.</p> <p>De kosten (salaris en werkbudget) voor de cultuurmakelaar bedragen op dit moment voor Oldenzaal voor een periode van 2 jaar ca. € 30.000. De subsidie van de provincie is in dit bedrag meegenomen. Bij de berekening van de kosten voor de komende jaren gaan we uit van voortzetting van de provinciale subsidie. Mocht de provincie onverhoopt besluiten de regeling cultuurmakelaar te beëindigen of aan te passen, dan zullen we voortzetting/financiering van de functie heroverwegen.</p>				
Financiën	Budgetsoort	2025	2026	2027	2028
	Investing (krediet)				
	Exploitatiebudget	7.500	15.000	15.000	15.000
Acties	2025 en 2027: In samenspraak met de gemeenten Dinkelland en Tubbergen en Concordia (werkgever cultuurmakelaar) aanvragen provinciale subsidie.				
Personele effecten	Wanneer de functie cultuurmakelaar beëindigd zou worden, zou dit een verzwarende van de cultuurtaken van de gemeente betekenen.				

Soort: Aanvullend					
Onderwijshuisvesting: Actualisatie Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) Planning/fasering.					
Doel (lange termijn)	Realiseren van veilige, gezonde, passende schoolgebouwen voor een toekomstbestendig onderwijslandschap door uitvoering van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP). Daarmee is het doel het voldoen aan de zorgplicht van de gemeente voor adequate huisvesting voor onder meer het primair en voortgezet onderwijs.				
Autonoom/ niet autonoom	Autonoom				
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	In het Raadsprogramma 2022-2026 benoemt de Raad het geven van kwaliteitsonderwijs en zet de Raad in op kwalitatief goede (sociale) basisondersteuning, onder andere op het gebied van onderwijs. Daarnaast past het in de lijn van het kansrijk opgroeien en in de lijn van gelijke kansen.				
Inhoud	<p>Een flink aantal schoolgebouwen in Oldenzaal (zowel PO als VO) is sterk verouderd en voldoet niet meer aan eisen die worden gesteld aan bijvoorbeeld het binnenklimaat, functionaliteit en duurzaamheid. Het gevolg is dat we daarmee niet voldoen aan de zorgplicht van de gemeente voor adequate huisvesting en voor een gezond binnenklimaat, en daarmee voor de gezondheid en het welzijn van de leerlingen en andere gebruikers.</p> <p>Het IHP dat is vastgesteld, geeft schoolbesturen duidelijkheid over de vervangingstermijn van gebouwen. Zodoende zijn zij in staat om het groot onderhoud af te stemmen op een aanstaande investering. Dit voorkomt kapitaalvernietiging.</p> <p>Momenteel loopt er een haalbaarheidsonderzoek voor de schoolgebouwen in de wijken de Thij en de Essen en gaat binnenkort een haalbaarheidsonderzoek voor de basisschool de Drie-eenheid van start. Onlangs heeft er een bijstelling van de kredieten in het IHP plaatsgevonden voor inflatie en gestegen bouw- en loonkosten gestegen (zie format 'actualisatie Integraal huisvestingsplan Onderwijs (IHP) prijspeil 2024). Daarnaast is de bestaande planning IHP geactualiseerd, waardoor voor diverse onderwijsinvesteringen een fasering in de tijd en budgetten wordt voorgesteld. Tevens zijn ook voor de onderwijsinstellingen waar geen mutaties in planning plaatsvinden de jaarschijven 2028 toegevoegd (aanvullend beleid).</p>				
Financiën	<i>In onderstaande tabel staan de saldo effecten van faseringen voor de acties uit dit format en de toegevoegde kapitaallasten voor de jaarschijf 2028. Er is gerekend</i>				
	Netto verschil actualisering planning/fasering	2025	2026	2027	2028
	Budgetintensivering		-/- € 56.622	€ 43.329	-/- €944.757
	Reeds opgenomen in PB 2024	€ 12.000	€ 107.000	€ 99.000	€ 105.000
Acties	De genoemde jaartallen betreffen het activeren van het voorbereidingskrediet. Het activeren van de uitvoeringskredieten volgt op de voorbereidingen. De gedetailleerde invulling van de verschillende onderdelen is afhankelijk van haalbaarheidsonderzoek.				
	Nieuwbouw basisschool Drie-eenheidsschool		2025		
	Vernieuwbouw Twents Carmel College locatie Lyceumstraat Inclusief gymzalen of sporthal		2025		
	Nieuwbouw basisschool de Esch		2025		
	Nieuwbouw basisschool de Linde		2026		
Personele effecten	Geen. Het bouwheerschap ligt bij het schoolbestuur				
Volgnr.: 81-135					
Soort: Aanvullend					
Onderwijshuisvesting: Actualisatie Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) prijspeil 2024					
Doel (lange termijn)	Realiseren van veilige, gezonde, passende schoolgebouwen voor een toekomstbestendig onderwijslandschap door uitvoering van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP).				

	Daarmee is het doel het voldoen aan de zorgplicht van de gemeente voor adequate huisvesting voor onder meer het primair en voortgezet onderwijs.				
Autonoom/ niet autonoom	Autonoom				
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	In het Raadsprogramma 2022-2026 benoemt de Raad het geven van kwaliteitsonderwijs en zet de Raad in op kwalitatief goede (sociale) basisondersteuning, onder andere op het gebied van onderwijs. Daarnaast past het in de lijn van het kansrijk opgroeien en in de lijn van gelijke kansen.				
Inhoud	<p>Een flink aantal schoolgebouwen in Oldenzaal (zowel PO als VO) is sterk verouderd en voldoet niet meer aan eisen die worden gesteld aan bijvoorbeeld het binnenklimaat, functionaliteit en duurzaamheid. Het gevolg is dat we daarmee niet voldoen aan de zorgplicht van de gemeente voor adequate huisvesting en voor een gezond binnenklimaat, en daarmee voor de gezondheid en het welzijn van de leerlingen en andere gebruikers.</p> <p>Het IHP dat is vastgesteld, geeft schoolbesturen duidelijkheid over de vervangingstermijn van gebouwen. Zodoende zijn zij in staat om het groot onderhoud af te stemmen op een aanstaande investering. Dit voorkomt kapitaalvernietiging. Momenteel loopt er een haalbaarheidsonderzoek voor de schoolgebouwen in de wijken de Thij en de Essen en gaat binnenkort een haalbaarheidsonderzoek voor de basisschool de Drie-eenheid van start. Onlangs heeft er een bijstelling van de kredieten in het IHP plaatsgevonden. De in 2021 geraamde kosten zijn door inflatie en een stijging in de bouw- en loonkosten gestegen. Daarnaast is in het IHP geen rekening gehouden met eventuele kostenstijging. Om de plannen in het IHP te kunnen uitvoeren zijn aanvullende kredieten nodig. Zonder deze aanvullende kredieten is het niet mogelijk om te voldoen aan de in het IHP en uitvoeringsprogramma afgesproken acties. Deze aanvullende kredieten staan uitgesplitst in de rij Financiën</p>				
Financiën	In onderstaande tabel staan de bedragen voor de aanvullende kredieten voor de acties uit dit format. Deze lijst is aangevuld met VAT-kosten (ambtelijke kosten voor Voorbereiding-Advies-Toezicht), sloopkosten en aflossing restant boekwaarde, evenals incidentele kosten voor tijdelijke huisvesting en verhuizing. Er is nog geen rekening gehouden met eventuele civieltechnische kosten, speeltoestellen. Er is gerekend met de bij de Kadernota 2025 voorgestelde rentepercentage van 1,5%. De kolom 2029 is indicatief toegevoegd om het effect van de kapitaallasten van de Esch en de Linde alvast zichtbaar te maken				
	Netto verschil actualisering prijspeil en PB 2024	2025	2026	2027	2028
	€ 10.784.111	€ 0	€ 17.072	€ 194.032	€ 405.648
Acties	De genoemde jaartallen betreffen het activeren van het voorbereidingskrediet. Het activeren van de uitvoeringskredieten volgt op de voorbereidingen. De gedetailleerde invulling van de verschillende onderdelen is afhankelijk van haalbaarheidsonderzoek.				
	Nieuwbouw basisschool Drie-eenheidsschool		2025		
	Vernieuwbouw Twents Carmel College locatie Lyceumstraat Inclusief gymzalen of sporthal		2025		
	Nieuwbouw basisschool de Esch		2025		
	Nieuwbouw basisschool de Linde		2026		
Personele effecten	Geen. Het bouwheerschap ligt bij het schoolbestuur				

Soort:Nieuw Beleid/Nieuw Aanvullend Beleid	
Maatwerkvoorzieningen/-dienstverlening: Inkoop jeugdhulp en Wmo 2025, invoering reële tarieven en implementatietraject.	
Doel (lange termijn)	Inkoop jeugdhulp en Wmo 2025, invoering reële tarieven en implementatietraject.
Autonoom/ niet autonoom	Autonoom voor wat betreft de tarieven en niet autonoom voor wat betreft het implementatietraject.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	Paragraaf 5.1 Raadsprogramma: We realiseren aansluitende ondersteuningslijnen voor onze inwoners. Dat houdt in dat er voor elke doelgroep een toereikend aanbod beschikbaar is. Het is een wettelijke taak jeugdhulp en ondersteuning vanuit de Wmo te bieden.
Inhoud	<p>De huidige contracten vanuit het Twents Ondersteunings Model (TOM) lopen eind dit jaar af en het nieuwe inkooptraject loopt voor zowel de jeugdhulp als de Wmo.</p> <p>Reële tarieven 2025 Jeugdhulp</p> <p>Er moeten nieuwe contracten worden afgesloten met een reële kostprijs voor de nieuwe producten. De tarieven jeugdhulp vallen (veel) hoger uit, vooral als het gaat om wonen en verblijf. Hierbij is rekening gehouden met het bieden van voldoende ondersteuning. De afgelopen jaren is de zorg behoorlijk verschaald, dit is nu bijgesteld. Ook zijn de kosten hoger geworden door CAO-ontwikkelingen en hogere kosten voor energie. De komende jaren gaan we ons inzetten om deze kosten te beperken. De acties daartoe zijn opgenomen in de regionale transformatiememo jeugdhulp. Deze zijn ook opgenomen in de inkoopbestekken en hierover worden afspraken gemaakt met de jeugdhulpaanbieders.</p> <p>Reële tarieven Wmo</p> <p>Ook voor wat betreft de Wmo dagbesteding en begeleiding individueel, zijn nieuwe inkoopafspraken in voorbereiding. Hierbij horen ook nieuwe reële tarieven. Een belangrijke wijziging ten opzichte van de huidige tarieven is dat deze inclusief reistijd en indirecte tijd zullen zijn. Vanuit het huidige TOM-model wordt hier op dit moment wel voor geïndiceerd. De nieuwe inkoop Wmo leidt naar verwachting tot een lichte stijging van de kosten (medium scenario). Het betreft een inschatting op basis van de productiecijfers 2023.</p> <p>Implementatie nieuwe inkoop 2025</p> <p>Er is sprake van een langjarige aanbesteding/inkoop (4 jaar met twee keer een jaar verlenging).</p> <p>Wat betreft de Wmo zijn er voor dagbesteding en begeleiding individueel nieuwe inkoopafspraken in voorbereiding. Er wordt niet langer gewerkt met het Twents Ondersteunings Model (TOM).</p> <p>Voor wat betreft de jeugdhulp is het TOM nog steeds van toepassing maar wel aanzienlijk aangepast. De medewerkers in de toegang en backoffice die hiermee gaan werken moeten worden geschoold in de gewijzigde opzet en te hanteren definities. In de backoffice moeten de gewijzigde productcodes e.d. worden ingevoerd. Voor de Wmo geldt er een overgangsjaar. In dat jaar worden de lopende trajecten geherindiceerd.</p> <p>Bij de jeugdhulp is er waarschijnlijk ook een overgangsjaar van toepassing (wordt nu juridisch onderzocht).</p> <p>Lopende trajecten in de jeugdhulp worden in het overgangsjaar zoveel mogelijk op natuurlijke momenten (tussen- of evalueatie) geherindiceerd op basis van het nieuwe inkoopmodel.</p> <p>Trajecten jeugdhulp die lopen via externe verwijzers (huisarts, specialist, GI, school) vragen extra aandacht. Een huisarts mag volgens de nieuwe inkoopregels een maximaal aantal uren indiceren, waarna de casus naar de gemeente gaat. Dit brengt naar verwachting extra werk voor de gemeente met zich mee voor de toegang. Dit is structureel. Dit is overigens een van de acties om kosten voor trajecten jeugdhulp te beperken.</p> <p>De lokale regelgeving (verordening en regeling) voor jeugdhulp en Wmo moet gewijzigd worden.</p>

Financiën	Budgetsoort	2025	2026	2027	2028																																											
	Investering (krediet)																																															
	Exploitatiebudget																																															
	Stijging tarieven jeugd	996.500	996.500	996.500	996.500																																											
	Stijging tarieven Wmo (lijkt bij huidige inzicht budget neutraal)																																															
	Implementatie inkoop Wmo en jeugd	200.000																																														
Acties	<p>Reële Tarieven 2025</p> <p>De komende jaren gaan we ons inzetten om deze extra kosten, zeker voor wat betreft de jeugdhulp, te beperken. De acties m.b.t. de jeugdhulp daartoe zijn opgenomen in de Regionale Transformatiememo.</p> <p>De kosten zijn exclusief de jaarlijkse indexering. Ze zijn ingeschat op basis van de productie in 2023 en betreffen een medium variant (er wordt gewerkt met bandbreedtes). Er is geen rekening gehouden met mogelijke positieve resultaten van nog in te zetten acties op basis van de Regionale Transformatiememo.</p>																																															
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Basis Q1</th> <th>2022 medium case</th> <th></th> <th>2023 worst case</th> <th></th> <th>2023 medium case</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Ambulant</td> <td>147.000</td> <td>2,3%</td> <td>146.000</td> <td>3,2%</td> <td>111.000</td> <td>2,4%</td> </tr> <tr> <td>W&V</td> <td>875.000</td> <td>22,5%</td> <td>842.000</td> <td>25%</td> <td>776.000</td> <td>23%</td> </tr> <tr> <td>Crises</td> <td>237.000</td> <td></td> <td>17.000</td> <td></td> <td>17.000</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Advies</td> <td>92.500</td> <td></td> <td>92.500</td> <td></td> <td>92.500</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>1.351.500</td> <td></td> <td>1.319.523</td> <td></td> <td>996.500</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>						Basis Q1	2022 medium case		2023 worst case		2023 medium case		Ambulant	147.000	2,3%	146.000	3,2%	111.000	2,4%	W&V	875.000	22,5%	842.000	25%	776.000	23%	Crises	237.000		17.000		17.000		Advies	92.500		92.500		92.500			1.351.500		1.319.523		996.500	
Basis Q1	2022 medium case		2023 worst case		2023 medium case																																											
Ambulant	147.000	2,3%	146.000	3,2%	111.000	2,4%																																										
W&V	875.000	22,5%	842.000	25%	776.000	23%																																										
Crises	237.000		17.000		17.000																																											
Advies	92.500		92.500		92.500																																											
	1.351.500		1.319.523		996.500																																											
	<p>Implementatie nieuwe inkoop</p> <ul style="list-style-type: none"> • Coördinatie van het implementatietraject Wmo en jeugd • Scholing van de toegangsmedewerkers, team jeugd en team zorg en backoffice; • Inrichten van de backoffice; • herindiceren van lopende trajecten. • Aandacht trajecten externe verwijzers jeugdhulp • Aanpassen lokale regelgeving (verordening en regeling) <p>Het hierboven opgenomen budget is bedoeld voor zowel de Wmo als Jeugd. Het betreft de Reserve Sociaal Domein.</p>																																															
Personele effecten	Meer inzet fte's v.w.b. het implementatietraject																																															

Volgnr: 138					
Soort: Nieuw en nieuw aanvullend					
Facilitair:					
<ul style="list-style-type: none"> - Arbo/veiligheid: nieuwe bureostoelen (Lineair, 10 jaar, nieuw aanvullend) - Training agressie & geweld en BHV training (Nieuw) 					
Doel (lange termijn)	Arbo/veiligheid				
Niet autonoom					
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	Nvt				
Inhoud					
Financiën	Budgetsoort	2025	2026	2027	2028
	Investering (krediet) (Burostoelen)	240.000,-			
	Exploitatiebudget (training agressie & geweld en BHV-training)	€ 80.000			
	Veilige dienstverlening algemeen	Pm	Pm	Pm	Pm
Acties	<ul style="list-style-type: none"> - De bureaustoelen zijn binnenkort 10 jaar oud en aan vervanging toe. Betreft Stadhuis én Gemeentewerf (300 stuks). Aanschaf in 2025 of 2026. - Veilige dienstverlening: in beeld moet worden gebracht welke investering dit vraagt in algemene zin. Daarnaast is extra budget nodig voor de training agressie & geweld en bedrijfshulpverlening. 				
Personele effecten	Geen				

Bijlage 4. Toelichtingen voorstellen niet te honoreren nieuw / aanvullend beleid 2025

Volgnr.:	
Soort: Nieuw Beleid	
Sportbeleid activering: Masterplan Vondelpark 2.0	
Doel (lange termijn)	Initiatiefnemers zien mogelijkheden het Vondelpark uit te bouwen tot Vondelpark 2.0: een aantrekkelijk natuur-, ontmoetings-, sport- en beweegpark met een open, toegankelijk karakter en een breed aanbod aan voorzieningen voor verschillende doelgroepen.
Autonoom/ niet autonoom	Niet autonoom.
Relatie met beleids-	<i>Raadsprogramma 2022-2026: Hoofdstuk 5: Sociaal Domein "iedereen doet"</i>

voornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	<p><i>mee!”</i></p> <p>We streven in Oldenzaal naar een krachtige samenleving waarin de inwoner meedoet. Zo streven we naar zelfredzame, gezonde en verbonden inwoners, die een sociale basis vormen voor het bouwen van een vitale gemeenschap.</p> <p>Omni Vereniging Oldenzaal ondersteunt de ambities uit het Lokaal Sport- en Preventie akkoord, het masterplan Sociaal Domein en de nota publieke gezondheid van de gemeente Oldenzaal om een bijdrage te leveren aan preventie en gezondheidsbevordering, om te zorgen voor een gezonde leefstijl en om een krachtige, sociale samenleving te vormen.</p>				
Inhoud	<p>Om een positieve bijdrage te leveren aan de leefbaarheid in de wijk De Thij zijn de initiatiefnemers met enthousiaste mensen en organisaties gestart een nieuw plan te ontwikkelen voor het sport- en natuurterrein aan de Vondellaan in Oldenzaal. De gemeente heeft zich in dit proces als klankbordgroep opgesteld en de kaders (financieel, beleid, beheer en rolduidelijkheid) vanuit de gemeente aangegeven.</p> <p>Het plan moet een bijdrage leveren aan een leefbare omgeving waar ruimte is voor mens en natuur, dat met passie en verlangen is opgesteld en dat men samen willen uitbouwen tot een mooie en unieke plek die de leefbaarheid in Oldenzaal dient.</p> <p>De afgelopen jaren zijn er talrijke ontwerpschetsen de revue gepasseerd. Schetsen die het niet hebben gehaald. De plannen waren te grootschalig en te duur. Nu is er opnieuw een ontwerpschets gemaakt op basis van nieuwe inzichten, veranderde wensen en een meer realistische begroting.</p> <p>Gewenste voorzieningen zijn opgenomen in een ontwerpschets die nog aangepast kan worden. Initiatiefnemers kunnen (nog) niet aangeven welk budget gegarandeerd bijgedragen wordt. De beschikbaarheid van financiële middelen zijn daarmee bepalend of en welke voorzieningen gerealiseerd kunnen worden.</p> <p>De wens om Vondelpark 2.0 te realiseren is groot, soms ook ontmoedigend als uitdagingen tegenzitten of partijen afhaken. Initiatiefnemers geven aan dat er genoeg ambitie en doorzettingsvermogen is om het plan te kunnen realiseren.</p> <p>Initiatiefnemers zullen zich inzetten om zoveel mogelijk financiële middelen te verkrijgen middels subsidies en sponsering, maar daarbij zijn zij van mening dat de gemeente Oldenzaal buiten het inzetten van beschikbare (onderhouds)budgetten ook een financiële bijdrage moet doen voor deze wijk/stadsvoorziening. Het gevraagde bedrag betreft € 93.700 voor fase 1, € 93.405 voor fase 2 en € 123.500 voor fase 3. Bijdrage vanuit de gemeente voor het beheer en onderhoud is op basis van de huidige beheer- en onderhoudskosten. Meerkosten ten aanzien van beheer- en onderhoud naar aanleiding van de aanleg van het Vondelpark zijn voor rekening van de initiatiefnemer.</p>				
Financiën	Budgetsoort	2025	2026	2027	2028
	Investing (krediet)	€ 93.700	€ 93.405	€ 123.500	
	Exploitantiebudget				
Acties	Met enthousiaste mensen en organisaties is het plan de afgelopen jaren bijgeschaafd en omgevormd tot het huidige masterplan. Met de wijkbewoners en participanten willen de initiatiefnemers het plan verder gaan ontwikkelen				

	<p>en het Vondelpark opbouwen. Zodra (financiële) middelen ter beschikking komen, wordt in goed overleg met de participanten bepaald welke voorzieningen er komen. Zo wordt bijvoorbeeld de keuze voor speeltoestellen afgestemd met kinderen uit de wijk en de buurtbewoners.</p> <p>Afhankelijk van de (financiële) mogelijkheden die zich aandienen, gaan verschillende werkgroepen het plan verder uitwerken. Inloopmomenten en overlegsessies met de wijk en belanghebbenden volgen, evenals overleg met de gemeente en de fracties. Via de weekbladen en sociale media worden de inwoners op de hoogte gehouden van de voortgang.</p> <p>De koers is dat er gefaseerd in drie stappen op basis van menselijke en materiële ondersteuning en beschikbaarheid van financiële middelen het plan ontwikkeld wordt. Zo kan gemakkelijk en tijdig het plan bijgestuurd worden.</p> <p><u>Fase 1</u> Aanleg van wandelpaden van 1,5 meter breed, plaatsen van parkmeubilair en afvalbakken, plaatsen van speel- en beweegtoestellen, versterken natuur door herplanting en aanleg kikkerpoelen, aanleg hondenuitlaat en moestuin, verduurzaming en verbouwing Paal12.</p> <p><u>Fase 2</u> Aanleg Multi Functionele Court (MFC), Beweeg en Calisthenics Court en Free Running (FR).</p> <p><u>Fase 3</u> Aanleg voedsel- c.q. belevingsbos, educatie en bewegwijzering, realisatie kleedkamers en opslag (op basis van gebruik en behoefte).</p>
Personele effecten	Projectleider inclusief ondersteuning voor overleg, afstemmen, haalbaarheid toetsen, vergunningen, bestemmingsplan, verkeersaangelegenheden, (sociale) veiligheid (speeltoestellen, objecten), opstellen overeenkomsten, etc. op jaarbasis ca. 250 uur. Als hier geen financiële vergoeding tegenover staat heeft dit tot consequentie dat er andere werkzaamheden niet uitgevoerd worden.

Volgnr:	
Soort: Nieuw Beleid	
Aantrekkelijk werkgever & organisatieontwikkeling:	
<ul style="list-style-type: none"> - Recruitment structurele formatie (1 fte, schaal 10, nieuw)) - Leren & ontwikkelen structurele formatie (1fte, schaal 10, nieuw)) - Organisatieontwikkeling (structureel, nieuw) - Maatregelen om aantrekkelijke werkgever te blijven (nieuw) 	
Doel (lange termijn)	<p>Formatie van het team P&O (mensen en middelen) zodanig op orde brengen, dat voor de komende jaren voldoende capaciteit beschikbaar is om te voldoen aan de benodigde instroom, de ontwikkeling van organisatie & medewerkers en behoud van medewerkers, zodat de gewenste kwantitatieve en kwalitatieve bezetting van de teams gerealiseerd kan worden.</p> <p>Uitstroom door (pré-)pensionering tussen nu en 2030 is nagenoeg 20% (64 collega's). Daar bovenop komt de reguliere uitstroom van naar schatting 50 collega's.</p>
Autonoom/ niet autonoom	Niet autonoom

Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	In het raadsbeleidsprogramma zijn diverse ambities omschreven waarbij een goed functionerende en werkende ambtelijke organisatie van groot belang is. Daarnaast heeft de raad specifiek m.b.t. dienstverlening een aantal ambities geformuleerd.				
Inhoud					
Financiën	Budgetsoort	2025	2026	2027	2028
	Investering (krediet)				
	Exploitantiebudget (wel honoreren)	285.000	285.000	285.000	285.000
	Recruitment Structureel (niet honoreren)	45.000	45.000	45.000	45.000
	Organisatieontwikkeling Incidenteel (niet honoreren)	95.000	95.000	95.000	
Acties	Zie onder: Middelen en Mensen				
Personele effecten					

Bezoekadres Ganzenmarkt 1
Postadres Postbus 354
7570 AJ Oldenzaal
Telefoon 0541 58 81 11
of 14 05 41
E-mail info@oldenzaal.nl
Internet oldenzaal.nl
StadOldenzaal
stad_oldenzaal

Oldenzaal